

Ministè Entènasyonal Lekòl Dominikal ak Fòmasyon
Disip (DNI)

Ministè nan mitan granmoun yo

Leson pou gason yo, ane 2023

Pa Ángel Rodríguez Gómez

Rejyon Mezoamerik.

Chan Meksik.

GIB (Gason nan Imaj Bondye)

Tit: *Leson pou ti gason 2023*

Gid etid pou gason yo

Otè: *Ángel Rodríguez Gómez & Patricia Rodríguez*

Otè: Ángel Rodríguez Gómez

Atis: B. Patricia Rubio de Rodríguez

Materyèl ki te pwodwi pa: Legliz Nazareyen, Rejyon Mezoamerik.

Fòmasyon Disip Nazareyen Entènasyonal

Pibliye ak distribye: DNI, Rejyon Mezoamerik.

Copyright © 2023 Tout dwa rezève

Pa genyen okenn pwoblèm pou genyen repwodiksyon materyèl sa a san rezon komèsyal, sa vle di ke se sèlman pou yo itilize pou fòmasyon disip nan legliz yo.

Tout vèsè yo soti nan Bib vèsyon Jerizalèm (1999) pa Sosyete Biblik Entènasyonal la, sof si yo endike lòt bagay.

Enprime nan peyi Meksik.

Tab Matyè

Prezantasyon

Leson 1. Plan lavi mwen ak Bondye kòm sant lan

Leson 2. Konnen ke li kapab fèt, vle ke li kapab fèt

Leson 3. Plan kwasans espirityèl mwen an

Leson 4. Moun ki pote gras li a

Leson 5. Lapriyè a esansyèl nan relasyon nou ak Bondye

Leson 6. Devlope konpasyon pou akonpli misyon an

Leson 7. Enpòtans pou tabli limit ak règ yo

Leson 8. Maskilite kretyen

Leson 9. Vyolans domestik: Mit ak reyalite

Leson 10. Paran ki absan emosyonèlman yo

Leson 11. Travay ou enpòtan pou Bondye

Leson 12. Prensip bibliik pou amelyore finans yo. Pandan w'ap sèvi ak GPS ki pral mennen ou nan objektif final la

Prezantasyon

Fòmasyon Disip Nazareyen Entènasyonal (FDNE) Legliz Nazareyen an òganize li nan devlopman Ministè nan mitan Gran moun yo, Ministè Jèn ak Ministè Ti moun yo.

Materyèl sa a fè pati Ministè Gran moun FDNE a e objektif li se ede manm Legliz Nazareyen konnen ansèyman bibliik sou lavi sen maryaj la epi mete l an pratik nan lavi chak jou yo, pandan ke y'ap grandi nan resanblans Jezi ki se Kris la.

Domèn ministè sa a pou gason ak objektif li yo se sa ki annapre yo:

A. Domèn espiyèl:

- Motive moun pou yo konsakre tèt yo anba direksyon Lespri Sen an.
- Fè evanjelizasyon pèsònèl ak lòt moun.
- Ranfòse adorasyon Bondye ak lavi devosyonèl la.

B. Domèn ministeryèl:

- Rekonèt ke gason yo gen responsablite pou konsève ak fè grandi travay Bondye a.
- Travay sou edifikasyon pèsònèl, fanmi ak legliz la.
- Fasilite sèvis moun nan legliz la.

C. Domèn pèsònèl ak fanmi:

- Aplike prensip ak valè bibliik nan lavi pèsònèl kretyen an.
- Bati lakay ou sou prensip ak valè Wayòm Bondye a ki manifeste nan Bib la.
- Aplike prensip ak valè bibliik pou yon bon relasyon maryaj.
- Aplike prensip ak valè bibliik pou elve ti moun yo.

Liv la gen 12 leson yo ka pataje youn chak mwa nan reyinyon gason yo. Chak leson gen ladann:

Objektif aprantisaj la.

Yo refere a reyalizasyon yo espere elèv la nan fen etid leson an.

Entwodiksyon.

Li se yon premye prezantasyon ki kontèkstyalize tèm ke yo dwe adrese a, yon fason pou mete lektè a nan kontèks ansèyman an.

Devlopman tèm nan.

Leson sa yo te ekri nan lang ki senp, dinamik epi konekte ak lide ki nan mond kontanporen an, yon fason pou fasilite itilizasyon li pou ansèyman an.

Konklizyon ansèyman prensipal la.

Nan fen chak leson yo bay yon konklizyon tou kout sou sa ki te aprann yo, ki kapab itilize nan fen klas la kòm yon fèmti ak nan sesyon ki vin apre a pou sonje tèm ke yo te kouvri yo.

Dinamik oswa aktivite yo:

Yo sijere aktivite oswa dinamik aprantisaj endividyèl oswa gwoup ki gen rapò ak tèm ki etidye a. Sa yo kapab repwodwi pou patisipan yo, byenke li pi bon pou chak patisipan gen pwòp liv pa li.

Leson 1. Plan lavi mwen ak Bondye kòm sant lan

Tèks bibliik: **Pwovèb 16:1-3**

*Lèzòm fè lide nan kè yo. Men, dènye mo a nan men Bondye.
Lèzòm mete nan lide yo tou sa yo fè bon. Men, pa bliye se Bondye
k'ap jije sa ki nan kè yo. Mande Seyè a pou l' beni tout travay
w'ap fè, w'ap reyisi nan tou sa w'ap fè.*

Objektif:

- **Eksplike** enpòtans pou devlope yon Pwojè lavi.
- **Detèmine** omwen 7 valè ki pral gouvène lavi ou.
- **Evalyasyon** pwòp tèt ou nan divès domèn nan lavi antanke yon moun.

1.1 Entwodiksyon

Pa gras Bondye nou kòmanse yon lòt ane nan lavi. Li komen ak apwopriye pou nou fikse yon seri objektif nan kòmansman nouvo ane a. Anjeneral nou pale de objektif tankou jwenn yon pi bon travay oswa yon pwomosyon kote nou genyen, avanse nan etid nou, se yon pi bon papa, yon pi bon mari, gen pi bon sante. Nan domèn esprityèl la, petèt nou aspire avanse etid bibliik nou yo, sèvi nan yon pi bon fason, vin yon pi bon disip, jwenn nouvo disip.

Sepandan, eksperyans montre ke san yon plan ak san evalyasyon korespondan ak kontinite, byento "bon entansyon" sa a yo ap rete sou kote pandan ane a ap pwogrese. Se poutèt sa, ane sa a leson yo pral konsantre sou ede nou etabli objektif, plan estratejik, etabli aktivite ak endikatè plan ki trase ki pèmèt nou evalye pwogrès nou yo.

Patikilyèman nan premye leson sa a nou pral etidye ki sa ki yon plan lavi oswa yon pwojè? Ki benefis ki genyen nan gen yon plan lavi? Nan ki domèn nou ta dwe fikse objektif la? Ki etap yo pou trase plan lavi a? Ki jan nou ka vizyalize tèt nou sou tan nan chak domèn nan devlopman pèsònèl?

1.2 Devlopman

1.2.1 Kisa yon Pwojè lavi ye?

Yon pwojè lavi se yon plan pèsònèl long oswa mwayen tèms ke ou planifye pou swiv pandan ane yo. Ladan li, nou fikse pwojè ak objektif ke nou gen entansyon reyalize sou tan.

Pwojè lavi a se yon zouti enpòtan pou planifye avni an, ki sèvi pou konnen tèt nou pi byen epi konnen sa nou ta renmen reyalize nan kèk ane. Sa a ka enflyanse pa plizyè faktè ki ka parèt pandan pwosesis di ki ta ka entèfere oswa modifye li. (Ini Betas, 2022)

Nan yon fason ki sanble ak jan ke li fèt nan yon Plan Devlopman Estratejik pou yon òganizasyon, nou dwe kòmanse soti nan kèk enfòmasyon inisyal:

- Ansanm valè ki gouvènè moun k ap prepare pwojè lavi li. Pa egzanp, renmen, padon, respè,
- Lis konpetans, kado, talan ou genyen.
- Kontèks aktyèl moun nan ap viv la.
- Nivo preparasyon ou kounye a.

1.2.2 Objektif yon pwojè lavi

Kèk nan objektif debaz yo ke yo chèche lè w ap prepare yon Pwojè lavi yo se (Konsèp, 2022):

- Defini **objektif ak plan** ki klè pou pran bon desizyon.
- **Etabli sa moun nan vle** pou lavi li a.
- Chèche devlopman **konesans pwòp tèt ou ak jesyon pwòp tèt ou**.
- **Bay zouti pou atenn objektif** pèsònèl yo.
- **Redekouvri gou pèsònèl**, valè ak kapasite yo.
- **Alimante desizyon** moun nan ak vrè yo.
- **Vizyalize yon avni**. Ki jan mwen vle ye? Ki kote mwen vle ye? Avèk kiyès mwen vle ye?
- **Konsantre enèji** moun nan sou sa li vle reyalize a.

Pwojè lavi a anjeneral konsantre sou divès domèn. Pou egzanp, yon pwojè lavi ka trase pou:

- Etidye yon karyè inivèsitè.
- Espas travay la.
- Fòmè yon maryaj oswa yon fanmi.
- Sèvi nan yon ministè.
- Sante pèsònèl nou

Li evidan, entegre tout bagay sa yo se yon bagay ki ideyal, men pafwa akòz inyorans, mank de tan oswa pa bay li enpòtans lakòz yon Plan ki pi konplè pa fèt nan divès domèn nou yo nan lavi.

1.2.3 Etap pou etabli yon Pwojè lavi

Pou prepare Pwojè lavi nou, nou dwe swiv etap sa yo:

1) Detèmine ki gwo objektif ou genyen nan lavi a.

Pou yon kretyen, gwo objektif li dwe viv yon lavi ki sanble ak Kris la. Bib la di ke Bondye te “predestine [kwayan] yo pou yo konfòm ak imaj Pitit li a” (Women 8:29). (Gen Kesyon, 2022). Peter Amsterdam (2019) fè remake ke "Objektif final Bondye genyen pou nou se pou nou vrèman konfòme ak imaj Pitit li a, tou de nan moun nou yo ak nan sitiyasyon nou an". Plizyè pasaj sipòte sa a:

- Mwen sèten Bondye ki te konmanse bon travay sa a nan nou, li gen pou l' kontinye l' jouk li va fini l' nèt, lè jou Jezikri a va rive (Fil. 1:6).
- Lè yon moun di li fè yonn ak Bondye, se pou l' viv tankou Jezi te viv la.. 1 Jan 2:6.
- Se pou nou yonn gen pou lòt menm santiman ki te nan Jezi, Kris la. Fil. 2:5
- Jan sa ekri nan Liv la: Ki moun ki konnen sa k'ap pase nan tèt Mèt la? Ki moun ki pou moutre l' sa pou l' fè? Men nou menm, nou konnen sa ki nan lide Kris la. 1 Kor. 2:16
- Mwen ban nou yon egzanp pou nou ka fè menm bagay mwen te fè pou nou an. Jan 13:15

Resanblans ak Kris la se yon pakou, se pa yon destinasyon. Li nan vwayaj la. Charles R. Swindoll

Peter Amsterdam (2019) fè remake ke vin tankou Jezi mande yon efò nan de direksyon: nou dwe wete peche ak mete Kris la. Nan bò pa li a, Got Questions Blog (2022) etabli ke gen twa bagay ki kontribye pou w vin sanble ak Kris la: rann tèt nou bay Bondye, libere nou anba peche, ak kwasans espartyèl nou.

A. Vin plis sanble ak Kris la se rezilta rann tèt nou bay Bondye.

Women 12:1-2 di ke adorasyon rasyonèl nou an enplike total devouman pwòp tèt nou devan Bondye. Nou ofri kò nou kòm "sakrifis vivan," epi lespri nou renouvle ak transfòmè.

Lè Jezi te di, "Swiv mwen", Levi imedyatman kite tab lajan li a (Mak 2:14); konsa nou tout volontèman rann tout sa nou genyen pou nou swiv Senyè a. Jan Batis te di: "Li fèt pou li vin pi gran, pou mwen menm, mwen vin pi piti toujou" (Jan 3:30), se konsa nou konsantre pi plis toujou sou Jezi ak glwa li, pèdi tèt nou nan fè volonte li.

B. Vin plis sanble ak Kris la se rezilta libere anba peche.

Pliske Jezi te viv yon vi san peche, plis nou konsidere tèt nou "mouri pou peche" (Women 6:11) epi nou viv yon lavi ki ranpli ak sentete, se plis nou pral sanble ak Jezi ki se Kris la. Lè nou ofri tèt nou bay Bondye, peche pa mèt nou ankò, epi nou idantifye nou pi klè ak Kris la (Wom. 6:1-14).

Jezi envite nou swiv li, epi nou gen egzanp li sou obeyisans (Jan 15:10), lanmou sakrifis (Jan 15:12-13), ak soufrans pasyans (1 Pyè 2:19-23). Nou gen egzanp apot yo tou, ki te modèl Kris la (1 Kor. 11:1).

Lè li rive kenbe peche nan lavi nou, nou gen èd diven: Fè lwanj Seyè a atravè Pawòl Bondye a (Sòm 119:11), lapriyè Kris la (Wom. 8:34; Ebre 7:25), ak pouvwa a. Lespri ki abite nan nou an (Wom. 8:4; Gal. 5:16).

C. Vin pi plis ak plis tankou Kris la se rezilta kwasans kretyèn nan.

Lè nou sove an premye, nou pa gen matirite nan sajès ak konesans, epi nou pa gen eksperyans nan favè ak renmen. Men apre nou grandi. Nan chak bagay sa yo, responsablite nou vin pi

fò ak plis tankou Kris la. “Okontrè, se pou nou grandi nan favè ak konesans Jezikri, Seyè nou ak Sovè nou. Se pou li tout lwanj la, koulye a ak pou tout tan”. (2 Pyè 3:18). “Mwen mande Seyè a pou nou gen plis renmen yonn pou lòt ak pou tout moun, menm jan mwen renmen nou...” (1 Tes. 3:12).

2) Etabli ki prensip ak valè ki pral esansyèl nan lavi ou.

Prensip yo se règ, règleman, oswa òdonans. Yo kapab yon lwa oswa yon règ ke nou dwe respekte pou pwòp benefis pa nou ak komin. Nan sans sa a, dis kòmandman yo se prensip bibliik nou dwe obeyi. Senyè Jezi te kite anpil prensip pou nou gen yon bon kondwit kretyen. Nan Beyatitid Sèmon sou mòn lan, nan parabol li yo ak nan lavi li, Senyè Jezi te kite yon seri prensip bibliik pou nou.

Nan ka valè yo, sa yo se direktiv ki gide konpòtman moun ak lavi chak moun, ki baze sou prensip. "Valè yo se prensip, bèl kalite oswa kalite ki karakterize yon moun, yon aksyon oswa yon objè ke yo konsidere kòm pozitif oswa ki gen gwo enpòtans pou yon gwoup sosyal". (Cubillán, 2021)

Pa egzanzp, nou kapab mete kèk nan valè sa yo:

- Lanmou pou Bondye (Matye 22:34-40).
- Responsablite
- Lanmou pou pwochen. (Matye 22:34-40).
- Padon (Matye 18:23-35)
- Respè (Pwov. 1:8).
- Zanmitay (Pwov. 17:17)
- Onètete (Pwov. 11:3)

- Jenerozite (Pwov. 11:25)
- Lwayote (1 Kor. 4:2)
- Obeyisans (Jak 1:25 VBJ)
- Konfyans (2 Kor. 7:16)
- Mizerikòd oswa bonte. (Travay 22:12,13)
- Imilite (Fil. 2:3 VBJ, Jak 4:6 VBJ)
- Tolerans (Kol. 3:13)
- Sèvis (Matye 20:28)

3) Evalye sitiyasyon ou ye kounye a nan tout domèn ki fòme lavi ou.

Nan etap sa a nou ka itilize zouti ki rele "wou lavi a", ki itilize nan Coaching. Nou pral adapte zouti sa a epi nou pral reflechi sou ki domèn priyorite nan lavi nou, nan divès esfè nan lavi nou. Apre sa, nou pral mansyone sa Michael Hyatt (2018) sijere ke nou mete nan Plan lavi nou an.

Dimansyon	Kouman mwen ye jodi a?	Kouman pou mwen valè li? (de 0 a 100%)
Lavi espirityèl mwen		75%
Kòm yon mari oswa madanm		82%
Kòm paran		70%
Zanmitay ak sosyal		60%
Devlopman pwofesyonèl (anviwònman travay, elatriye)		95%
Sante fizik		65%
Sante emosyonèl ak mantal		70%
Finans		95%
Edikasyon		90%
Rekreyasyon / plezi		80%

Li enpòtan pou mete aksan sou ke ou ka ajoute zòn ou konsidere kòm yon priyorite, men nou rekòmande pa retire okenn nan sa yo bay la a. Li ta dwe remake ke zòn sa yo pa etranje youn ak lòt. Nenpòt zòn kote ou pa fè pwogrè adekwat ka afekte lòt yo. Pa egzanp, si ou gen pwoblèm sante emosyonèl, sa ka afekte relasyon ou ak patnè ou, relasyon paran ou, relasyon ou nan espas travay la. Sètènman yo ka afekte lavi espiyèl ou tou.

Ann sèvi ak done ki soti nan egzanp yo bay nan tablo ki anwo a. Sipoze moun nan deklare li satisfè ak pousantaj yo bay nan dènye kolòn nan. Se konsa, figi wou yo itilize pou wè ke pwogrè ap fèt kòm sadwa nan chak youn nan yo. Sinon, pwoblèm yo nan lòt zòn yo pral siyifikativman afekte kwasans ou nan lòt zòn yo.

Pou evalye tèt nou nan chak domèn nan lavi nou (nan 10 yo mansyone pi wo a) li sijere pou aplike Tès Michael Hyatt la. Li jis gen dezavantaj pou yo te nan lang anglè. Men Link la si w vle fè li <https://assessments.fullfocus.co/lifescore/>.

Pou sa ki gen pou wè avèk grafik sa a, nou wè ke nou pral gen difikilte pou "fè li woule" ak avanse nan lavi, paske nan kèk ka li gen pik eksepsyonèl (tankou nan ka devlopman pwofesyonèl), men an menm tan li gen zòn ki ba nan domèn devlopman (tankou ka sante fizik). Se poutèt sa, objektif yo dwe fèt, ak aktivite respektif yo, ki kontribye nan kwasans tèt ansanm.

WOU LAVI A

	Lavi espiyèl mwen	
Rekreyasyon/Divèsyon	100%	Antanke konjwen
	80%	Antanke paran
	60%	
Edikasyon	40%	Amitye ak sosyal
Finans yo	20%	
Sante emosyonèl ak	0%	Devlopman

mantal		pwofesyonèl (domèn laboral, elatriye).
	Sante fizik	

4) Idantifye talan, kapasite ak kado ou posede yo

La a nou dwe fè yon lis tout sa Bondye ban nou, tankou kado, talan ak lòt kapasite. Nou kapab enkli metye tou, pwofesyon oswa konpetans kote nou te resevwa fòmasyon. Pa egzanp, yon moun kapab genyen:

	Deskripsyon	Obsèvasyon yo
Kado yo	Se Sentespri a ki bay tout kwayan yo kado espiritiyèl yo (Wom. 12:3, 6) nan moman ke yo aksepte Kris la kòm Sovè. • Kado mwen genyen an patikilye se ansèyman, lidèchip, jenerozite.	Pi gwo domèn sèvis mwen se ansèyman. Li te kontinye fòme m kòm yon edikatè tou de nan pedagogik ak bibliik la.
Talan yo	Talan yo kapab defini talan kòm yon kapasite natirèl espesyal oswa eksepsyonèl pou fè yon aktivite espesifik. Yon talan pèfeksyone ak fòmasyon. Talan an tou se yon enklinasyon pèsònèl nan direksyon pou yon aktivite. • Mwen gen kèk talan pou ekri leson, atik, liv. • Mwen gen talan pou planifye. • Mwen devlope kèk talan pou jesyon edikasyon.	
Ofis oubyen pwofesyon	Mwen gen fòmasyon pwofesyonèl nan divès domèn tankou: • Devlopman Legliz la	

	• Oryantasyon fanmi• Pwofesè kolèj	

Aprè sa, yo dwe travay sou etap sa yo. Sa a pral etidye nan pwochen lesou an.

- 5) Gen yon Misyoun ak vizyoun nan lavi.
- 6) Mete pwòp pwojè ou ak objektif ou
- 7) Detèmine ki aksyon ou ta dwe aplike
- 8) Evalye pwogrè ke w fè yon fason ki pèmanan.
- 9) Fè ajisteman ki nesèsè yo
- 10) Mete pwojè lavi ou la ajou detanzantan

1.3 Konklizyon yo

Pou chak nan nou li enpòtan anpil pou nou klè sou objektif lavi nou. Nou dwe ajoute nan sa a egzèsis pou vizyalize avni ke nou vle nan lavi nou an. Anvan nou ale nan detèmine objektif, estrateji, aktivite ak bidjè, li pral nesèsè pou gen yon sistèm valè kretyen ki gide nou lè n'ap konsidere objektif nou yo.

Ann pran tan pou nou fè li. Sa a pral pèmèt nou konsantre tout desizyon nou yo ak aksyon nou yo nan direksyon pou akonplisman objektif nou an, ki se sanble ak Kris la.

Angajman mwen anvè Bondye.

Egzèsis refleksyon ak aplikasyon pratik.

1. Fè yon evalyasyon pwòp tèt ou pou wè ki jan ou ye nan 10 zòn yo idantifye pou chak moun yo. Li sijere pou aplike tès ke Michael Hyatt. Li jis gen dezavantaj pou yo te nan lang angle. Men Link la si w vle fè li
<https://assessments.fullfocus.co/lifescore/>

2. Si ou idantifye kèk karakteristik ki prezan nan ou kòm yon papa absan, trase yon plan pou vin yon papa ki prezan, ki pran responsablite li kòm yon papa ak ekselans.

Valè	Èske gen kèk fason pou montre li?

Lanmou pou Bondye (Matye 22:34-40).

Renmen frè parèy nou. (Matye 22:34-40).

Respè (Pwov. 1:8).

Onètete (Pwov. 11:3)

Lwayote (1 Kor. 4:2)

Mete konfyans (2 Kor. 7:16)

Imilite (Fil. 2:3 VBJ, Jak 4:6 VBJ)

Sèvis (Matye 20:28)

Responsablite

Padon (Matye 18:23-35)

Zanmitay (Pwov. 17:17)

Jenewozite (Pwov. 11:25)

Obeyisans (Jak 1:25 VBJ)

Pitye oswa bonte (Travay 22:12,13)

Tolerans (Kol. 3:13)

3. Idantifye talan sa yo, kapasite ak don ou genyen yo.

Referans bibliyografik

Amsterdam, Peter. (2019). ***Plis tankou Jezi ki se Kris la:***

Refleksyon sou resanblans Kris la.

<https://directors.tfionline.com/es/post/more-like-jesus-reflections-the-likeness-of-christ/>

Blog ap grandi nan Pawòl la. (2021). ***15 valè ke kretyen evanjelik***

yo ta dwe genyen. <https://www.postposmo.com/values-cristianos/>

Uni Betas Blog. (2022). ***Pwojè lavi, ki jan pou fè yon plan lavi?***

Definisyon ak etap. <https://unibetas.com/proyecto-de-vida/>

Konsèp. (2022). ***Ki sa yon pwojè lavi ye?***

<https://concepto.de/proyecto-de-vida/#ixzz7eFxl6qRq>

Cubillan, Juvenal. (2021). ***Prensip ak valè moral dapre Bib la:***

etènèl, inivèsèl epi yo akonpli paske yo se yon pwomès vivan.

<https://cristonews.us/blog/2021/04/05/principios-y-valores-morales-segun-la-biblia/>

Gen Kesyon. (2022). ***Ki jan mwen kapab vin pi plis tankou Kris***

la? <https://www.gotquestions.org/Espanol/like-christ.html>

Hyatt, Michael. (2018). ***Pi bon ane ou. Yon plan lavi pou reyalize objektif ki pi enpòtan ou yo.*** Editoryal Belmontes Translators. Madrid Espay.

Padon, Albert. (2009). ***Jere lavi ou pi byen. Kle ak abitud yo dwe pi pwodiktif ak efikas.*** Liv gratis. Espay.

Leson 2. **Konnen ke li kapab fèt**, vle ke li kapab fèt

Tèks biblik: Jer. 29:11

Pèsevere....

Objektif:

- **Idantifye epi elimine** fo kwayans lènmi an mete nan lavi nou.
- **Ogmante** lafwa nou nan sa Bondye genyen kòm objektif pou lavi nou ak nan fason ekstraòdinè li ede nou reyalize li.

2.1 Entwodiksyon

Anvan nou kontinye pou nou tabli objektif nan kèk nan domèn lavi nou, li pral trè enpòtan pou nou sispann epi rekonèt ke gen plizyè fason lènmi an ap eseye opoze nou pou atenn objektif sa yo.

Nan leson sa a nou pral wè enpòtans pou idantifye tout fo kwayans sa yo ke nou te adopte pandan tout lavi e ki se yon antrav nan kwasans entegral nou an. Nou pral etidye enpòtans pou nou animatè tèt nou ak moun ki bò kote nou. Men, sitou, ann sonje enpòtans pou nou kwè nan pwomès Bondye pou lavi nou.

2.2 Devlopman

2.2.1 Kwayans ki pran fòs kòm fòs

Anvan nou ekri premye objektif nou yo, li enpòtan pou idantifye ki jan lènmi an se yon ekspè nan bati fò pandan tout lavi nou. “Fò” sa yo tankou gwo miray li bati nan panse nou pou detounen nou nan objektif Bondye genyen pou lavi nou.

Michael Hyatt (2018) montre nou yon egzanp sou fason fo kwayans sa yo aji sou nou. Li dekri ke nan fanmi li yo te gen yon chen kòm yon bèt kay. Pou anpeche chen an antre nan kay la, yo mete yon kolye sou li ki emèt yon sèten kouran lè li pwoche bò pòt la. Kidonk, chen an te aprann ke li pa ta dwe apwoche pòt sa a ki te pwodwi yon ti egzayat. Bagay la enteresan, dekri Michael Hyatt, se ke apre yon tan yo te retire kolye a, men chen an toujou pa t 'pwoche pòt la. "Li te akeri yon reflèks kondisyonèl ki te detèmine konpòtman li le pli vit ke li pa ale tou pre pòt la (e, Se poutèt sa, pa antre nan kay la)".

Ou kapab mande kisa sa gen pou wè ak lavi nou. Ebyen kounye a mwen envite nou reflechi sou lavi nou chak. Konbyen kwayans lènmi an te plante nan lespri nou ki pa pèmèt nou reyalize sèten reyalizasyon? Mwen pral bay kèk egzanp sou sa epi mwen envite w idantifye kèk lòt fo kwayans ke lènmi an te ankre nan panse nou.

- Mwen pa imagine ke mwen ka gen yon pwa ki an sante, paske tout lavi mwen te twò gwo.
- Pa gen moun nan fanmi mwen ki fin fè yon diplòm inivèsitè. Mwen pa panse pitit mwen yo pral fè li.
- Mache travay la trè konpetitif. Li trè difisil pou mwen jwenn yon travay byen peye ki gen rapò ak karyè mwen te etidye a.
- Mwen pa janm genyen yon moun pou Kris la. Mwen trè timid e mwen diman gen etid.
- Li pa itil pou fè yon efò, paske yo pa rekonèt efò mwen nan espas travay mwen.
- Mwen panse ke mari oswa madanm mwen pap janm chanje.

Kwayans nou yo sou bagay ki posib yo gen enfliyans dirèk reyalite ke n'ap eksperimente a. Men, e si w ta kapab chanje sansasyon ou de sa ki posib? Michael Hyatt (2018).

Nou dwe vijilan epi idantifye ki kote mesaj ke fo kwayans sa yo anrasinen nan nou yo soti.

- Li ka soti nan emisyon nouvèl ki mete aksan sou sèlman move nouvèl sou bon nouvèl.
- Yo gendwa se moun nou pase ak yo epi ki gen atitid trè negatif.
- Yo kapab rezo sosyal yo ki sèlman montre nou mesaj kote moun sèlman montre "sa ki bèl", "reyalizasyon yo", elatriye. Ki ka fè nou panse ke se echèk li ye pou nou lè ke nou pa genyen sa yo genyen.

2.2.2 Efè Sikolojik

Nan domèn sikolojik ak pedagogik, efè Pigmalyon an refere a lefèt ke atant ak previzyon pwofesè yo sou fason elèv yo ap devlope nan kèk fason detèmine egzakteman konpòtman ke pwofesè yo ap atann nan.

Pou Ana María Gutiérrez (2010),

Efè pigmalyon an se yon modèl relasyon entèpèsònèl ki reponn nan yon fason senbolik lefèt ke atant nou genyen sou moun, bagay ak sitiyasyon nou gen rapò ak yo a gen tandans rive vre.

Sa a te demontre atravè yon eksperyans ke Rosenthal ak Jacobson te fè, nan yon Lekòl Ozetazini, ki konpoze de sa ki annapre yo.

Etap 1. Yo te aplike yon egzamen pou tout elèv nan:

a) entèlijans,

b) pèsonalite ak

c) aptitud

Etap 2. Lè sa a, olye pou yo te chwazi pi bon yo, yo te elimine rezilta yo. Yo te kreye plizyè gwoup sou chans pou gen echantiyon elèv yo te chwazi a.

Etap 3. Yo te plase pwofesè yo nan gwoup yo. Yo te di yo ki elèv yo te espere gen yon pèfòmans ekselan, sipozeman paske yo te yo menm ki te fè pi byen nan tès yo aplike a, men li te fo.

Etap 4. Lè n'ap fini a ak gradye, elèv yo te reevalye. Rezilta a te etonan. Yo te jwenn ke, tout bon, pi bon elèv yo te moun ki soti nan lis ki te chwazi owaza a, ki sètènman, yo pa t 'pi bon an nan tès inisyal la.

Sa ki te fè diferans lan se ke, pandan ane lekòl la, ni pwofesè yo ak elèv yo ki te sipoze pi bon yo, yo te konpòte yo nan yon fason ke yo te toujou atann yo dwe pi bon yo. Pa te manke mo ankourajman nan men pwofesè yo, ak konviksyon ke elèv yo ta dwe jwenn pi bon pèfòmans akademik. Elèv yo tou te mete sa nan tèt yo, yo te kwè li.

Lè sa a, li te montre ke kwayans oswa atant ke yon moun genyen sou yon lòt kapab enflyanse pèfòmans sijè sa a.

Etablisman “pwofesi”	Vizyon	Pwofesi akonpli

Patricia Solís ak Víctor Borja (2017) fè remake ke yo moun ki "pigmalyon pozitif" yo nou dwe montre atant pozitif. Yo pataje lis sa a nan sans sa a:

- Konsantre sou fòs elèv yo, pa sou feblès yo.
- Eksprime atant pozitif sou kapasite elèv la.
- Koute epi fè anpil atansyon sou elèv la.
- Mete aksan sou valè elèv yo.
- Fòmata a dwe kwè nan pwòp kapasite l ak entèlijans li pou l gen yon enpak pozitif sou pèfòmans elèv la.
- Etabli ak aksepte, ankouraje elèv yo, enkli chalè, atansyon, souri, souke tèt.
- Bay elèv yo plis siyal vèbal sou pèfòmans yo, plis fidbak, plis lwanj, ak kritik konstruktif pozitif.
- Ankouraje elèv yo poze kesyon.
- Fè elèv yo reponn a enstriksyon yo. Enplike elèv yo epi sèvi ak opinyon yo chak fwa sa posib.
- Pran egzanp.
- Ranfòse elèv yo nan fason ki pozitif.
- Bay elèv la tan pou l fè yon travay kòrèkteman.
- Bay elèv la benefis dout.
- Se pou w jenere, avèk lwanj ki sensè.

2.2.3 Istwa siksè

A. Ka Ben Carson an.

Fim nan Men mirak yo (Gifted hands) rakonte nou istwa a vre sou lavi newochirijyen Ben Carson (1951, -) ak lit li yo pou l pwogrese nan yon anviwònman ki kontrè. Nan kòmansman ane 1960 yo, Ben te oblije deplase nan yon ti katye Michigan ki enb ak frè l Curtis ak manman Sonia apre papa yo te abandone yo.

Manman l sèlman etidye jiska twazyèm ane. Li te oblije travay de e menm twa travay ansanm pou sipòte de pitit li yo.

Ben Carson te fè eksperyans ane lekòl difisil, yo te yon viktim entimidasyon ak rasis. Okòmansman li te yon trè move etidyan, men manman l te konnen ki jan pou l motive l epi pouswiv li pou l vin yon bon etidyan ak yon bon gason. Malgre lefèt ke Ben te travèse tout kalite obstak, li te reyalize reyalizasyon remakab li yo pami tout sa ke nou pral wè la a yo:

- Li gradye ak yon diplòm medikal nan youn nan inivèsite ki pi prestijye nan peyi Etazini (Yale University).
- Apre sa, li te etidye nan University of Michigan Medical School, kote li te etidye newochiriji.
- Li te vin premye rezidan Afriken-Ameriken newochiriji nan Lopital Johns Hopkins nan Baltimore,
- Avèk siksè, li separe de marasa ansanm pou premye fwa, apre 22 èdtan, ak yon ekip 70 moun.
- Li resevwa Meday Prezidansyèl Libète (2008), pi gwo rekonpans sivil nan peyi Etazini.
- Li te yon kandida prezidansyèl Repibliken an 2016
- Li te Sekretè Lojman ak Devlopman Iben nan peyi Etazini

- Ansanm ak madanm li, yo te etabli Carson Studies Fund, pou bay bous a etidyan ki gen gwo pèfòmans akademik ak resous finansye ki limite yo.
- Li te ekri liv tankou: Pran Risk, Panse Gran, Men Mirak ak Gwo Imaj

B. Ka Thomas Alva Edison (1847, 1931).

Thomas te ale lekòl nan laj setan. Men, eksperyans li te dire sèlman twa mwa, kòm yo te mete li deyò nan salklas la. Pwofesè l la te reklame mank de enterè ak maladwa. Anplis de sa, li te soufri soud pasyèl ke li te sibi kòm konsekans yon atak lafyèv wouj.

Yo di yon jou, pwofesè Thomas te remèt li yon lèt. Li mande l pou l bay manman l, ki se sèl moun ki te kapab li l. Lè li rive lakay li, Thomas te remèt lèt la bay manman l. Ak kiryozi ti moun li, Thomas te mande: "Manman, pwofesè mwenn an te ban m papye sa a, li te di m pou m ba w li epi sèlman ou menm te kapab li l. Ki sa li di?"

Istwa a dekri kijan manman l, apre l fin li l poukont li, di l ak dlo nan je: Thomas lèt la di konsa: "Pitit gason ou lan se yon jeni. Lekòl sa a twò piti pou li e nou pa gen ase bon pwofesè pou anseye li. "Tanpri, edike l ou menm". Apre sa, manman l te dedye tèt li kò ak nanm pou pran swen ak edike Thomas lakay li. Sa a, apre yon sèten tan, te vin youn nan envantè ki pi enpòtan nan syèk la.

Pami plis pase mil envansyon li yo, sa ki annapre yo enpòtan:

- Nan laj dizan, Thomas te mete premye laboratwa li nan sousòl kay paran li e li te anseye tèt li dechè chimik ak elektrisite.

- Lòt envansyon enkli pil depo, yon dikfòn ak yon mimeografi (yon kalite fotokopi), kreye yon kamera fim ridimantè, eksperimante ak 'foto ki pale', devlope pouvwa elektrik nan estasyon santral elektrik.

Kòm tan pase, manman I te tonbe malad epi li mouri. Thomas, nan yon okazyon, lè li t ap netwaye ak mete bagay manman I, li te jwenn lèt pwofesè a te ekri manman I plizyè ane anvan li te ouvri l. Avèk gwo sipriz li wè ke kontni lèt la te trè diferan de sa manman I 'te di l la. Mesaj la li: "Pitit gason ou gen reta mantal. Nou pa kapab pèmèt li ale nan lekòl nou an. Yo mete l deyò".

Edison te trè deplase epi li te ekri nan jounal pèsònèl li mo sa yo: "Thomas A. Edison se te yon ti moun mantalman ki te gen defisi ke manman I te transfòme l an jeni syèk la". Thomas Alva Edison te konsidere pa pwofesè li a "mantalman reta ak enpwodikatif". Men, manman I pa t abandone yon dyagnostik konsa. Li deside edike l ', li renmen l ' nan yon fason trè espesyal. Se konsa, manman I 'te vin defandè prensipal li, epi sèlman gras a ankourajman konstan li yo ak pawòl cho, Thomas Edison te vin tounen yon gwo envantè ke li te vin tounen.

2.2.4 Devlope lafwa nou nan Bondye

Men, ki jan efè Pigmalyon an gen rapò ak sa Bib la di? Ebyen li fasil, Bondye gen gwo atant pou nou chak. Kòm kretyen nou dwe kwè nan pwomès Bondye yo.

- Li te di ke li gen bon plan pou nou (Jer. 29:11).
- Li te desine chak nan nou ak yon objektif e toujou
- Li kreye nou nan Jezikri pou nou fè bon travay. Efezyen 2:10

- Bondye pa respekte moun; Li trete moun rich ak pòv yo menm jan, paske nou tout se zèv pwòp men l. Jòb 34:19
- Li pwomèt pou l renouvle fòs nou. Ezayi 40:31
- Bondye pwomèt pou l fòtifye nou, pou l ede nou, e pou l soutni nou ak men vikwa l. Ezayi 41:10
- Bondye ban nou pwomès ki gen anpil valè ak bèl bagay pou nou fin chape anba koripsyon ki nan mond lan akòz move dezi, ou kapab patisipe nan nati diven an. 2 Pyè 1:4
- Bondye te pwomèt nou pou l ban nou kè poze. Matye 11:28
- Bondye ap ba ou tout sa ou bezwen, dapre bèl richès ou genyen nan Jezi ki se Kris la. Filipyen 4:19

Se nou chak ki pou kwè nan bèl pwomès li yo. Nou dwe kite dèyè kwayans sa yo ki te nan lespri nou epi ki te anpeche nou grandi nan imaj ak resanblans Kris la. Kòm yon egzanp, ann sonje kèk istwa bibliik.

A. Egzanp David la.

Li te pi piti nan pitit gason yo e petèt li pa t ap atann anpil nan men papa l, David te deside kwè nan Bondye. Pliske li te yon gadyen mouton enb, li te vin wa Bondye te chwazi pou ranfòse wayòm li an. Ann gade kèk done ki enpòtan.

- David te wen kòm wa pa pwofèt Samyèl, kòm yon adolesan.
- David te fè fas ak bat jeyan Golyat ki te pè menm gèye ki pi ekspè nan mitan pèp Izrayèl la. David te gen plis chans ant 16-19 an. Lefètke David poko sèvi nan lame a, sa fè nou konnen li te gen mwens pase 20 an (gade Nonb 1:3).

- Bib la di nou “David te gen trant an lè li te kòmanse antanke wa...” (2 Samyèl 5:4). Sa vle di, gen plis pase dis ane pase depi yo te chwazi l kòm wa ak lè li te pran wayòm nan. Pandan tout tan sa a, li te respekte lavi wa Sayil e li te tann pwomès Bondye a te akonpli.
- Bondye te fè desandan l yo wa ki te pran plas li nan wayòm nan. Byenke li te divize, dinasti li te dirije wayòm Jida a.

B. Egzanp 12 yo.

Senyè nou an, Jezi ki se Kris la te kontan chwazi kòm disip moun ki senp, ki gen imilite ak divès fason panse. Senp pechè, yon pèseptè taks, yon revolisyonè pami lòt yo. Ladan yo li te kite gwo responsablite pou l gaye bon nouvèl levanjil la yon fason pou l rive nan tout bout tè a. Yo te aprann mache chak jou ak Jezi e yo te kwè nan li.

- Bondye te sèvi ak yo pou l te fonde legliz li a nan jou Pannkòt la.
- Ansanm ak Pòl, Senyè Jezi te chwazi tou, yo te kòmanse vwayaj misyonè yo, yo te etabli legliz nan chak kote yo te vizite.
- Atravè yo menm, Bondye te kontinye fè mirak pou moun ta kwè mesaj delivrans nan Kris la.
- Atravè yo menm, mesaj delivrans lan rive nan epòk nou an e li rive ou menm ak mwen.

2.3 Konklizyon yo

Anvan nou kòmanse etabli objektif nan plan lavi nou, nou te vle idantifye tout fo kwayans sa yo ke lènmi an te plante nan panse

nou. Nou dwe fè sa paske kwayans sa yo dirije panse nou ak aksyon nou yo. Yo se fo panse de defèt, de pesimis, ki pouse nou rete pasif epi pa eseye fè bagay ki fè Bondye plezi e ki nan avantaj nou.

Nou te raple kèk nan gwo pwomès Bondye te fè pou lavi nou nan objektif pou nou sonje ke li la avèk nou tout tan. Li gen bon plan pou nou e li atann pou nou fè pati pa nou yon fason pou atant Bondye genyen nan lavi nou yo rive vre. Atant sa a gen ladan l ke nou fè bon travay ak repwodwi tèt nou nan lòt disip.

Nou aprann pou nou konsantre sou pwòp atant nou, selon plan Bondye. Menm jan an tou, atant sa yo ta dwe pwolonje pou mari oswa madanm nou, pitit nou yo, kwayan parèy mwen yo, ak moun nou gen enfliyans sou yo. Sonje byen, Bondye avèk nou e li toujou ap travay an favè plan li yo.

Angajman mwen anvè Bondye.

Egzèsis refleksyon ak aplikasyon pratik.

1. Idantifye omwen kat fo kwayans ke lènmi an te fè ou kwè. Lè sa a, fè yon plan pou w elimine yo.

2. Revize fason pwofesè yo ka jenere pi bon atant elèv yo. Lè sa a, medite epi reflechi sou ki jan ou kapab aplike li nan mari oswa madanm ou ak pitit ou yo.

Ki jan yo jenere atant konjwen mwen-----Ki jan yo jenere atant pitit nou yo

Aprè sa, medite ak panse jan ou kapab aplike li bay konjwen ou ak pitito u yo.

Referans bibliyografik

Fernandez, Tomás ak Tamaro, Elena. (2004). Thomas Edison. Biyografi. ***Nan Biyografi ak Lavi. Ansiklopedi biyografik sou entènèt la***. Espay.

<https://www.biografiasyvidas.com/monografia/edison/>

Gutiérrez, Ana Maria. (2010). ***Efè Pigmalyon nan aktivite ansèyman ak administratif. Magazin nan Fakilte Syans Kontablite***. 17(33), 173-181. UNMSM, Perou.

Hyatt, Michael. (2018). ***Pi bon ane ou Yon plan lavi pou reyalize objektif ki pi enpòtan ou yo***. Editorial Belmontes Translators. Madrid Espay.

Solís García, Patricia & Borja González, Víctor. (2017). ***Efè pigmalyon nan pratik ansèyman an***. Wikipedya. (s.f.). Ben Carson. https://es.wikipedia.org/wiki/Ben_Carson

Leson 3. **Plan** kwasans espiyite mwen an

Tèks bibliik: **Sòm 127:1**

*Si Seyè a pa bati kay la, moun k'ap bati l' yo travay pou gremesi.
Si Seyè a pa veye lavil la, gad la ap veye pou gremesi.*

Tèks bibliik: **Fil. 3:14**

Konsa, m'ap kouri dwat devan m' sou mak kote m' prale a, pou m' ka jwenn rekonpans Bondye rele m' vin resevwa nan syèl la, gremesi Jezi ki se Kris la.

Objektif:

- **Idantifye** misyon Bondye genyen pou lavi nou.
- **Vizyalize** fason nou wè tèt nou kòm disip pwodiktif k ap grandi vin sanble ak Kris la.
- **Fikse** objektif pou nou grandi espiyite man.
- **Detèmine** aksyon ki pèmèt nou reyalize objektif yo etabli yo.
- **Trase** endikatè ki pèmèt nou evalye pwogrès nou yo

3.1 Entwodiksyon

Nou te aprann nan leson anvan yo pou nou trase yon plan lavi nou dwe konsyan ke nou gen plizyè domèn devlopman: espiyite, famiyal, laboral, sante, sosyal ki gen ladann zanmi nou yo, elatriye.

Nou te wè tou enpòtans pou tabli yon seri valè ki gouvène lavi nou. Anplis de sa, nou te aprann enpòtans pou rekonèt don, talan ak kapasite pou akonpli vokasyon nou ke Bondye rele nou.

Nou te wè tou jan li enpòtan pou nou jete tout fo kwayans ke lènmi an te plante nan lespri nou. Ansanm ak sa, nou dwe wè atant ke Bondye gen pou nou. Sa fè nou defi pou nou devlope plis lafwa nou ki di, grasa èd Bondye, nou ka reyalize objektif Bondye pou lavi nou.

Koulye a, nou pral etidye ki jan yo vizyalize avni nou, etabli objektif ak idantifye endikatè ki pèmèt nou konnen si nou ap pwogrese kòrèkteman. Sa a pral ede nou pran desizyon ki nesèsè yo korije aksyon yo kontinye aplike.

3.2 Devlopman

3.2.1 Misyon nou ak prensip nou yo

Nan yon manyèl "Vine" anvan (Rodríguez, 2021) nou te rekonèt ke Bondye te kreye nou ak yon objektif jeneral e li te bay chak moun yon objektif espesifik, dapre don yo ak talan yo.

Misyon nou se fè disip ki sanble ak Kris la nan tout nasyon yo. Pou reyalize Misyon sa a nou dwe gouvène pa yon seri prensip, ki an reyallite bay yon seri de valè, jan nou te wè nan leson pase yo.

Nan Ministè Fòmasyon Disip Entènasyonal la ankouraje nou konsidere prensip prensipal sa yo ki esansyèl nan pwosesis fòmasyon disip la:

a. Lapriyè pwisan. Lapriyè, yon pati esansyèl nan fòmasyon disip la, se kominike ak Bondye epi reponn li. Lapriyè te ekspreseman modèl Jezi, ki te anseye disip li yo pou yo priye. Disip Jezi yo te resevwa enstriksyon pou yo anseye chak jenerasyon disip k ap vin apre yo kijan pou yo priye (Matye 6:9-13).

Ekriti yo revele ke lapriyè entansyonèl la ak konsistan an nourri ak devlope relasyon nou ni ak Bondye ni ak lòt moun, sa ki pèmèt

nou wè ak fè eksperyans aktivite Bondye grasa gras ki vini anvan an, sove a, ak sanktifye li a.

Lapriyè a gide nou rive atenn sikse espiyèl. Lè nou antre nan pwofondè avèk Bondye, atravè lapriyè, nou fè eksperyans ak oryantasyon Sentepri a epi nou jwenn pi bon mezi kwasans ak direksyon espiyèl. Atravè lapriyè entansyonèl la, espesifye ak konsistan, Kò Kris la konvèti nan zye, men ak pye Sovè a. Règleman FDNE.

b. Atant konpasyon. Lanmou Bondye ki gen konpasyon ak redanmtè a se fondasyon pou disip yo ak motivasyon apwopriye pou sansibilizasyon kretyen yo. Eksperyans konpasyon an revele lanmou Bondye gen pou limanite. Bondye ap kontinye travay pou prepare kè moun pou resevwa delivrans lan.

Swen yon disip pou moun ki pa kwayan se sa ki bay fas ak men a gras ak lanmou Bondye a. Se poutèt sa, relasyon otantik yon disip ak lanmou ak moun ki pa kwayan an esansyèl pou kominike bote favè Bondye ak delivrans lan.

Nou la pou nou atire lòt moun. Chak disip, ki viv fidèlman e ki renmen tankou Jezi, dwe pran angajman pou kiltive relasyon otantik ak lòt moun. Atravè aksyon lapriyè ak konpasyon disip la, Bondye atenn epi prepare kè yo pou resevwa delivrans lan. Lè disip yo kominike avèk moun ki pa kwayan yo, yo obeyi kòmandman Jezi a pou yo ale nan tout kreyasyon an pou yo anonse Bon Nouvèl la (Mak 16:15). Règleman FDNE

c. Aprantisaj bibliik entegral. Jezi te bay ansèyman disip li yo Pawòl Bondye a yon gwo priyorite. Se konesans sou Ekriti yo, ansanm ak enstriksyon yo, ki te fòme konesans li sou Bondye ak travay Lespri Sen an.

Aprann ekriti yo, atravè etid endividyèl ak gwoup, ede nou vin pi sanble ak Kris la. Lè nou etidye Pawòl la, ki aktif e ki vivan, nou dekouvri kiyès Bondye ye, ki jan Bondye renmen, ak ki jan nou dwe renmen lòt moun. Lè nou fè sa, nou pèmèt Bondye pale avèk nou, fòme nou, epi sanktifye nou.

Patisipe aktivman nan etid sistematik ak aplikasyon Pawòl Bondye a se yon koulwa pou kwasans espartyèl ak transfòmasyon an. Pandan n ap grandi epi n ap aprann, nou kòmanse konplètman konprann epi obeyi misyon Bondye pou disip li yo soti pou yo rive jwenn moun ki pa kwayan ak lanmou Bondye. Lè nou kite Pawòl Bondye a transfòme nou, n ap montre lòt moun enpòtans aprantisaj Pawòl Bondye a.
Règleman DNI

d. Konsèy ak fòmasyon entansyonèl yo. Jezi te fè fòmasyon disip lè l te bay konsèy pèsònèlman yon gwoup moun ke li te chwazi epi li te fòme yo. Metòd sa yo te ede Krisyanis la grandi ak transfòme sosyete a.

Konsèy ak fòmasyon an se yon pwosesis fòmasyon disip ki prezante bay nouvo kwayan yo, bay Jezi epi revele ki jan yo swiv li pèsònèlman ak totalman. Konsèy la se yon fòm renmen pou anseye responsabilite epi prezante moun ki pa kwayan yo konesans konplè sou Kris la.

Pou nou vin sa Bondye vle nou ye antanke disip Kris la, nou bezwen dispoze pou nou grandi epi ede lòt moun grandi menm jan Jezi te fè sa. Se poutèt sa, konsèy ak fòmasyon lòt moun sou chemen fòmasyon disip la esansyèl pou kwasans ak matirite kretyèn. Règleman DNI

e. Relasyon otantik yo. Menm jan Jezi te rasanble konpayon vwayaj li yo, nou menm antanke disip li yo, devwa nou se vwayaje ansanm antanke manm kò Kris la. Tout moun ki angaje nan Gran Komisyon an pou patisipe nan relasyon ki onore Bondye ak bati kò Kris la.

Sant lafwa nou ak lavi nou se renmen Bondye ak renmen lòt moun. Lè nou konnen ke Bondye ak lòt moun renmen nou san kondisyon, sa lakòz inite nan kò Kris la. Lanmou enkondisyonèl sa a pa konnen okenn limit kiltirèl, jenerasyonel oswa estriktirèl. Lanmou enkondisyonèl sa a posib sèlman grasa aksyon Lespri Sen an.

Lè nou youn pran swen lòt pwofondman, nou dekouvri jan idantite nou rich nan Kris la e rezilta a se kwasans espiyèl. Relasyon lanmou sa yo ede nou mache sou chemen sentete a, paske n ap resevwa ankourajman ak koreksyon lanmou. Relasyon sa yo, ki baze sou Lespri a, nesèsè lè nou youn sipòte lòt nan viv yon lavi totalman rann tèt ak Lespri ranpli. Règleman DNI

3.3.2 Vizyalize avni nou

Pou etabli objektif ke nou vle reyalize, premyeman nou dwe fè yon egzèsis vizyalizasyon sou ki jan nou wè tèt nou nan tan k ap vini an. Egzèsis sa a ka fèt nan chak nan domèn moun nan (espiyèl, fanmi, travay, sante fizik ak emosyonèl, elatriye). Nan ka sa a nou pral konsantre sou domèn espiyèl. Donk, ann fè yon egzèsis sou fason nou fè yon kretyen ki gen matirite.

Anba a se yon egzànpl sou fason nou ka vizyalize tèt nou kòm disip pwodikatif, ki gen anpil fwi, ki gen matirite k ap rive jwenn

lòt moun pou Kris la. Ou kapab ajoute kèk lòt lide apre w fin revize sa Bondye ap atann de nou an.

Karakteristik ak baz bibliik	Deskripsyon karakteristik yon disip ki pote fwi
1) Pèsevere nan lafwa, kominyon ak doktrin bibliik: Travay 2: 42, 46-47.	Li te fèt yon lòt fwa, li te mete lafwa li nan Kris la pou delivre ak padon pou peche l yo; konnen atik lafwa yo ak deklarasyon lafwa yo dakò nan Legliz Nazareyen an; <i>pèsevere nan lafwa sa a epi li kenbe zanmitay ak Bondye ak lòt manm legliz yo lè l ale regilyèman nan reyinyon gwoup lavi yo ak nan reyinyon tanp yo.</i>
2) Sove moun ki pèdi nan peche a: Jid 1: 20-25; Mak 16:15.	Li temwaye lafwa li nan Kris la natirèlman, entansyonèlman, e avèk pouvwa sipernatirèl Lespri a. Ou ka eksplike epi aplike nan lavi ou enpòtans pou w toujou resevwa padon ak bay padon, k ap viv nan sante espiyèl. Li patisipe aktivman nan kominote kreyen an epi li pote moun ki pèdi nan peche yo nan pye Kris la.
3) Travay ak jenerozite ak entegrite: 2 Kor. 9:7-11	Enkane jenewozite Papa nou ki nan Syèl la ki te "bay" Pitit li a. Kidonk, fè bon zèv lanmou ak obeyisans. Envesti tan, efò, ak resous konplè pou lòt moun konnen ak eksperyans lanmou Bondye an repons a bezwen yo.
4) Viv nan sentete: 1 Pyè 1:14-16; Mak 12:30-31	Disip la ki gen anpil pitit eksperyans nan lavi l ranpli Lespri Bondye a, kidonk: li kondui tèt li an akò ak karaktè Kris la nan lavi pèsònèl li ak nan relasyon li yo; li sèvi ak don ak talan li yo pou pwolonje

	wayòm Bondye a nan kominote l ak nasyon yo paske li te fè eksperyans travay rejenerasyon, pirifikasyon ak pwisans Sentespri a;
5) Entèsesyon nan lapriyè: Kol.4:12	Priye pou bezwen pèsònèl yo ak fanmi yo, epi lapriyè seryezman pou delivre moun ki pèdi yo ak pou bezwen konplè lòt moun. Patisipe aktivman nan gwoup entèsesyon, enplike lòt moun nan ministè sa a
6) Anseye lòt moun: Matye 28:18-20; Defi Fil a 4:9.	Li se yon moun ki sanble ak Kris la, nan repwodiksyon nan lòt disip. Pou rezon sa a, entansyonèlman ak sistematikman, li pataje ak lòt moun sa l ap aprann nan fòmasyon espirityèl ak entegral li, epi li angaje tèt li nan ede dirijan li dirije yon gwoup lavi oswa yon ministè. Egzèsis Mentoring pou ede lòt disip nan devlopman yo.
7) Adore totalman Women 12:1-8; Jan 4:21-24.	Viv konsakre nan sèvis entegral ak adorasyon, sa vle di ke: adore Bondye nan atitud, pawòl ak aksyon; rete aktif nan sèvis la, multipliyè disip, ak lidèchip nan yon gwoup lavi oswa atravè egzèsis la konstan nan yon ministè andedan-oswa ekstra-tanp depann de don yo, talan oswa kapasite ki akeri yo.
8) Renmen pwochen w. Jan 15:1-17; 1 Kor. 13	Sentete relasyon disip la baze sou lanmou pou pwochen l. Sa fè l santi yon pasyon pou l pataje bon nouvèl la, epi tou li kontribye pou satisfè bezwen lòt moun, kòmanse ak pwòp fanmi l.
9) Obeyi Jezi. Jan 15:1-17	Li gide pa kòmandman Jezi yo, pou sa li se yon etidyan pasyone nan Pawòl la. Pran plezi l se nan dirije lavi l dapre sa

	Jezi mande l
10) Bay prèw fwi Lespri a. Gal. 5:22,23	Viv pratike disiplin espiyityèl pou chèche ranpli Lespri Sen an. Li se yon moun ki sanble ak Kris la, an tèm de manifestasyon an nan fwi Lespri a nan lavi li

3.2.3 Tabli objektif

Yon objektif se sa nou gen entansyon reyalize epi pou ki yon plan aksyon dwe etabli. Objektif sa yo dwe ale nan direksyon gwo objektif ke yon moun genyen. Li enpòtan pou nou sonje sa Pòl anseye nou sou sa lè li di: “Konsa, m'ap kouri dwat devan m' sou mak kote m' prale a, pou m' ka jwenn rekonpans Bondye rele m' vin resevwa nan syèl la, gremesi Jezi ki se Kris la” (Fili. 3:14). Objektif yo pa sèlman ede konsantre sou fè sa Bondye te rele nou fè, men sou vin moun Bondye te rele nou pou nou ye a. Kèk rezon ki fè ou ta dwe fikse objektif yo se:

- Yo ede konsantre sou sa ki dwe fèt pou reyalize li.
- Yo pèmèt yo wè ki jan yo te planifye a ap reyalize
- Li avèti nou si nou ta dwe fè yon pi gwo efò pou atenn objektif la.

Gen senk karakteristik debaz nan objektif la. Sa yo fòme akwostik SMART pou akwonim li an angle (Specific, Measurable, Attainable, Relevant, Timely). Karakteristik sa yo dekri anba a. (Pursell, 2020; Silva, 2019).

1) Espesifik: pou dekri yon fason sa ou vle reyalize a. Si de oswa twa moun li objektif la, yo pral konprann egzakteman menm bagay la, san yo pa bezwen plis eksplikasyon. Pa egzanp:

- Mwen pral amelyore sante mwen ane sa a (pa kòrèk)

- Mwen pral pèdi 8 kg ane sa a (kòrèk)

2) Mezirab: endikatè a ak ki nou pral mezire si objektif la te konplètman reyalize, pasyèlman reyalize oswa pa reyalize yo dwe espesifye. Peter Drucker, te site pa D. Silva (2019), fè remake ke "sa ki pa ka mezire a pa kapab amelyore". Pa egzanzp:

- Se pou w vin plis espartyèl ane sa a (pa kòrèk)
- Pran plis swen nan relasyon mwen ak Bondye ane sa a, atravè:
a) li Bib la omwen yon fwa, b) lapriyè chak jou nan maten pou omwen 20 minit, c) li 4 chapit chak jou (ki kòrèk).

3) Reyalizab: fè li difisil ak reyalis. Konsidere divès resous ki disponib pou yo, talan yo, tan yo, motivasyon yo. Li bon tou pou gen done istorik, si sa aplikab, sou fason varyab sa a te konpòte (prezans adorasyon, pwogrè nan nouvo konvèti, elatriye)

- Ekonomize yon ane pou achte yon machin (pa kòrèk si li depase kapasite w)
- Ekonomize pou yon pèman an avan sou yon machin epi peye li nan yon maksimòm de 30 mwa (ki kòrèk)

4) Enpòtan: li se yon bagay ki entèresan pou fanmi an oswa òganizasyon an, depi li se aliye ak gwo objektif li.

- Nou pral bay pitit nou yo yon bon edikasyon (pa kòrèk)
- Voye ti moun yo etidye nan University X lè yo gradye nan High School (kòrèk)

5) Tanporèman limite: presize nan ki tan objektif la pral reyalize

- Nou pral amelyore edikasyon kretyen fanmi legliz (pa kòrèk)
- Nou pral bay 3 kou pou 15 fanmi chak semès ane sa a (kòrèk)

Aprè sa, yo etabli yon seri objektif kalite SMART pou fasilite konpreyansyon. Li ta dwe fè klè ke objektif yo ka varye de yon moun a yon lòt, selon eta aktyèl yo nan devlopman.

- Kòmanse priye chak jou pou omwen 15 minit nan maten, epi piti piti ogmante tan priyè w la.
- Etidye tout Bib la nan yon ane.
- Pran pandan ane a, omwen 3 kou nivo disip (A, B, C oswa D) ki koresponn avèk mwen.
- Reyalize nivo 4 nan pratik disiplin espiyityèl ane sa a (dapre Anèks B).
- Li omwen yon liv konseye nan ane a, nan objektif pou mentoring lòt moun ak mentoring.
- Mande yon frè ak sè pou vin konseye mwen epi rankontre omwen yon fwa pa mwa pou jwenn konsèy ak responsablite.
- Pran Diplòm pou Fòmasyon Disip nan Gras la, ak yon dire 10 mwa, kote omwen 4 pwofesè nan Legliz lokal la patisipe.
- Antre nan yon ti gwoup, epi gen yon prezans nan omwen 80%.
- Kòmanse anseye omwen twa nouvo moun (ki pa kwayan) nan ane a.
- Pran yon kou sou Relasyon Entèpèsyonèl, pou 5 semèn.

3.3 Konklizyon yo

Nou te aprann ke Misyon nou pou fè disip nan imaj Kris la ak objektif nou pou nou sanble ak Kris la ta dwe dirije tout domèn nan lavi nou.

Nou te aprann etabli yon vizyalizasyon nan lavni sou fason nou wè tèt nou nan domèn espartyèl la. Egzèsis sa a kapab repete nan lòt domèn nou yo tankou fanmi, travay, sante, elatriye.

Lè sa a, nou te aprann tabli objektif (tip Smart) pou li klè pou nou ki kote nou ta dwe dirije aksyon yo pou yo devlope.

Angajman mwen anvè Bondye.

Egzèsis refleksyon ak aplikasyon pratik.

1. Fè yon egzèsis vizyalizasyon nan domèn fanmi w ki gen senkan, ki jan li sanble antanke paran? Ki jan li sanble ak yon mari?

2. Fikse twa objektif SMART nan domèn fanmi w.

3. Etabli twa objektif ou ta renmen reyalize nan domèn travay la

Referans bibliyografik

Leson 4. Moun ki pote gras li a

Tèks bibliik: **1 Korentyen 15:10**

Se favè Bondye fè m' lan ki fè m' sa m' ye a. Men, li pa t' gaspiye favè l' lè li te fè sa pou mwen. Okontrè, mwen travay pase tout lòt apòt yo. Men, pou di vre, se pa mwen menm ki fè travay sa yo, se favè Bondye fè m' lan ki fè sa konsa.

Objektif:

- **Rekonèt** ke menm lè nou fè echèk, Bondye kontinye ap chèche nou, pou ke li ban nou gras li.
- **Apresye** enpòtans pou nou pote gras Bondye a pou beni moun ki bò kote nou yo.
- **Desine** estrateji pou vin yon pon pou moun ki bezwen gras Bondye.

4.1 Entwodiksyon

Gras la se yon kado ke Bondye ban nou. Atravè li menm, li chèche nou menm lè nou pa kwè, li sove nou e li sanktifye nou. Gras sa a akonpaye nou pou tout tan e li soutni nou menm nan mitan pi gwo eprèv yo. Malgre sa, nou pa egzante pou nou santi nou fatige e pafwa nou vle kite ministè a oswa wè lòt moun ki nan sitiyasyon sa a. Men, nou pral etidye ki jan nan mitan sikonstans sa yo renmen Bondye ki bay favè li a montre nou.

Nan leson sa a nou pral etidye ki jan gras Bondye a travay nan lavi nou? Ki sa Bondye atann de nou chak apre li fin ban nou favè li, apre li fin livre Pitit li a pou nou jwenn padon pou peche nou yo? Ki jan nou kapab yon pon pou lòt moun resevwa favè sa a tou?

4.2 Devlopman

4.2.1 Lè gras la touche nou

Pou montre w kijan gras la travay nan nou chak, kite m rakonte w yon pati nan istwa mwen. Mwen sonje ke lè mwen te gradye nan karyè pwofesyonèl mwen, yon opòtinite te louvri pou etidye yon diplòm etidyan. Lè m ap chèche opsyon bousdetid la, mwen te chwazi youn nan inivèsite ki pi prestijye nan peyi mwen an (ITESM). Pwogram etid la te an akò ak bezwen fòmasyon pwofesè nan Inivèsite kote m te gradye a. Plan an se te fòme nan yon domèn disiplinè epi retounen nan Alma Mater mwen an epi entegre kòm yon pwofesè aplantan.

Men, te gen yon pwoblèm trè fò. Pou opsyon bousdetid yo nan moman sa a, youn te oblije aplike epi tann rezilta yo ki ta ka pran kat a sis mwa. Mwen te vle kòmanse etid mwen kounye a, men Inivèsite a te mande nou kouvri pèman respektif yo yon fason pou kòmanse pwogram nan.

Lè sa a, papa m te pran yon desizyon. Li ta peye depans yo pandan bousdetid la te rive. Se te yon desizyon trè difisil, paske pri a te youn nan pi wo nan peyi a epi papa m te soti nan yon kilti efò. Etid li yo pa menm rive nan fen lekòl primè. Zak lanmou li te make m. Li te pran plizyè mwa pou bousdetid la rive. Li te bay tout bagay pou wè pitit gason l '(pi piti a nan 4) edike tèt li nan yon inivèsite an ekselans.

Ou ka mande sa li gen pou wè ak gras. Kidonk, mwen wè yon paralèl.

- Bondye ban nou gras li pou nou sove.
- Bondye te peye pou peche m yo lè l te ofri Jezi Pitit li a.

- Li ban nou favè li tou pou sanktifye nou epi fè nou pi bon enstriman.
- Nan favè miltifòm li a, Bondye pèmèt nou lè li ban nou kado pou kontribiyè nan bati Wayòm nan.
- Bondye ban nou pi bon bagay li genyen. Se desizyon nou si nou pran li oswa non.

Menm jan ak papa terès mwen, Bondye ban m gras li epi mwen pa bezwen ajoute anyen pou m sove. Men, gras li transfòme. Favè li a fè nou pi pre imaj ak resanblans Kris la.

Mwen sonje ke chak mwa lè m t ap vwayaje al vizite paran m pandan m te nan lekòl gradye, m t ap retounen ak kanè mwen. Mwen te toujou chèche pi bon itilizasyon, paske nan fason sa a mwen te onore papa terès mwen an, Don Armando. Li pa t atann investisman li an anretou, li te sèlman vle sa ki pi bon pou mwen.

Papa terès mwen te mete konfyans li nan mwen. Li te investi ekonomi lavi li. Mwen jis tann pou m wè m fè sa ki dwat. Pou m vin yon bon gason epi byen pwofesyonèl. Vin pwofesè inivèsité ke mwen reve pou yo a te (yon dezi ke Bondye te akòde m).

Kidonk, pi bon fason pou onore papa m se te yon bon etidyan ak yon bon pwofesyonèl... e san dout, yon bon pitit gason.

4.2.2 Jezi atann ke lavi m ap transfòme pa mwayen gras li

Ann retounen nan gras ke Papa nou ki nan syèl la ban nou an. Se pa mwayen gras li ke nou rive sove, e nou pa kapab ajoute anyen ladan l. Men, gras transfòmasyon li a fè nou apresye Bondye ak Jezi grasa sakrifis ke gras Bondye a te opere a. Apre nou fin resevwa li, èske nou kapab rete endiferan? Si m te vle reponn

papa m sou tè a pou lanmou li, jenewozite ak sakrifis li, ki jan m ka reponn ak sakrifis ak lanmou Kris la? L ap kontan anpil lè l wè m ap pwogrese.

Mwen kapab fè li sèlman yon fason. Eseye panse, aji ak vin tankou Jezi ki se Kris la. Kounye a, li atann pou nou vin pote favè li a non sèlman pou kwasans nou, men tou pou nou vin yon benediksyon pou lòt moun.

Papa terès mwen an pa t sèlman vle m jwenn bon nòt nan lekòl mwen te gradye a. Li te vle wè m vin yon pwofesyonèl ki ta reponn ak efò ekstraòdinè li te fè pou soutni m nan lekòl la pandan plizyè mwa a (pandan ke bousdetid la, ke Bondye te bay la, te rive). Men, plis toujou, li te toujou montre m anvi wè m vin yon bon moun ak yon pi bon kretyen (lè li te rankontre Kris la).

Donk, Papa ki gen lanmou an pa jis atann pou m aprann kèk vèsè nan Bib la. Bondye pa vle wè sèlman "bon etidyan" Pawòl la. Li espere yon obeyisans ki enplike mete kòmandman l yo an pratik (Jan 14, 15). Men, pa atann obeyisans medyòk. Sa ke li mande a se swiv Jezi (Matye, 4:19). Sa vle di grandi nan resanblans Kris la, pa gen anyen plis e pa gen anyen mwens pase sa.

Jezi espere ke favè li nan mwen pap anven. Pandan lagras li a transfòme nou, Bondye espere antanke yon Papa ki renmen sakrifis Pitit li Jezi a pa anven. Li espere ke mwen ale epi pataje ak lòt moun.

Kidonk, kèlkeswa kote nou ale, n'ap rankontre gras li a, kit li opere sou mwen oswa sou moun mwen pral pataje favè mwen te resevwa a.

Nou dwe rekonèt ke chemen sa a ap gen plizyè pwoblèm. Men, Jezi te pwomèt pou l avèk nou. Anplis de sa, li enpòtan anpil pou

nou nan Chemen Gras la , nou dwe akonpaye pa lòt moun: fanmi, konseye, frè nan lafwa, konpayon ti gwoup mwen an, elatriye.

4.2.3 Gras ki opere nan tout sikonstans lan.

Youn nan bagay ki pi bèl se ke, menm si nou rive echwe, Bondye pa fè li akòz lanmou li gen pou nou. L'ap toujou dispoze ban nou favè li. Kidonk, menm jan Jezi ale avèk nou sou Chemen Gras la, li atann pou nou rete vijilan tout tan tout kote nou prale pou nou vin yon pon ak moun ki bezwen gras Bondye yo.

A. Gras Bondye ki chèche nou malgre nou vire do bay Bondye.

Oze ak Gomè. Sa a se youn nan istwa ki gen plis enpak sou mwen nan Ansyen Testaman an. Petèt ou konnen li. Bondye di Oze pou I al pran yon fanm jenès pou madanm li (Oze 1:2 VBJ).

Bondye atravè maryaj Oze ak Gomè pral fè nou wè gwo doulè li santi lefèt ke pèp li a (Izrayèl ak lè sa a Jida) te ale dèyè zidòl yo. Li fè I mal anpil. Bondye te fè pèp li a soti kite peyi Lejip la e li te dirije yo pou yo pran tè ke li te pwomèt la. Li te avèti yo pou yo pa kontamine ak zidòl pèp payen yo ki te deja viv la. Epi toujou, yo te dezobeyi.

Bondye, anplis montre nou gwo lapenn li pou trayizon pèp li a, li montre nou tou li se yon Bondye ki jis. Li te ba yo yon lis pwomès si yo te kenbe kòmandman I yo ak Alyans lan. Men, li te avèti yo tou sou sa ki t ap rive yo si yo bliye Bondye lè yo t ap suiv zidòl sa yo.

Men koulye a, mwen vle mete aksan sou yon lòt bagay. Bondye montre favè I, menm si nou febli I, menm jan pèp Izrayèl la te echwe nan tan pwofèt Oze a. Kidonk, kit nou menm nou echwe

oswa youn nan zanmi nou yo echwe, se pou nou veye pou montre oswa resevwa gras li.

B. Gras Bondye a nan sitiyasyon difisil yo. Travay 16:23-34

Istwa prizonye nan lavil Filip yo ede nou wè, grasa yon desizyon, Bondye ka pote delivrans pou tout fanmi nou. Nan okazyon sa a, yo te arete Pòl ak Silas paske yo t ap preche levanjil la. Sa pa t afekte lespri djanm yo a. A minwi yo te tonbe chante andedan prizon sa a, malgre tretman enjis ki te gen ladann 39 kout fwèt. Apre sa, te gen yon tranblemanntè ki te detwi tout pòt prizon an epi chenn yo te mare yo te tonbe.

Li te pè pou Pòl ak Silas te chape, prizonye a te eseye touye tèt li. Men, Pòl ak Silas te kanpe l pou fè l wè ke yo pa t kouri. Prizonye a te antre pou konfime sa nan mitan fènwa a. Lè sa a, lè l wè yo, li di: “Mesye, kisa m dwe fè pou m sove? Yo te di l konsa: Kwè nan Senyè Jezi ki se Kris la, epi w ap sove, ou menm ansanm ak tout fanmi w”.

Isit la nou aprann ke, menmsi n ap fè fas a yon sitiyasyon trè difisil tankou Pòl ak Silas, nan ka sa a pou levanjil la, Bondye kapab itilize nou pou bay lòt moun gras. Prizonye a te san dout pi beni paske li te deside ke gras la pa t sèlman pou li, men tou, pou tout fanmi li.

Si ou tankou prizonye nan lavil Filip la, ou sou wout pou w fè fas ak yon kriz kote ke w kapab menm pa vle viv ankò. Bondye kontinye ap di menm bagay la “sispann, pa fè tèt ou mal. Men mwen”. Mwen vle ba ou gras mwen. Vin resevwa li.

C. Lè pitit la echwe a. Lik 15:11-32

Nan pasaj ***pitit gason pwodig la***, yo montre nou lanmou Papa a. Apre pitit la pral peche kont papa l nan plizyè fason diferan:

- Li te mande byen pa li, pandan papa a te vivan toujou.
- Li te refize kontinye ede l nan travay li.
- Li pa t vle resevwa konsèy nan men papa l e li te prefere ale.
- Li te gaspiye tout sa l te resevwa kòm eritaj yo.

Menm si sa, papa a te aplike gras la pou pitit gason l lan. Isit la nou dwe aprann aplike favè pou moun ki te echwe nou an. Ann pa akimile "fot yo te fè sou nou yo". Pito nou pare nou menm jan ke Papa a te aplike lagras li a. Kounye a, si se ou menm ki te kite Bondye, mesaj la se pou ou: vin nan bra Papa a, ki toujou renmen ou, ki vle ba ou favè l, li vle retabli ou kòm pitit gason l ankò.

D. Lè nou sou wout pou nou abandone. Jan 21:15-25

Aprè Pyè te nye Seyè Jezi a, li te dekouraje. Jezi pa t ap avèk yo ankò. Dekourajman sa a te mennen l konvenk lòt moun pou yo retounen nan ansyen metye lapèch la. Men, menm la a Jezi, ki te leve soti vivan, al chèche l pou fè gras li bay Pyè ak moun ki te akonpaye l yo.

Menm jan anvan li te nye l twa fwa a, kounye a li te reponn kategorikman twa fwa ke li renmen Jezi. Lanmou sa a te pouse l fè tout sa Jezi te mande l fè.

Pafwa nou kapab panse lavi ministeryèl nou an sispann akòz kèk erè oswa peche. Men, fè atansyon. Jezi toujou ap swiv ou. Li mande w, tankou Pyè, èske w renmen m? Repantans ak konfesyon peche ap toujou travay pou Bondye vide gras li nan lavi nou ankò.

Kèlkeswa si yon moun echwe oswa nou konnen yon moun ki echwe epi ki pa vle patisipe ankò nan sèvis Bondye a, nou dwe atantif epi nou dwe resevwa oswa yon pon, selon ka a, nan favè

Bondye a ke Jezi vle kontinye vide nan lavi nou. Pi bon ministè Pyè a te jis pou vini, apre devèsman Lespri Sen an, nan jou Pannkòt la.

4.3 Konklizyon yo

Youn nan gwo verite ke lènmi an pa vle nou konnen se ke Bondye toujou dispoze ban nou gras li epi sèvi ak nou kòm pon tout tan pou vide gras li sou lòt moun.

Kidonk, nou te wè istwa Oze ak Gomè pou ilistre kòman, malgre gwo doulè nou te fè Bondye souffri a lè, apre nou te resevwa tout kalite swen ak benediksyon nan men li anvè nou, nou te pran terib desizyon pou n chanje l pou zidòl. Men, menm la, gras Bondye a chèche nou epi li vle atire nou ak lyen lanmou an.

Li pa enpòtan si nou travèse yon sitiyasyon difisil tankou Pòl ak Silas t ap travèse akòz levanjil la. Nou pa ka sispann fè lwanj non li epi rann temwayaj menm nan sitiyasyon sa yo. Bondye kapab vide gras li grasa nou menm pa sèlman sou yon sèl moun, men sou tout yon fanmi. Ann veye.

Menm jan an tou, pafwa nou kapab rive sou wout pou nou renonse ministè nou oswa lavi sèvis Bondye, menm jan ak Pyè. Oswa sa ka rive youn nan zanmi nou yo ak frè nou ki gen lafwa yo. Nou dwe la, pare pou youn ankouraje lòt. Gras Bondye a enfini e Bondye vle kontinye ba nou li.

Angajman mwen anvè Bondye. _____

Egzèsis refleksyon ak aplikasyon pratik.

1. Panse ak yon moun ou konnen ki poko kwayan. Ki sa ki ka yon estrateji pou ede yo rankontre gras Bondye?

2. Ki estrateji w ka itilize pou w rete atantif ak opòtinite Bondye ka ofri w pou w vin pote gras Bondye bay manm fanmi w ki poko genyen l kòm sovè pèsonèl yo? _____

Referans bibliyografik

Leson 5. *Lapriyè a esansyèl nan relasyon nou ak Bondye*

Tèks bibliik: Jan 15:7

Si nou fè yonn ak mwen, si nou kenbe pawòl mwen yo nan kè nou, nou mèt mande sa nou vle, y'a ban nou li.

Objektif:

- **Revalorize** lapriyè a kòm yon priyorite pou w gen kominyon ak Bondye.
- **Eksplike** karakteristik yon priyè efikas.
- **Etabli** yon plan lapriyè ki piti piti ogmante nivo kominyon nou ak Bondye.

5.1 Entwodiksyon

Senyè nou an, Jezi ki se Kris la te anseye disip li yo pou yo priye nan plizyè okazyon. Anjeneral li te fè li pa egzanp. Jezi te priye pou direksyon Papa a, nan lapriyè pou moun ki ta konnen li, pou padon peche nou yo, pou prepare pou ministè li sou tè a.

Jezi te konn priye byen bonè nan maten, pafwa akonpaye pa disip li yo. Jezi te montre nou tou ke li te bezwen entimite ak Papa a. Avèk tout bagay sa yo, li te montre nou ke lapriyè a se yon priyorite nan ministè li sou tè a.

Ki sa ki bon pou nou fè jounen jodi a? Ki jan nou dwe priye? Kilè n ap priye? Kisa k ap pase lè w priye? Kisa k ap pase si nou pa priye? Se sa nou pral etidye nan leson sa a.

5.2 Devlopman

5.2.1 Kisa lapriyè a ye?

Lè Bondye te kreye nou, li te fè nou antanke yon èt relasyonèl. Relasyon sa yo enkli relasyon nou avèk li, relasyon nou ak tèt nou, ak relasyon nou ak lòt moun. Li vle fè yon kominyon chak jou ak chak nan nou. Se poutèt sa, li atann pou nou resipwòk nan renmen epi chèche l chak jou pou nou kapab genyen bèl ti kominyon sa.

Kòm Miguel Díez (2010) fè remake nan fraz la,

Se yon kominikasyon ki sen ak Bondye, yon dyalòg konstan, pale ak li epi koute l, ouvri nanm nou ba li epi resevwa panse ki pi ak saj nan lespri li, konfye tèt nou konplètman nan swen li, san yo pa gen okenn sekre, konsidere l. konfidan pafè nou an, yo te totalman sensè, transparan devan li, non sèlman paske li absid ak enposib pou twonpe oswa kache yon bagay nan men li, men paske nou te rann tèt, san okenn rezèv, kè nou, tout volonte nou, menm sa ke nou ye, pandan n'ap konsidere lanmou pafè ak etènèl li a.

Bondye te montre nou ke li tankou:

- Yon Papa ki renmen anpil, ki atann pou ke pitit li yo pataje rèv yo avèk li, pou yo apiye sou li pou reyalize objektif yo, pou ede yo simonte pwoblèm y ap rankontre chak jou yo. Ke li dispoze bay konsèy e ke sajès li bay pitit gason an direksyon.
- Bondye menm jan ak konpayon ki anvi pase plis tan ak mennaj li. Ke li dispoze koute bezwen li yo ak founi selon souverènte li.
- Se mari sa a ki espere akonpli dezi li, objektif li ak plan li ansanm ak madanm li renmen anpil la. Li vle pwoteje nou tankou mari a ki menm bay lavi li pou nou.

Bondye se tout sa ak plis ankò.

5.2.2 Pou kisa nou ta dwe priye?

Miguel Díez fè remake ke nou dwe priye (2010):

Priye, pou Bondye Toupwisan an ak Mizèrikòd la ede nou, fòtifye, eklere, etabli ak pwospere, epi ban nou pwoteksyon kontinyèl ak benediksyon, jere yo viv nan libète pafè ak lajwa, toujou byenfektè pwochen nou ak fè Seyè a plezi.

Ann pran lapriyè a oserye, si nou vle pou ke Bondye fè menm bagay la avèk li. Miguel Díez.

- Pou konnen Bondye ak sa ki volonte espesifik li pou lavi mwen.
- Paske, pou nou viv, nou bezwen gen yon koneksyon kontinyèl avèk Li. Jan 15:7: Si nou fè yonn ak mwen, si nou kenbe pawòl mwen yo nan kè nou, nou mèt mande sa nou vle, y'a ban nou li.
- Bondye te fè nou tounen lotèl vivan. 1 Pyè 2:4-5: Pwoche vin jwenn Seyè a, li menm ki wòch vivan an. Moun te voye li jete paske pou yo li te san valè. Men, li gen anpil valè pou Bondye ki te chwazi li. Nou menm tou, tankou wòch vivan, kite Bondye sèvi ak nou pou bati kay li a ak pouvwa Sentespri, pou nou ka sèvi l' tankou prèt k'ap viv pou li. Konsa, gremesi Jezikri, n'a ofri bay Bondye ofrann ki soti nan kè nou, ofrann ki pou fè l' plezi.
- Paske li vle bay sa nou bezwen an. Jan 14:13: Tou sa n'ap mande Papa a nan non mwen, m'a fè l', pou Papa a ka jwenn glwa nan Pitit la.
- Paske se yon mwayen pou Bondye gaye gras li nan lavi nou.

5.2.3 Karakteristik yon lapriyè efikas

A. Lè nou priye pou nou adore l.

Jan 4:21-24 Jezi di li:

Madanm, ou mèt kwè mwen. Lè a pral rive, se pa ni sou mòn sa a, ni lavil Jerizalèm pou n' sèvi Papa a. Nou menm, moun Samari, nou pa konnen sa n'ap sèvi a. Nou menm jwif, nou konnen sa n'ap sèvi a, paske moun k'ap vin pou sove a, se nan mitan jwif yo l'ap soti. Men, lè a ap rive, li rive deja: tout moun k'ap sèvi tout bon yo pral sèvi Papa a nan kè yo jan sa dwe fèt. Se moun konsa Bondye vle pou sèvi li. Bondye, se Lespri li ye. Tout moun k'ap sèvi l', se pou yo sèvi l' nan lespri yo jan sa dwe fèt la.

Nan Papa nou an, Jezi anseye nou rekonèt grandè Bondye epi pwoche bò kote l ak adorasyon otantik pou moun ke li ye. Miguel Díez (2010), ajoute ke lè nou kòmanse lapriyè nou an, nou dwe mande Senyè a dirije nou atravè Sentespri a, priye jan sa a apwopriye, dapre priyorite li yo, epi nou ka rive nan kè Bondye.

B. Lapriyè pèsistan. Lik. 18:1-8

Atravè parabòl Vèv la ak Jij enjis la, Jezi anseye nou ke Bondye antanke Papa ki renmen nou an, tandè vwa nou. Si nou pèsevere nan lapriyè nou menm jan vèv sa a te fè devan jij enjis la, ak plis rezon ki fè Papa nou ap koute nou epi reponn selon volonte li. Pèsistans vèv la se sa ki distenge li e se baz sa Jezi te vle anseye nou atravè parabòl sa a.

Ki jan mwen pèsistan? Èske mwen ka idantifye mwen ak vèv la? Menm jan ak fi sa a, nou ka fè fas ak anpil pwoblèm, men nou dwe toujou priye Bondye pou nou jwenn repons. Jezi vle anseye nou tou sou bonte Papa a lè l konpare repons Bondye ak repons jij la.

Nan pasaj sa a nou gen plizyè pwèn kle pou nou sonje:

- Nou dwe priye, priye epi priye san rete.
- Bondye pa kapab enjis ak demann nou yo.

- Bondye reponn alè.
- Bondye ap fè moun li chwazi yo jistis

C. Lapriyè pou entèsede pou lòt moun.

Misyon kretyen an se fè disip ki sanble ak Kris la. Men, sa a se pa travay moun. Nou bezwen entèvansyon Bondye atravè Lespri Sen li. Pou rezon sa a, li enpòtan anpil pou nou priye pou nou entèsede pou delivrans moun ki toujou poko genyen Kris la kòm Sovè pèsonèl yo.

Jan 17:20-23:

Se pa pou yo sèlman m'ap lapriyè, men pou tout moun ki va mete konfyans yo nan mwen lè y'a tandè mesaj la. M'ap lapriyè pou yo tout fè yon sèl. Papa, se pou yo tout fè yonn ansanm ak nou, menm jan ou menm ou nan mwen, mwen menm mwen nan ou. Se pou yo tout fè yon sèl pou moun ki nan lemonn yo ka kwè se ou ki te voye mwen. Mwen te ba yo menm pouvwa ou te ban mwen an, pou yo tout te ka fè yonn menm jan ou fè yon sèl avè m' tou: mwen nan yo, ou nan mwen, pou yo tout fè yon sèl nèt ale, pou moun ki nan lemonn yo ka rive rekonèt se ou ki te voye m', pou yo ka rive konnen ou renmen yo menm jan ou renmen m' lan.

D. Lapriyè ak lafwa, kwè n ap resevwa yon repons. Lik. 7:1-10;
Mat 8:5-13

Nan pasaj sa a Jezi geri yon sèvitè kaptenn lan. Li mete aksan sou sa

- Nan Matye 8:5-13, yo mansyone yon sèvitè yon kaptenn nan kabann lakay li, li paralize, li soufri anpil. Sèvitè a, lè li tonbe malad la, yo ka revoke l ak ranplase li.

- Kaptenn lan pwoche bò kote l, li sipliye Jezi pou l geri sèvitè l la, li montre l imilite malgre pozisyon otorite li genyen, ak lanmou li te genyen pou sèvitè l la.
- Kaptenn lan pa t mande Senyè Jezi pou l te vin fizikman lakay li, men li te sèlman prezante demann li a.
- Senyè Jezi te vle vwayaje pou l ale lakay li, pou l priye pou sèvitè a. Men, kaptenn lan te kwè nan pouvwa ak otorite Jezi, san Jezi te oblije ale lakay li.
- Jezi te sezi akòz de lafwa kaptenn sa a te genyen. Jezi di kaptenn lan: Ale, epi jan ou te kwè a, se pou sa fèt pou ou. Depi menm lè sa a, sèvitè l la te geri.

Ala enpòtan li enpòtan pou w ale devan Jezi avèk imilite epi lapriyè pou sante lòt moun. Men, li pi bon toujou pou nou fè sa ak anpil lafwa ke Jezi nan lanmou li ak mizèrikòd li pral travay an favè demann nou an. Annou vin tankou kaptenn sa a k ap mache devan Jezi avèk imilite, li rekonèt otorite l ak pouvwa l e ann lapriyè pou lòt moun, li kwè ke Jezi pral fè sa.

Sepandan, nou pa dwe kite sa ki pase kaptenn lan a kote, paske malgre se yon sòlda women, ansyen yo te di sou li "Li merite pou ou ba li sa a". Sa vle di ke lavi obeyisans nou ak adorasyon kontinyèl yo pran an konsiderasyon pou wè ki jan Jezi reponn nou.

E. Lapriyè ak konfesyon peche yo. Sòm 51:17

Aprè David te tonbe nan peche ak Batcheba, li te eseye kache l. Sa fè bagay yo vin pi mal nan pwèn ke li te fini ak lanmò mari li. David te dezespere nan sitiasyon grav li te ye kounye a, li te kriye nan pye Bondye nan yon gwo repantans. Sòm 51 an ekri

priyè li yo ak tout sa l te aprann sou fason Bondye vle nou pwoche bò kote li.

Cristina Fox (2021) fè remake ke:

Premye repons mwen nan peche nan lavi mwen se minimize li. Mwen chèche fason pou fasilite responsablite mwen. Yon lòt moun te fè m fache e se poutèt sa mwen te reponn jan mwen te fè a. Mwen te malad, fatige, oswa mwen jis pa sonje mwen te fè anyen ki mal. Oswa ki jan sou sa a: sa m te fè a pa pi mal tankou sa yon lòt moun te fè. Nan tout fason sa yo ak plis ankò, mwen eseye jistifye aksyon m yo, fè peche m parèt tankou yon bon bagay, lè an reyalyte li lwen yon bagay konsa.

Sepandan, sa fè nou pran distans nou ak Bondye. Se konsa ke David te rekonèt sa. Li te aprann plizyè ane anvan ke Bondye pre moun k ap chèche l ak yon kè brize ak yon lespri enb.

Seyè a kanpe toupre moun ki dekouraje yo, li delivre tout moun ki te pèdi espwa. (Sòm 34:18)

Men, ki sa sa vle di?

- Sa vle di pa eseye minimize peche w oswa chèche blame yon lòt moun.
- Sa vle di pa chèche yon metòd pou reyabilite tèt ou;
- Sa vle di li te gen anpil lapenn nan kè a paske li te echwe devan Bondye ak rekonèt ke yon moun te peche: "Se mwen menm ki fè peche kont Seyè a".

Nou ta dwe aprann leson sa yo nan pasaj sa a (Fox, 2021):

- Mete konfyans ou nan lanmou ak bonte konstan Bondye a:

- Se kont Bondye menm nou fè peche a. "Kont ou menm sèlman mwen fè peche". Sòm 51:4
- Se Bondye sèlman m'ap jwenn delivrans.
- Peche nou se yon baryè ant nou menm ak Bondye.
- Bondye vle kè nou kontri ak enb.
- David te kenbe mizèrikòd Bondye. "O Bondye, pa kite okenn move lide nan kè m'. Mete bon lide nan tèt mwen, pou m' sa kenbe fèm". Sòm 51:11
- Senyè a wete peche l, malgre li te oblije peye konsekans li yo. 2 Samyèl 12:13
- Repons nou bay favè l la se yon kè ki kontan e ki fè efò pou fè Bondye plezi. "O Bondye, kreye yon kè pwòp nan mwen, epi renouvle yon lespri dwat nan mwen" Sòm 51:10.

F. Priye avèk imilite. Lik 18:9-14

Nan pasaj sa a, Senyè Jezi rakonte parabòl Farizyen an ak pèseptè kontribisyon an. Li enpòtan pou nou egzamine atitud yon pèsonaj ak lòt epi analize rezilta yo chak te twouve yo devan Bondye. Atitud imilite piblikan an parèt aklè la. Nou kapab wè sa:

- Li te kanpe byen lwen, li pa t menm santi li merite gade anlè.
- Li rekonèt tèt li kòm yon pechè. Se konsa, li priye pou mande Bondye mizèrikòd ak padon. "O Bondye, gen pitye pou mwen, mwen se yon pechè!" VBJ
- Lè w santi w pa diy, ou pa menm ka konpare tèt ou ak lòt moun
- Atitud repantans ak imilite li te pote delivrans li. Lè li enb, li te egzalte

G. Priye pou w rekonèt souvrènte Bondye. Lik 22:39 a 46

Nan lapriyè jaden Jetsemane Senyè nou Jezi ap souffri anpil. Li mande Papa a pou l evite, si se volonte l, gwo souffrans ki t ap tann li a. Nou dwe aprann nan men Seyè nou Jezi, konsènan lapriyè nan pasaj sa a:

- Pote chay nou bay Papa a toutan.
- Bondye ka pèmèt gwo eprèv antre nan lavi nou, se toujou avèk yon objektif. Lik 22:44 Li t'ap souffri anpil, li t'ap lapriyè pi plis ak swe l 'te tankou gwo gout nan san ki tonbe atè.
- Mande ke volonte Bondye fèt e non pa nou. Lik 22:42; Papa, si ou vle, pran gode sa a nan men mwen; men se pa volonte pa m, men volonte pa w la fèt.
- Si Bondye pèmèt nou fè fas ak yon gwo eprèv, l ap asire nou pou l pran swen nou e l ap fòtifye nou. Lik 22:43 Lè sa a, yon zanj soti nan syèl la parèt devan li pou l' fòtifye l'.
- Nou dwe prepare pou tanpèt yo, atravè yon kominyon kontinyèl ak Papa nou ki nan syèl la, jan Jezi te fè l.

H. Lapriyè sipliyen. 1 Samyèl 1

Nan pasaj sa a nou wè demann Ana pou Bondye ba li yon pitit gason. Bib la di sa:

- Chak ane, lè yo te ale nan kay Granmèt la, menm bagay la te rive. Ana te pral priye devan Bondye pou l ba l yon pitit gason.
- Avèk gwo kè sere, li te priye Senyè a e li te kriye san konsolasyon. 1 Sam. 1:10

- Ana te vide nanm li devan Seyè a. "Ana reponn li: -Se pa sou mwen sou non, mè! Mwen pa goute ni diven ni ankenn lòt bweson. Se nan gwo lapenn mwen ye. Se louvri m'ap louvri kè m' bay Seyè a. Se rakonte m'ap rakonte Seyè a lapenn mwen. Tanpri, mè! Pa pran m' pou yon fanm lib! Kifè m'ap pale konsa, se paske mwen nan gwo tèt chaje. Chagren ap touye m'. 1 Sam. 1:15,16
- Nan denmen maten, Elkana leve byen bonè ak tout fanmi li, yo adore Seyè a. Apre sa, yo tounen lakay yo lavil Rama. Elkama kouche ak Ana, madanm li. Epi, Seyè a fè pou Ana sa li te mande l' la. 1 Samyèl 1.19
- Ana te bay Bondye resipwosite a, li te bay pitit gason l lan pou sèvi Bondye jan li te pwomèt la.
- Bondye rekonpanse l ak anpil lòt ti moun, apre li te fin fè pitit pandan plizyè ane.

Nan pasaj sa a mwen vle mete aksan sou sipliye ak priyè kontinyèl Ana fè, sa fè nou panse, ki jan priyè nou ye devan Bondye? Petèt youn nan nou gen yon pitit ki te kite Bondye, konbyen lajan nou vide nanm nou devan Bondye? Nou jwenn defi pou nou suiv egzanp Ana, e lè nou fè sa avèk lafwa, n ap wè Bondye ap "sonje" nou menm jan li te fè pou Ana.

5.3 Konklizyon yo

Nou te etidye enpòtans lapriyè kretyen an. Nou ka di san lapriyè pa gen kominyon ak Bondye. Nou te wè tou kèk nan karakteristik prensipal yo ke nou dwe konsidere lè nou priye.

Nou sonje enpòtans lapriyè a: pou nou adore l, pou nou fè l avèk pèsistans, pou nou lapriyè pou bezwen lòt moun, pou nou priye pou nou jwenn moun ki pa kwayan yo, pou nou mande nan lafwa nou espere Bondye travay, pou nou priye pou nou konfese peche

nou yo epi atriste ak kè ki enb, toujou chèche pou ke volonte li fèt, vèse nanm nou devan li nan lapriyè.

Si nou sispann priye lavi nou sispann depann de Bondye. Men, Lè sa a, Pawòl la klè epi li di nou ke apa de Jezi nou pa kapab fè anyen. Jan 15:5. Se pou nou tankou satelit sa yo ki toujou gravite alantou planèt yo pou nou pa detwi pa lènmi an. Nan fason sa a n ap kapab konnen l pi plis epi answit n ap aspire grandi nan resanblans Kris la.

Angajman mwen anvè Bondye.

Egzèsis refleksyon ak aplikasyon pratik.

1. Defini ak pwòp mo ou kisa lapriyè ye

2. Desine yon plan lapriyè pèsònèl ki pèmèt ou ogmante kominyon ou ak Bondye. _____

Referans bibliyografik

Diez, Michael. (2010). ***Priye se tankou respire.*** Editorial Remar. Espay

Fox, Christina. (2021). ***Yon kè abati ak imilye.***

<https://www.accesodirecto.org/un-corazon-contrito-y-humillado/>

Steiner, Ann (n.d.). ***Yon fason senp pou jwenn rezilta nan lapriyè ou.*** <https://cristianismoactivo.org/the-parable-of-the-persistent-widow-luke-181-8>.

Leson 6 *Devlope konpasyon pou akonpli misyon an*

Tèks biblik: 1 Pyè 3:8

Pou fini, nou tout nou dwe dakò yonn ak lòt, se pou nou gen menm santiman yonn pou lòt. Se pou nou yonn renmen lòt tankou frè ak sè, se pou nou gen bon kè, san lògèy.

Objektif:

- **Rekonsidere** enpòtans pou montre lanmou pou lòt moun atravè konpasyon.
- **Fè** yon pwopozisyon Pwojè konpasyon pou aplike li nan legliz lokal ou a, pou rezon misyonè yo.

6.1 Entwodiksyon

Depi kreyasyon li, Legliz Nazareyen te ankouraje Pwojè Ministè konpasyon yo pou rive jwenn moun ki pa kwayan yo. Sepandan, plizyè faktè tankou mank de bidjè, mank de tan nan manm legliz yo oswa pa konnen ki jan yo fè li, pliske sa a te yon pratik ki aplike nan legliz lokal yo.

Pou reyalize yon pi bon rezilta, jodi a nou ka mete fòs nou ansanm ak lòt legliz. Sa ap pèmèt nou, jan John Wesley te fè nan epòk li a, gen yon pi gwo koneksyon ak moun ki te atenn yo.

Kidonk, nan lesan sa a nou pral etidye enpòtans pou nou egzèse konpasyon pou objektif misyonè, fason nou ka mete tèt nou ansanm pou nou gen yon pi gwo rezilta nan objektif nou ak fason nou ka finanse tèt nou.

6.2 Devlopman

6.2.1 Analiz yon pwopozisyon konpasyon an

Fwa sa a nou pral aprann dirèkteman pandan ke n'ap aplike nan yon Pwojè yo pwopoze pou yon zòn kote gen plizyè legliz Nazareyen. Si se pa sa a nan legliz ou a, ou ka alye ak lòt legliz evanjelik yo pou ajoute resous yo.

Pwojè a ap chèche afekte kominote a atravè patenarya ak lòt legliz lokal yo. Lide a se bay zòn opòtinite pou sèvi kominote a pou yo ka akonpli Misyon an. Pwojè a dwe konsidere prensip bibliik yo pou reponn ak bezwen aktyèl fanmi yo nan zòn nan epi akonpli misyon entegral la.

A. Enstalasyon ak ekipman.

Twa nan Legliz Nazareyen nan katye a gen enstalasyon edikasyon ki kapab itilize pou pwojè sa a. Yo gen yon depatman pou espò tankou foutbòl, volebòl, baskètbòl, elatriye. Yo gen ekipman pwojeksyon videyo ak aksè entènèt tou.

B. Anpil vokasyon diferan.

Kòm kado ki pi souvan yo se **sèvis ak èd, jenewozite ak konpasyon** (gade tablo A. Kado ki pi komen), sa pral pèmèt yo konsantre plan travay misyon entegral yo sou opsyon "**Prezans: Legliz la prezan nan sosyete a grasa bon bagay tankou lekòl, klinik, òfelina, travay sosyal**".

Kado ki pi komen nan manm legliz sa yo

Kado ki kanpe deyò ak ensidans ki pi wo a (pozisyon soti nan pi wo a pi ba a):		Kado ak ensidans ki pi ba a:	
• Sèvis ak sipò • Jenewozite • Lafwa • Konpasyon	• Evanjelizasyon • Ansèyman • Egzòtasyon • Ospitalite	• Disènman • Apot • Kominikasyon	• Lidèchip • Misyonè • Sajès

Legliz yo ki nan zòn nan gen yon gwo kantite vokasyon pami manm yo.

- Pwofesyonèl divès nan domèn sikoloji, travay sosyal, jeni, sante, edikasyon, lalwa, lang etranje, kontab ak administratè ak anpil lòt bagay ankò.
- Moun ki gen plizyè metye tankou koud, chapant, masonn, elatriye.
- Anplis de anpil fanm kay ki ekspè nan kwizin nan ak anpil lòt okipasyon toujou.

C. Estrateji pou swiv

- Chèche kolaborasyon lòt legliz lokal nan pwòp denominasyon an e menm nan lòt legliz evanjelik yo. Osi byen ke èd nan ONG ak lòt Asosyasyon.
- Afekte omwen 15% revni chak legliz lokal nan pwojè sa a.
- Siyen akò kolaborasyon ak otorite lokal yo ak otorite leta yo.
- Ofri divès kalite sèvis pou anpil manm ka patisipe, kèlkeswa nivo edikasyon yo, sèks oswa laj yo.

D. Aksyon pou antreprann pou antre resous ki manke yo.

Jodi a nan legliz yo gen frè ki gen fòmasyon ak vokasyon pou sipòte aksyon yo dwe antreprann. Sepandan, li nesesè tou:

- Legliz la an jeneral dwe re-edike konsènan konpasyon ak evanjelizasyon.
- Se pou frè ak sè ki patisipe yo pran yon diplòm konsèy pou Grandi nan Gras la.

- Moun ki pral bay konsèy pran yon Diplòm sou konsèy pou aplike.
- Siyen akò ak magazen pou jwenn pwodwi a pi ba pri (manje).
- Siyen akò kolaborasyon ak divès otorite.
- Atribye 15% revni pou pwojè Sant Esperans sa a. Sa kapab kòmanse grandi nan yon fason ki enkwayab ak 5% nan premye ane a.

6.2.2 Aksyon ki kapab koze ogmantasyon yo

Li gen entansyon bay sèvis sa yo anvè fanmi nan kominote a alantou legliz lokal yo nan zòn jewografik sa a. Gade Tablo 6.2.2

Tablo 6.2.2 Deskripsyon depatman yo dwe adrese ak liy aksyon korespondan yo.

Depatman pou atende	Responsab ak deskripsyon fonksyon yo. Resous moun ak materyèl yo.	Liy aksyon pou aplike yo
Atansyon pou fanmi ki gen yon sèl paran	▪ Frè ak sè pou kwit manje ak sèvi. ▪ Pwofesè Labib pou pran swen timoun yo. ▪ Pwofesè pou atelye finans. ▪ Pwofesè pou bay fòmasyon nan antreprenarya mikwo-biznis. ▪ Legliz an jeneral pou reyinyon Agape yo.	Pataje tab Wa a Li gen entansyon ofri manje midi yon fwa pa mwa samdi ki gen ladann diskou, pwojeksyon fim ak aktivite lwazi. Okòmansman, li ta dwe fè sou yon baz wotasyon nan legliz ki gen pi gwo enstalasyon.
		Jere finans nou yo. Li vize pou sipòte fanmi yo jwenn pi bon estrateji pou jwenn yon pi bon retou sou finans fanmi yo.
		Reyinyon Agape. Li vize kreye espas pou viv ansanm ak fanmi konplè. Nou pa ta dwe bliye ke manman ki se chèf fanmi yon sèl paran gen anpil ti tan ak yon pati nan li yo vle pase ak pitit yo.
		Rankont amizman pou fanmi an gratis oswa a pri ki ba, lè sa posib.
		Fanm vètye. Fòme fanm nan ti biznis ki pèmèt yo satisfè bezwen

		ekonomik fanmi an. Gen ladann fòmasyon pou kòmanse yon biznis
Konsèy edikatif	▪ Frè ak sè ki okipe jesyon sipò yo. ▪ Elèv ak pwofesyonèl pou bay kou ak sipò nan travay lekòl yo. ▪ Aksè nan òdinatè ak entènèt.	Sipò nan jesyon bous detid edikasyon. Devan biwo gouvènman yo, enstitisyon edikasyonèl yo, lòt depandans, yo pral sipòte yo pou yo resevwa yon bous pou kontinye etid yo. Sipò nan travay chak jou lekòl yo. Y ap ede yo etidye ak fè devwa yo.
		Preparasyon pou egzamen admisyon. Y ap ede yo prepare pou egzamen yo lè yo pral antre nan pwochen nivo edikasyon an.
		Bay sèvis òdinatè, enprime ak aksè entènèt.
		Bay sèvis òdinatè, enpresyon ak aksè entènèt.
		Kou lang. Yo pral ba yo sitou kou anglè.
Sipò legal	▪ Avoka pou bay konsèy. ▪ Frè ak sè ki òganize fowòm sou dwa	Konsèy travay, pou jere pansyon ti moun yo, pou trete yon eritaj, ak lòt bagay. Fè chita pale ak ankouraje Fowòm sou dwa moun Mete pozisyon devan gouvènman sou lwa ki enjis oswa ki vyole valè kreyen yo
Atansyon pou fanmi ki manke resous yo	▪ Frè ak sè ki gen fòmasyon nan domèn sante. ▪ Frè ak sè yo ankouraje espò ak òganize aktivite ki koresponn ak rekreyasyon fanmi. ▪ Frè ak sè ki jere sipò nan divès magazen epi distribye.	Nan grandi an sante. Bay sipò ak aktivite ki ankouraje swen pwòp tèt ou pou sante, osi byen ke swen medikal lè fanmi an pa gen okenn sèvis medikal. Sipòte fanmi an pou yo ka gen kèk sèvis medikal. Ankouraje aktivite espò kote tout fanmi an patisipe. Men k'ap ede yo. Jèn ki ede kenbe kay fanmi sa yo, san yo pa peye pou travay. Aspè tankou koupe zèb la, penti pati nan kay yo, ti travay elektrik ka enkli.

		Rasanbleman lwazi familyal gratis oswa a bon mache, lè sa posib (espò, sinema, elatriye)
		Bank Manje. Yo ofri yon gadmanje chak mwa pou fanmi ki gen pi gwo bezwen.
Depatman pou atende	Responsab ak deskripsyon fonksyon yo. Resous moun ak materyèl yo.	Liy aksyon pou aplike yo
Pwomosyon pou lasante	▪ Frè ak sè ki pou kwit manje ak sèvi. ▪ Frè ak sè ki gen fòmasyon nan domèn sante, pou bay konsiltasyon ak chita pale sou swen sante a. ▪ Frè ak sè k ap fè pwomosyon espò ak aktivite.	Pataje tab wa a Li gen entansyon ofri manje midi yon fwa pa mwa samdi ki gen ladann diskou, pwojeksyon fim ak aktivite lwazi.
		Kanpay brigad medikal yo. Kouvri sèvis konsiltasyon medikal jeneral
		Aktivite espò nan enstalasyon Legliz la. Ankouraje pratik espò nan mitan timoun, adolesan ak jèn nan kominote a.
		Prevansyon pou moun ki gen dejwe yo.
		Klas pou aprann kwit manje ak kondisyon fizik. Adapte kwizin Legliz la ak yon zòn pou fè egzèsis fizik.
Prevansyon vyolans ak atansyon sou viktim	▪ Frè ak sè ak fòmasyon nan domèn konsèy, sikoloji, travay sosyal, elatriye., pou bay konsèy epi bay diskou.	Bay konsèy a moun ki viktim vyolans yo. Sipòte moun ki viktim vyolans devan enstitisyon sipò yo
		Aplikasyon tès pou detekte pwoblèm posib vyolans.
		Bay konsèy legal nan ka vyolans.
		Bay diskou pou prevansyon vyolans. Devlope pwogram re-edikasyon pou agresè yo.
		Fè kanpay nan medya yo ki vize pou sansibilize popilasyon jeneral la sou pwoblèm vyolans anndan fanmi sa a.
Kou pou namelyore ekonomi fanmi an	▪ Frè ak sè ki anseye kijan pou fè mennaj nan kay ak lot kote. ▪ Monitè ki pou anseye sou kreyasyon ti biznis	Ansèyman sou kijan pou fè mennaj nan kay avèk lòt kote. Atelye pratik sou kouti. Atelye pratik sou kijan pou moun fè chapant.
		Ede nan kreyasyon ti biznis

	epi aprann vin bon jeran resous yo. ▪ Frè ak sè ki prè pou reyalize travay antretyen gratis. ▪ Frè ak sè ki pou chèche ak jwenn resous finansye pou zouti yo.	Kou mannèv finas famiyal ki an sante.
		Men k'ap ede yo. Bay èd antretyen kay fanmi sa yo, san yo pa peye pou travay. Aspè tankou koupe zèb la, penti pati nan kay yo, ti travay elektrisite kapab ladan l tou.
		Komès rad pèpè ak fè pen ki senp. Ak doub objektif pou vann yo nan pri ki ba epi pou yo ka tou vann li epi yo dwe yon sous revni.

6.2.3 Detay sou resous finansye ki dwe itilize yo

Kounye a Legliz yo rapòte revni sa a bay Asanble Distri a nan dènye ane eklezyastik la. Done yo dedwi apati dim yo te remèt yo.

Legliz	Rapòte sou revni anyèl (an ...)	Revni chak mwa (an ...)	Revni chak mwa (an dola)
Legliz 1	\$294,931	\$24,577.58	\$1,229
Legliz 2	\$220,865	\$18,405.42	\$920
Legliz 3	\$129,328	\$10,777.33	\$539
Legliz 4	\$210,000	\$17,500.00	\$875
Misyon 1	\$145,805	\$12,150.42	\$608
Misyon 2	\$71,150	\$5,929.17	\$296
Total	\$1072,079	\$89,339	\$4,467 dola

Li rekòmande pou mete sou kote 15% pou pwojè konpasyon sa a pou yo ka akonpli Misyon an. Sa vle di, ta gen $\$89,339 \times (0.15) = \$13,401/\text{mwa}$. Sa egal a apeprè \$ 670 dola ameriken. / mwa. Pou fasilite tout legliz antre ladan li, yo sijere plizyè opsyon:

- Fè yon ogmantasyon anyèl 5% jiskaske yo rive nan 15% revni nan twazyèm ane a.
- Aplike ministè ki endike yo etap pa etap.

- Ranplase kèk atik nan bidjè aktyèl ou.
- Aplike ministè yo chwazi yo ti kras pa ti kras.
- Se pou legliz yo fè aktivite pou kolekte lajan pou konsa akonpli Misyon Entegral la. Yo ka vann manje, òganize fwa, elatriye.
- Pou fòmè yon Konsèy Administrasyon pou jere resous finansye devan moun (kreyen ak moun ki pa konvèti yo), otorite lokal yo, elatriye., yo dwe se moun ki “patnè ministè a.

Dekonpozisyon prensipal resous finansye yo mande yo.

a) Depans ki varye yo

Aksyon ki dwe fèt	Pri inite	Kantite	Pri pa mwa
Dejene. Gen ladan ze, lanmilèt ze, dlo awomatize oswa kafe.	\$15/ti moun	60 ti moun. Yon fwa pa semèn.	\$3,600/mwa
Gaz pou kwit manje			\$250/mwa
Sèvis kouran elektrik			\$1,200/mwa
Sèvis Entènèt		3 lokal	\$1050/mwa
Aktivite lwazi yo	\$1,500/aktivite	Youn pa mwa	\$1,500/mwa
		Pri total	\$7,600/mwa

b) Investisman san parèy (investisman inisyal)

Aksyon ki dwe fèt	Pri inite	Kantite	Pri total
Òdinatè dezyèm men	\$5,000	8	\$40,000
Machin pou koud	\$5,200	8	\$41,600
Enprimant	\$3,800	1	\$3,800
Plizyè kalite ekipman pou atelye chapant. Gade detay nan https://herramientas.tv/herramientas-	\$20,000	1 kit	\$20,000

para-taller-de-carpintería/			
Fou pou fè pen ki senp	\$12,000	1 pc.	\$12,000
		Total	\$117,400
Si premye investisman an difere pa 24 mwa, depans la ta dwe			\$4,891/mwa.

Sòm investisman inisyale la difere a 24 mwa ak depans varyab yo se: \$12,491/mwa.

Etandone ke ak 15% nan revni an, \$13,401/mwa yo reyalize, Pwojè a gen posibilite finansye. Genyen toujou yon pati pou depans ki pat deja planifye.

6.2.4 Pwoblèm prensipal ki kapab parèt ak fason pou simonte yo.

Tablo 6.2.4 la prezante posib pwoblèm ki ka rive epi tou prezante pwopozisyon sou fason pou simonte yo.

Tablo 6.2.4 la prezante kèk pwoblèm posib ki kapab parèt ak fason pou simonte yo.

Pwoblèm ki posib yo	Ki jan yo simonte yo:
Mank enterè nan Pwojè a bò kote bèje yo.	• Estatistik nan 10 dènye ane yo ka itilize pou montre ke kwasans lan te trè ba (mwens pase 2% pa ane). Se poutèt sa, pa gen okenn lòt rezilta ki kapab atann fè menm bagay la. • Yo ta dwe envite dirijan distri yo pou yo fòme legliz la sou rezon ki fè sa. Nou egziste pou rive atenn moun ki pa sove yo, e youn nan mwayen yo se nan ede yo satisfè bezwen yo. • Yo ta dwe envite kowòdonatè zòn nan pou l konvenki benefis pwojè a. • Patisipasyon sipèntandan an ak kowòdonatè evanjelizasyon distri a pral enpòtan. • Travay kanpay anvan yo kapab fèt pami moun

	ki gen plis chans pou yo inove nan travay ministeryèl la.
Yo diskite ke pa gen okenn resous pou aplikasyon li	• Li rekòmande pou aplike pwojè a piti piti. Premye ane a ou kapab asiyen 5% nan revni chak legliz lokal, lè sa a, 10% ak twazyèm ane a asiyen 15% • Fè yon kanpay anvan pou ekonomize lajan ki nesèsè yo. • Ou kapab chwazi achte chak mwa san enterè nan lavant espesyal yo fè nan magazen depatman yo. • Ou kapab mande yon frè tou pou l finanse acha ekipman ki nesèsè yo san enterè. • Chèche alyans ak lòt legliz ak òganizasyon.
Dezakò sou fason pou jere resous yo	• Li sijere pou nonmen yon komite ak reprezantan layik pou jere resous yo. • Yo dwe bay pastè yo yon rapò chak mwa. • Yo dwe verifye resous yo ak aplikasyon kòrèk yo chak mwa. • Komite a ka sèlman fè depans ki otorize pa pastè yo.
Dezakò sou fason pou akeyi nouvo konvèti	• Yo ta dwe etabli direktiv klè sou fason nouvo konvèti yo dwe enkòpore. • Li bon pou yo chwazi kote yo vle ale a, yon fwa yo konvèti, paske yo dwe konsidere tan ak pri vwayaj la.
Diminasyon patisipasyon layik yo	• Legliz la an jeneral re-edike konsènan konpasyon ak evanjelizasyon. • Yo kapab anseye yo materyèl kou sou Lidèchip nan kou konsènan ministè konpasyon ak evanjelizasyon an.

6.3 Konklizyon yo

Misyon nou se fè disip ki sanble ak Kris la. Estatistik yo montre ke kwasans nan dènye ane yo te ralanti. Li lè pou nou eksplòre

nouvo fason, anba prensip biblik, pou nou rive jwenn moun ki pa kwayan yo.

San okenn dout, pwojè konpasyon an kontinye fè pati de ADN Legliz Nazareyen an. Nou wè li refilete nan Idantite Nazareyen yo. Ann tounen nan ansyen chemen yo, pataje gras Bondye, mete tèt nou ansanm ak lòt legliz epi bay frè nou yo opòtinite pou yo mete don yo ak talan yo an aksyon.

Ann eseye gwo bagay pou Bondye, epi tann gwo bagay ke li pral fè.

Angajman mwen anvè Bondye.

Egzèsis refleksyon ak aplikasyon pratik.

1. Prepare yon pwojè pou legliz ou a, si sa posib ak lòt legliz lokal yo.

Referans bibliyografik yo

Leson 7. **Enpòtans pou tabli limit ak règ yo**

Tèks bibliik: **Pwovèb 22:6**

Bay yon timoun prensip li dwe swiv. Jouk li mouri, li p'ap janm bliye l'.

Objektif:

- **Eksplike** ti moun enpòtans ki genyen nan etablisman limit ak règ yo nan kay la.
- **Negosye** ant mari oswa madanm yo ki règ ki pral gouvène kay yo, selon laj ti moun yo.

7.1 Entwodiksyon

An sante paran timoun yo souvan prezante anpil difikilte pou fanmi yo. Youn nan zouti ke Bondye te ban nou pou sa a se etablisman limit ak nòm oswa règ pou kwasans an sante a. Sepandan, anpil fwa yo pa te anseye nou sa a nan lekòl la, nan fanmi an epi pafwa pa menm nan Legliz la.

Se poutèt sa nan leson sa a nou pral etidye ki sa ki limit ak règ yo? Poukisa li enpòtan pou etabli yo nan levasyon ti moun yo? Ki sa ki ta kèk konsèy nan aplikasyon li? Ki jan sa kontribye nan fòmasyon ti moun ladan li? Kisa ki kapab rive si nou pa etabli limit ak règ yo?

7.2 Devlopman

7.2.1 Etabli limit yo

Bondye se yon Bondye ki gen lòd. Sa vle di ke nou dwe viv nan lòd. An menm tan nou dwe anseye pitit nou yo viv nan lòd depi

nou piti. Antanke paran, nou gen responsablite pou n ede pitit nou yo grandi nan yon fason disiplinè.

Got Question (n.d.) ofri nou yon rezime ekselan sou fason Bondye fè nou pou nou viv nan lòd epi pou nou fè menm bagay la ak ti moun yo:

- Disiplin se yon pati entegral nan leve ti moun ki gen Bondye, paske nou konnen ke “Seyè a pini pitit ke li renmen” (Pwovèb 3:12).
- Senyè a “bat tout moun li resevwa kòm pitit li” (Ebre 12:5-6).
- Nou konnen Bondye disipline nou pou byen nou (Ebre 12:10).
- Lè nou disipline pitit nou yo, yo resevwa bon konprann (Pwovèb 29:15).
- Lè nou korije pitit nou yo, sa ap ba nou repo (Pwovèb 29:17) ak respè (Ebre 12:9).
- Pini pitit nou an pou move konpòtman se yon fason pou nou montre lanmou nou pou li. (Pwovèb 13:24)
- Bib la apwouve disiplin fizik la, tankou baton (ki byen motive), (Pwovèb 22:15, 23:13-14).
- Disiplin, byenke li sanble dezagreyab pou resevwa, ap pwodwi “fwi lapè nan jistis pou moun ki resevwa fòmasyon grasa li” (Ebre 12:11).

Got Question (s.f.) Got Question (s.f.) ajoute

Depi tou piti, ti moun yo kapab disène disiplin baze sou lanmou. Kòm rezilta, ti moun ki grandi nan kay san disipline souvan santi yo pa renmen epi yo gen plis chans pou yo dezobeyi otorite lè yo grandi. Sonje disiplin ki administre a dwe koresponn ak ofans lan.

Pou nou asire ke ti moun nou yo grandi nan yon fason disiplinè, li nesèsè pou nou tabli limit ak règ pou yo konnen davans sou ki kalite konpòtman nou atann de yo. Men, kisa limit ak règ yo ye? Nou pral wè sa anba a.

A. Limit: kisa yo ye ak kisa yo itil?

Cecilia P. refere ke "limit yo se règ ki delimite konpòtman yo pou bay yo sekirite ak estrikti, epi ofri yo abitud vi ki an sante".

Kèk egzanp sou limit yo se:

- Batay ak lòt moun pa pèmèt.
- Yo pa gen dwa ap plede di betiz (di mo sal).
- Pa pwoche bò kote dife a
- Pa limen recho a
- Travèse wout la sèlman akonpaye ak men yon gran moun
- Pa pwoche nan paj ki gen kontni pou granmoun yo
- Pa ouvri pòt la, non plis ale avèk moun ke w pa konnen.

Fwontyè yo tankou liy wouj ke nou pap janm kite pitit nou yo travèse. Omwen pa san konsekans respektif yo. An jeneral, yo se avètisman ak/oswa entèdiksyon sa yo ki gen rapò dirèkteman ak sekirite ti moun piti yo; epi, kidonk, konfòmite li yo pa negosyab.

Diferans ant limit ak nòm (oswa règ).

Pou Sosyete Pedyatri Ajantin

Yon limit se règ ki defini konpòtman yo atann nan yon sèten kontèks. Sa a soti nan valè yo rekonèt nan sosyete a (solidarite, respè, tolerans, onètete, elatriye).

Nòm yo make modèl konpòtman, etabli sa ki pèmèt ak sa ki pa pèmèt. Sa pèmèt ke sosyete a kapab viv nan tèt ansanm.

Kèk egzanp règ yo se:

- Lave men w anvan w manje
- Pa sèvi ak telefòn selilè pandan w ap manje sou tab la.
- Ranmase jwèt yo apre w fin itilize yo.
- Ou ka sèlman jwe ak boul la nan lakou kay a.
- Pentire sèlman nan kaye oswa fèy ke yo pèmèt la.

B. Poukisa ti moun yo bezwen limit ak règ

Alba Carballo (2018) etabli rezon sa yo sou poukisa li nesesè etabli limit ak règ pou ti moun yo:

- Ti moun yo bezwen yon estrikti solid pou kenbe yo, yon modèl apwopriye pou swiv ak gide.
- Ti moun yo bezwen limit pou pwoteje yo kont danje ak risk. Yo dwe aprann, pa egzanp, ke si yo rive lè yo rive nan fanatik la, yo pral souffri gwo domaj.
- Ti moun yo bezwen konnen ki jan yo ka ale nan konpòtman yo, sinon yo ta ka tounen ti moun entimidasyon.
- Absans limit yo ka ogmante pasivite ak apati ti moun nan.
- Nou tout bezwen limit, yon bagay pou gide nou lè nou pa konnen chemen an.

Cecilia P. (s.f.) ajoute ke lè limit yo etabli lakay yo, ti moun yo asimile aspè tankou:

- **Òganizasyon an**, konnen ke tout bagay gen moman li ak plas li.
- **Akonplisman** ak aprantisaj règ viv ansanm ki pral akonpaye yo pandan tout lavi yo.
- **Responsablite**, asepte konsekans yo (tou de pozitif ak negatif) nan kondwit yo.
- **Kontwòl** enpilsyon yo ak jesyon emosyonèl kòlè yo.
- Jenerasyon yon bon **tolerans** nan fristrasyon.

Ki difikilte nou kapab atann nan absans limit yo.

Sosyete Pedyatri Ajantin (s.f.) montre pwoblèm sa yo pou yo pa tabli limit ak règ pou ti moun yo:

- Mank tolerans pou fristrasyon (twòp malèz lè w pa kapab fè sa ou vle),
- Pwoblèm konpòtman (kapris, agresif),
- Enpilsite,
- Mank rekonesans otorite,
- Difikilte pou rekonèt lòt la kòm yon sijè ak menm jan an.

Kòm nou kapab wè li, gen rezon ki byen fonde pou travay avèk limit ak règ lakay ti moun nou yo.

C. Konsèy pou etabli limit ak règ yo

Sosyete Pedyatri Ajantin (s.f.), Alba Carballo (2018) ak Cecilia P. (s.f.) rekòmande pou swiv konsèy sa yo lè n'ap etabli limit estanda yo.

1. Kòmanse ak limit yo depi lè ti moun nan tou piti, depi sou premye ane a. Nan ka sa a, yo se ti règ, tankou: si w monte la ou

pral tonbe, lè w manyen lòt sa a ou ka kraze l... Ti bebe a dwe aprann entèprete ak idantifye NON sa a.

2. Mete limit ki kout, men ki klè. Si ou itilize fraz kout ak mesaj espesifik kote ou di pitit ou a sa ou vle li fè a, li pral pi fasil pou li respekte lòd la. Yon lòd nan kalite sa a: "Pou travèse lari a ou dwe bay lanmen ak manman" fè li klè nan kèk mo sa ti moun nan dwe fè.

3. Etabli konsekans yo pou pa satisfè limit yo epi fè li konnen davans. Lè w ap etabli yon limit, li dwe endike ki konsekans yo pral sibi nan ka ke li pa respekte li. Kidonk, ti moun nan pral konnen sa pou l fè ak sa ki pral rive si li pa fè li. Anplis de sa, konsekans yo dwe kenbe malgre kriye yo ak manifestasyon yo.

4. Ou dwe fè ekilib nan etablisman règ yo. Si nan yon okazyon ti moun nan vyole yon règ tankou gade televizyon anvan li fè devwa li, epi pa gen okenn konsekans, lè sa a, ti moun nan sipoze ke li pa enpòtan pou l swiv règ la. Sa a ta dwe anpeche repete tèt li pa fè respekte règ la tout tan.

5. Limit yo te dakò ant tou de paran yo. Fè li fason sa a pral evite diskisyon nan koup la. Li pral anpeche ti moun yo eseye manipile paran yo tou. Si règ yo ak konsekans yo pa menm pou tou de paran yo, ti moun yo ap grandi lè yo konnen kilès nan yo ki pi fasil pou konvenk pou fè volonte yo.

6. Repetisyon limit yo. Sa a ta dwe aplike sitou nan ka ti moun piti yo paske yo pran plis tan pou asimile enfòmasyon, epi repetisyon an fè li pi fasil pou yo sonje règ la. Yo pap obeyi okòmansman, yo bezwen tan pou yo aprann kontwole tèt yo. Se konsa, li rekòmande pou pran pasyans avèk yo.

7. Menm limit la pou tout ti moun yo. Sitiyasyon jalouzi oswa òf ant frè yo ta dwe evite. Lè se ka a, diferans yo ta dwe make ant ti moun yo akòz de laj yo oswa moman evolisyonè yo. La a, li rekòmande pou eksplike pi piti a poukisa yon règ diferan aplike. Pa egzanp, frè w la ka soti pou l jwe ak lòt ti moun yo paske li pi gran. Lè w grandi ou ka ale deyò epi jwe.

8. Woutin ki estab yo. Lè règ yo toujou repete, yo vin woutin, ki bay estrikti ak sekirite. Pa egzanp, fason sa a ti moun nan pral konnen ke anvan dine li a li dwe benyen epi apre dine a li dwe ale nan kabann li.

9. Fèm nan aplikasyon limit yo. Ou ta dwe kontinye evite rele byen fò. Ou dwe pale ak yon vwa ki gen konfyans ak yon jès serye. Desann nan wotè l epi gade nan je l pandan w ap pale avè l. Konsidere ke si pitit ou a ap fè yon kolè, pa gen posiblite pou dyalòg paske emosyon an anpeche li. Nan ka sa yo, ede l kalme epi answit pale ak li pou li konprann ke li oblije respekte règ la.

10. Kontwole kòlè ou. Pafwa lè ti moun yo pa vle swiv yon lòd epi diskite avèk ou ap eseye konvenk ou pa fè yon bagay, ou ka fache. Sepandan, ou ta dwe toujou evite vin fache ak rele byen fò, paske sa a anpeche nou asimile règ yo. Sa ki pral rive se ke ou pèdi otorite enpoze pinisyon ki baze sou kòlè. Se poutèt sa, ou dwe kontwole kòlè epi konsa kapab panse anvan aji. Pa egzanp ou a, pitit ou a pral aprann kontwole pwòp emosyon yo.

11. Ranfòsman aspè pozitif yo. Fè lwanj pitit ou lè li swiv yon règ epi ranfòse chak ti etap li fè pou l respekte règ la. Sonje ke li pran tan pou aprann epi nou tout renmen ke yo rekonèt pou siksè nou. Avèk sa a, ou pral favorize konpòtman sa yo dwe repete a.

12. Nou dwe bliye abityèl la: “paske mwen te di sa, epi se fini”. Ti moun yo dwe konprann rezon ki fè yon règ egziste: poukisa yo

oblige ale nan kabann yo byen bonè, poukisa yo oblige sispann gade televizyon an. Se konsa, yo pral kapab devlope valè entèn nan konpòtman. Plis eksplikasyon yo pi kout ak klè, se pi bon toujou.

13. Pran an kont diferan laj yo pou w etabli yon limit.

14. Ofri anpil lòt altènativ. Li ta enteresan pou ke lè w di non an, pou w ta kapab ofri yon altènatif posib. (Ou pa ka jwe ak sa a, men ann jwenn yon bagay ke ou kapab jwe).

7.2.2 Etabli nòm oswa règ yo.

Etablisman règ familyal yo

Amoni nan kay la ak lavi fanmi ki estab la se esansyèl pou devlopman ti moun yo an sante an tèm de aspè fizik ak emosyonèl. Pou kenbe lòd nan kay la epi ankouraje bon konpòtman nan ti moun yo, li esansyèl pou etabli règ familyal yo. Règ sa yo dwe sèvi kòm yon gid pou etabli limit ak rezoud pwoblèm nan anviwònman fanmi an.

Devlopman règ familyal yo bay yon kad konpòtman ak yon estrikti ki pèmèt ti moun yo fè distenksyon ant sa ki kòrèk ak sa ki pa kòrèk, ou dwe sèvi kòm yon referans. Règ familyal yo ofri ti moun yo sekirite ak konfyans andedan ak deyò kay la, reglemante konpòtman yo ki baze sou yon sistèm akeri valè familyal yo. Menm jan an tou, règ familyal yo kontribye nan devlope bon estim pwòp tèt ou ak fasilite adaptasyon sosyal ak emosyonèl la.

A. Ki règ fanmi yo ye?

Se yon seri règ viv ansanm ki tabli nan nwayo fanmi an. Fondamantalman, rasanble ak rezime responsablite tout moun ki

fòmè fanmi an: manman, papa ak frè ak sè. Objektif li se fasilite kominikasyon ak koperasyon ant moun ki enplike yo epi ankouraje yon anviwonman an sante ki baze sou valè. Li trè rekòmande pou ekri règ sa yo nan yon règleman.

Yon règ familyal dwe elabore ak patisipasyon tout manm fanmi an. Sa vle di fòk genyen dyalòg ak akò davans ant paran ak ti moun yo, pou tout moun dispoze respekte sa ki etabli a.

B. Karakteristik règ familyal yo

Pou asire ke règ familyal yo etabli byen, li enpòtan pou ke karakteristik sa yo satisfè:

- Solid: règ yo pa chanje de yon jou nan yon lòt epi konfòmite oswa pa respekte règ yo dwe toujou gen menm konsekans yo.
- Klè: tout manm fanmi yo konnen ak konprann règ yo.
- Pozitif: règ yo pa entèdiksyon oswa limit, men endikasyon ki mennen nan bon atitud ak bon konpòtman.
- Ekitab: gen ladan tout manm fanmi yo, pa sèlman pi piti a.
- Konkrè: li pa nesesè pou etabli twòp règ ki pa ka sonje. Ti moun piti ak ti moun preskolè yo ka sèlman aprann epi sonje de oswa twa règ alafwa.
- Espesifik: li diferan pou chak fanmi, selon bezwen ak domèn opòtinite chak moun.

C. Idantifikasyon ak devlopman règ fanmi yo

Règ ki enpòtan pou fanmi an ta dwe klèman idantifye ak defini. Règ sa yo ka espesifik nan yon sitiyasyon, tankou lè manje, oswa espesifik nan konpòtman ki pa apwopriye, tankou frape yon frè

oswa sè oswa sote sou mèb. Règ fanmi yo ta dwe ase enpòtan ke pa gen okenn pwoblèm pou w toujou aplike yo.

Yon fwa yo idantifye konpòtman ou vle chanje yo, li rekòmande pou transfòme lis la nan yon lòt "objektif pozitif" epi fòmile objektif sa yo nan fòm "règ kondwit yo", ki klè ak espesifik. Pa egzanp:

- Konpòtman endezirab: frape frè l.
- Objektif pozitif: reyaji avèk jantiyès.
- Règ: Reponn ak mo janti tout tan.

Li enpòtan pou evite règ vag tankou "konpòte tèt ou". Sa a anglobe anpil bagay diferan epi li ka difisil pou yon ti moun konprann ak egzekite. Li ta pi espesifik pou di "sèvi ak mo janti lè adrese lòt moun". Kèk egzanp sou règ fanmi komen yo se:

- Swiv enstriksyon adilt yo.
- Reponn ak mo janti tout tan.
- Rete tann tou pou w pale.
- Pale san ou pa leve vwa ou.

Li rekòmande pou tout fanmi an patisipe nan elaborasyon règ yo epi pou yo tabli konsekans apwopriye si règ yo pa respekte.

D. Eksplikasyon règ yo

Yon fwa règ yo te etabli, pwochen etap la se asire w ke tout moun nan fanmi an konnen ak konprann yo. Pou ti moun ak adolesan yo santi yo plis motive pou yo respekte règ fanmi yo, li esansyèl pou yo konprann yo. Nan ka sa a, si règ yo te ekri nan yon règleman, ki trè rekòmande, yon seksyon ka gen ladann kote chak manm siyen ke yo te li ak aksepte sa ki etabli yo.

Ti moun piti ak ti moun preskolè yo bezwen rapèl souvan sou règ yo. Sa yo ka repete yo souvan epi rapèl yo ka afiche kote tout moun ka wè yo. Li itil tou pou poste yon tablo règ nan yon zòn komen nan kay la pou tout moun sonje yo. Yon bon opsyon se pòt frijidè a oswa yon pòt ke tout moun itilize.

E. Aplikasyon règ yo

Yon fwa ke yo konprann ak dakò sou yo, tout manm fanmi yo dwe swiv règ fanmi yo. Ti moun piti a aprann anpil bagay sou sa yo atann de yo lè yo gade granmoun yo nan lavi yo. Sa vle di yo gade paran yo pou yo aprann kijan pou yo konpòte yo. Pa egzanp, si w gen respè epi koute lòt granmoun, ou ka anseye pitit ou a pou l koute granmoun.

Pou ranfòse konpòtman pozitif, li enpòtan ke lè w ap gade ti moun yo swiv règ yo, yo rekonèt yo ak apresye efò yo, si sa posib ak lwanj. Lwanj espesifik lan pèmèt ke ti moun yo konnen egzakteman sa yo te fè byen yo. Yo ta dwe bay lwanj nan moman yo obsève bon konpòtman yo.

Yon lòt bò, lè yo dezobeyi yon règ, fòk gen yon repons imedyat epi yo dwe aplike konsekans yo etabli pou paran ak ti moun yo. Konsekans pou pa obeyi règ fanmi yo dwe aplike imedyatman.

7.3 Konklizyon yo

Nou paran yo te bay privilèj pou nou gadyen lavi pitit nou yo pou yon trè kout peryòd de tan. Nou dwe konsyan ke ansèyman ak fòmasyon nou ba yo a ap la toutan. Bondye fè nou konnen l' lè l' ban nou lòd pou nou montre ti moun nan chemen li.

Se pou nou egzèse disiplin nan ak gras, pou karaktè ti moun nan fòm nan chak etap nan lavi li. Ann fè sa ak anpil lanmou, jwi jan atis la fè lè li dekouvri kijan travay atizana li a ap mache.

An nou mande direksyon Lespri Sen an pou etabli, devlope ak aplike limit ak règ ki pral fòm kè pitit nou yo.

Angajman mwen anvè Bondye.

Egzèsis refleksyon ak aplikasyon pratik.

1. Mete limit ak nòm (règleman) pou ti moun lakay ou. Konsidere laj chak ti moun. Etabli konsekans yo nan ka pou konfòm yo ak règ ki koresponn lan.

2. Devlope yon plan pou egzèse kontwòl tèt ou nan elve ti moun yo, epi fè yo respekte règ ki etabli yo avèk amou. Ki jan ou ka evite reponn ak kòlè lè ti moun nan reziste konfòmite ak fè yon kout kòlè?

Referans bibliyografik

Carballo, Albva. (2018). ***Limit ak nòm nan edikasyon ti moun yo.***
<https://www.guiainfantil.com/articulos/educacion/conducta/limites-y-normas-en-la-educacion-de-los-ninos/>

Gen Kesyon. (s.f.). ***Kisa sa vle di pou montre yon ti moun nan chemen li ta dwe swiv la?***

<https://www.gotquestions.org/Espanol/instruir-un-nino.html>

P, Cecilia. (s.f.). **Limit ak règ: 10 Konsèy pou fikse limit pou pitit ou yo.** <http://psiente.com/limites-normas-10-consejos/>

Rodriguez Rubio, Patricia. (2022). **Devlopman règ fanmi an. Kou metodoloji pou oryantasyon fanmi.** Seminè Nazareyen nan Amerik yo.

Sosyete Ajantin Pedyatri (s.f.). **Limit nan anfans.**
<http://comunidad.sap.org.ar/index.php/2016/05/19/limites-en-la-infancia/>

Leson 8 *Maskilinite* kreyen

Tèks biblik: 1 Korentyen 13:13-14

Rete vijilan; rete fèm nan lafwa; gen kouraj ak fòs. 14 Fè tout bagay ak lanmou.

Objektif:

- **Eksplike** modèl ejemonik maskilen ki domine nan sosyete jodi a.
- **Eksplike** karakteristik biblik yo atann de moun ki viv dapre prensip biblik yo.
- Egzamine tèt ou pou wè ki chanjman yo bezwen aplike pou fè yon maskilinite kreyen.

8.1 Entwodiksyon

Maskilinite a se yon lide sou karakteristik yo, valè, fonksyon ak konpòtman ke yo kwè ki dwe karakterize gason yo nan yon kilti detèmine. Sa vle di, yon lide sou ki jan moun ta dwe viv, ki sa atitid yo ta dwe ak wòl "maskilen" ke yo "gen pou" aji, osi byen ke panse yo ak emosyon tipik gason an.

Sepandan, maskilinite a se pa sèlman yon pwoblèm biyolojik, epi li pa yon bagay ou chwazi yo, li se yon pati nan kreyati Bondye a pou lavi nou. Se poutèt sa nou dwe etidye ki jan yon moun ye? Ki moun ki ta dwe modèl nou nan virilite reyèl ak an sante? Ki pratik defòmasyon nan maskilinite a ke nou ta dwe elimine nan lavi nou?

8.2 Devlopman

8.2.1 Konsèp maskilinite a

"Maskilite a kapab defini kòm fason yo aksepte pou yo te yon gason adilt nan yon sosyete detèmine". Yon konstriksyon sosyal nan yon moman done, ki varye ak tan, klas sosyal, ras ak laj. Li bati nan opozisyon ak kesyon fanm yo.

1. Se bagay ki te anseye sosyalman ak kiltirèl epi, kidonk, pa gen yon sèl kalite maskilinite.
2. Dinamik, sa vle di, li kapab chanje oswa modifye.
3. Pliske li se yon bagay ki anseye nan kilti a, genyen plis aprantisaj koresponsab ki kapab bati.

Stuar W. Scott (2022) fè remake ke:

Nan istwa oksidantal ki pi resan an, kwasans relativis (kwayans ke pa gen okenn verite final) ak endividyalis ki te lakòz ("sèlman mwen konnen sa ki bon pou mwen") te gen yon gwo enpak sou konsèp nan sèks maskilen ak fanm. Mantalite "ki pa absoli" sa a vle di chak moun kite nan "sajès" pa li nan zafè maskilinite... Rezilta final edikasyon kiltirèl ak filozofik sa a malerezman mennen moun nan ale pi plis ak plis lwen pwojè ideyal ke Bondye genyen pou moun.

8.2.2 Chanjman konsèp maskilen ak tan an.

Stuar W. Scott (2022) fè remake ke ide deprave konsènan sa li ye pou yon gason te afekte gason ak fanm yon fason negatif pandan tout syèk yo. Nan ansyen mond lan nou jwenn tout bagay nan konpòtman gason, soti nan move tretman fanm nan brutalite sou yon gwo echèl.

- Nan kòmansman kilti grèk la, "vrè nonm" la te konsidere medam li yo kòm senp fanm k'ap fè travay nan kay ak moun k ap

fè pitit. Yo menm tou yo pa t pèmèt prezans yo sou tab dine a oswa nan nenpòt gwoup.

- Nan kilti women an, fanm yo pa t 'al pi lwen ke yo te mwayen pou legalman gen ti moun epi tou yo te imajinasyon tanporè ki ta dwe jete nan kapris yon gason. Kontrèman, gason k ap viv nan yon sosyete matriyakal yo te absòbe nan fanmi madanm yo, yo te suiv egzanp manman an oswa grann, epi yo te disparèt nan kontèks la.
- Nan kilti jwif yo te gen anpil mepri tou pou fi yo. Nonm lan te kapab divòse ak madanm li anba nenpòt pretèks, soustraksyon tout valè.
- Pandan tout listwa a, nou wè kèk kilti ki envante fason ki pi ekstrèm pou jèn gason an demontre maskilinite li oswa virilite li. Nou pa ka konkli ke li nesèsman mal ke gen yon seremoni rit nan pasaj pou jèn gason, men pou nonm lan dwe pwouve yon bagay istorikman te yon lide reyèlman move.
- Ozetazini, mouvman feminis la te leve, pou pi piti pasyèlman, kòm reyaksyon ak enjistis gason ak fanm ki genyen kounye a. Apre yon tan, mouvman sa a te grandi, e li te vin tounen yon katalis ki byen lwen, ki te lakòz konfizyon, e li te menm ale twò lwen pou redefini kalite sèks maskilen ak Rezèv tanpon fanm.

8.2.3 Maslinite ejemonik la

Dapre wòl sèks tradisyonèl yo ak estereyotip, maskilinite ejemonik la reprezante pa founisè gason an, fò, pwisan, matchis ak ensansib. Li se kalite maskilinite ki pi gaye. Li ka dekri jan sa a (Bolaños & Soto, 2017):

o Demontre ak/oswa gen plis pouvwa pase lòt gason ak fanm kontwole.

- Enpoze pwòp volonte yon moun ak/oswa sèvi ak vyolans pou reyalize li.
- Evite rete lakay ou epi pa fè travay domestik, oswa pran swen ti moun, malad oswa granmoun aje yo.
- Egzèsis abi oswa vyolans sou fanm nan relasyon, nan travay oswa nan espas piblik kont fanm enkoni.
- Fè “gwo efò” pou demontre “virilite”, pa montre santiman “fanm”.
- Pa gen afeksyon oswa tandrès, oswa pa frajil oswa eksprime anpil emosyon.
- Pratik seksyèl ki gen gwo risk pou demontre "virilite" san yo pa reflechi sou konsekans yo.
- Trete pwòp kò yon moun tankou yon "machin": pwisan ak san pran souf, pa santi doulè ak pa bezwen gwo swen.
- An fas pwoblèm sante fizik ak mantal, pa ale pou tcheke medikal oswa chèche sipò pwofesyonèl paske "sa se pou moun ki fèb".
- Diskrimine ak/oswa vèbalman oswa fizikman pini gason ki pa respekte lide-kòmand sa yo nan yon "nonm reyèl."
- Rechèch pou risk ak sitiyasyon ki danjere

8.2.4 Modèl maskilinite Jezi a

Atravè lavi Jezi ki se Kris la, nou kapab aprann kèk prensip ki aplikab pou maskilinite a. Kèk nan yo se:

- Travay li
- Respè li te genyen pou fanm yo
- Karaktè dou ak enb li
- Enkyetid li pou fanmi li
- Gwo lanmou li pou ti moun yo

- Obeyisans li anvè Papa a
- Retabli relasyon ak lòt moun.
- Kenbe angajman li yo.
- Revalorize maryaj la.
- Valè gason ak fanm egalman

8.2.5 Modèl kretyen sou maskilinite, ki baze sou prensip bibliik yo

Kòm Stuar W. Scott (2022) fè remake, premye etap la nan rekipere yon konpreyansyon vrè konsènan maskilinite a se rekonèt ke sajès lòm nan se twonpe. Men sa Bib la fè konnen konsènan pwòp opinyon yon moun: *“Chemen ou kwè ki bon an, se li ki mennen tou dwat nan lanmò”* (Pwov. 14:12).

Mwen dakò ak Stuar W. Scott (2022) lè mwen deklare ke lèzòm pa ta dwe swiv chemen ki sanble kòrèk pou yo oswa pou sosyete a konsènan maskilinite, paske sa ap lakòz gwo domaj nan lavi lòm nan, fanmi ak kominote a, e menm sosyete a li menm.

Yon modèl maskilinite kretyen karakterize pa:

- Montre ke yo onore Kris la lè yo soumèt youn ak lòt. Li gen ladann soumisyon mityèl ant gason ak fanm.

Sitou nan moun ki lakay yo. Nou menm ki onore Kris la dwe soumèt youn bay lòt. Efezyen 5:21

- Pran an konsiderasyon opinyon, panse ak santiman lòt moun. Panse yo fristre kote pa gen konsèy; plis nan foul moun yo nan konseye yo afime. Pwovèb 15:22
- Fè yon egzantp sèvis (travay), kòmanse lakay ou.

Men, se pa konsa pou sa fèt nan mitan nou. Okontrè, si yonn nan nou ta vle vin grannèg, se pou l' sèvi nou tout. Si yonn nan nou ta vle chèf, se pou l' esklav nou tout. Matye 20:26-27

Paske Bondye pa enjis pou l bliye travay ou ak travay lanmou ou te montre anvè non li a, li te sèvi sen yo epi ou te toujou sèvi yo. Ebre 6:10.

- Aji san patipri ak frè parèy ou (tankou fanm), ak bon tretman ak respè, tout tan ak tout kote.

Se pou nou chanje jan n'ap viv la. Sispann fè sa n'ap fè a! Rann tout moun jistis san patipri. Pa pwofite sou moun lòt nasyon yo, sou timoun ki san papa yo, sou fanm ki pèdi mari yo. Sispann fè san moun inonsan koule nan peyi a. Pa kouri dèyè lòt bondye yo. Se va pou malè nou. Lè sa a, m'a kite nou viv isit la, nan peyi mwen te bay zansèt nou yo pou tout tan tout tan. Jer.7:5-7

- Demontre limanite yo, eksprime santiman yo ak afeksyon yo.

Nou tout nou fè pati pèp Bondye a: se li menm ki te renmen nou, ki te chwazi nou pou n' ka viv pou li. Se poutèt sa, se pou nou gen kè sansib anpil, pou n' aji byen yonn ak lòt, san lògèy, avèk anpil dousè, anpil pasyans. Kolosyen 3:12

Pou fini, nou tout nou dwe dakò yonn ak lòt, se pou nou gen menm santiman yonn pou lòt. Se pou nou yonn renmen lòt tankou frè ak sè, se pou nou gen bon kè, san lògèy. 1 Pyè 3:8

- ***Pratik seksyèl sèlman nan maryaj.***

Bon. Koulye a ann wè keksyon nou te mande m' nan lèt nou an: Wi. Yon nonm fè byen si l' pa marye. Men, sitèlman gen dezòd lachè deyò a, se pou chak gason gen madanm pa yo. Konsa tou, se pou chak fanm gen mari pa yo. Se pou gason an fè tout devwa

yon mari dwe fè anvè madanm li. Konsa tou, se pou fanm lan fè tout devwa yon madanm dwe fè anvè mari li. 1 Korentyen 7:1-3 Maryaj se yon bagay tout moun dwe respekte anpil. Moun ki marye yo dwe rete fidèl yonn ak lòt. Bondye gen pou jije moun k'ap mennen movèz vi yo ansanm ak moun k'ap fè adiltè yo. Ebre 13:4

• **Trete kò ou tankou yon tanp Sentespri a**, pran swen pou kenbe li an sante, fizikman, mantalman ak espiyityèlman.

Se konnen nou pa konnen kò nou se tanp Sentespri k'ap viv nan kè nou, Sentespri Bondye te ban nou an? Nou pa mèt tèt nou ankò. Bondye achte nou kach, li peye chè pou sa. Se poutèt sa, sèvi ak kò nou yon jan pou fè lwanj Bondye. 1 Korentyen 6:19-20

• Demontre lanmou pou lòt moun, montre kè sansib, aplike Pawòl Bondye a, kontwòl tèt ou, pasyans, afeksyon fratènèl.

Se poutèt sa, nou dwe fè tou sa nou kapab pou nou pa rete ak konfyans nou gen nan Bondye a sèlman. Men, apa konfyans lan se pou nou gen bon kondit. Apa bon kondit la, se pou nou gen konesans. Apa konesans la, se pou nou konn kontwole tèt nou. Apa konn kontwole tèt nou an, se pou nou gen pasyans. Apa pasyans la, se pou nou sèvi Bondye. Apa sèvi Bondye a, se pou nou gen renmen pou frè yo. Apa renmen nou gen pou frè nou an, se pou nou gen renmen pou tout moun. 2 Pyè 1:5-7

Frè mwenn renmen anpil yo, men yon bagay pou nou toujou chonje. Se pou tout moun prese louvri zòrèy yo pou yo ka tande. Men, pa kouri pale, pa prese fè kòlè. Jak 1:19

• Fè rize (entelijan, ki gen bon konprann) pou konnen sa ki pi bon epi pa gen danje, dezaz ak konsekans ki ka fatal.

*Moun ki gen konprann, lè li wè malè ap vin sou li, li wete kò l'.
Men, moun sòt pote lestonmak li bay, epi se li ki peye sa. Si ou pa
ka peye, y'a sezi ata kabann anba do ou. Pwovèb 22:3; 27:12*

*Moun awogan yo toujou ap pouse dife. Men, moun ki koute
konsèy, se moun ki gen bon konprann. Pwovèb 13:10*

8.2.6 Patènite ki transfòme a

Patènite ki transfòme nan favè Bondye ban nou an pèmèt nou:

- Kapab eksprime emosyon ak santiman yo avèk kalm e avèk libète, yo rive jwenn relasyon afeksyon, sere, akeyan epi rezoud konfli ak tout moun y ap viv avèk yo.
- Yo jere yo kòmanse egzèsis swen tèt yo nan yo, nan plan mantal yo, fizik, esprityèl ak repwodiktif yo.
- Transfòme wòl yo lakay yo, jere yo dwe ak vin protagonist nan travay yo nan elve pitit gason ak pitit fi, nan travay domestik, ak nan pran swen moun ki nan kondisyon defavorize nan anviwònman fanmi an.
- Pran nouvo fòm divès kalite rekreyasyon ak plezi ki pa lòt fòm ki detwi tèt yo.
- Domine anvi seksyèl la, jwi relasyon renmen an pi plis ak plis.
- Elimine pratik mikwo-sèks oswa presyon ki ba entansite pou kenbe pouvwa opresyon sou lòt moun, sitou fanm.
- Bay dyalòg ak transfòmasyon pozitif nan konfli a priyorite, siprime fòs fizik ak vèbal la kòm yon mekanis swadizan rezoud.

- Kesyon pou pouwa opresif yo egzès epi transfòm li baze sou balans ak pataje pouwa nan relasyon ak plizyè lyen.

8.3 Konklizyon yo

Bondye te byen desine gason ak fi e li te ba yo wòl pou yo ranpli nan chak relasyon. Sepandan, apre echèk la, ak pas tan an, wòl sa yo te vin defòm.

Jodi a, lè yo pèdi valè absoli a, ideyoloji sèks ak lòt pwoblèm "kiltirèl", yo rive jwenn yon modèl maskilinite ki lwen prensip bibliik yo.

Nou dwe rekonèt ke anpil nan karakteristik sa yo rele modèl ejemonik maskilinite yo prezan menm nan fwaye kretyen yo. Pou rezon sa a, li enpòtan anpil pou nou gen yon lide klè sou sa Bondye vle di pou gason ak fanm, epi aplike chanjman ki nesèsè yo nan lavi nou. Si nou pa fè sa, n ap kontinye seryezman deteryore relasyon nou ak Bondye, ak tèt nou ak lòt moun.

Angajman mwen anvè Bondye.

Egzèsis refleksyon ak aplikasyon pratik.

1. Fè yon evalyasyon pwòp tèt ou pou idantifye ki karakteristik maskilinite ejemonik ki prezan nan lavi ou.

2. Aplike yon plan aksyon pou fè eksperyans yon maskilinite ki gouvènè pa prensip bibliik yo.

Referans bibliyografik

Bolaños Ceballos, Fernando ak Soto Ramírez, Ricardo. (2017). ***Yon kesyon de gason: maskilinite. Pwogram pou zafè fanm ak egalite ant fanm ak gason. Komisyon Nasyonal pou Dwa Moun.*** <https://igualdaddegenero.cndh.org.mx/Content/doc/Promocion/Masculinidades.pdf>

Scott, Stuar W. (2022). ***Trase yon pwofil gason kretyen, trezò kretyen yo.*** <https://revista.tesoroscristianos.co/trazando-un-perfil-masculino-cristiano/>

Jones, Erik. (2021). ***Jezikri: vrè modèl maskilinite biblik la.*** <https://vidaesperanzayverdad.org/perspectives/jesucristo-el-verdadero-modelo-de-masculinidad-biblica/>

Leson 9. *Vyolans domestik*: **Mit ak reyalite**

Tèks bibliik: Jan 10:10

Lè vòlè a vini, se vòlè li vin vòlè, se touye li vin touye, se detwi li vin detwi, se sa ase li vin fè. Mwen menm, mwen vin pou moun ka gen lavi, epi pou yo genyen l' an kantite.

Objektif:

- **Evalye** si n ap fè vyolans oswa si n ap souffri vyolans
- **Etabli** yon plan pou elimine tout vyolans nan lavi nou, pandan n'ap kòmanse nan fanmi an.

9.1 Entwodiksyon

Vyolans domestik la te ogmante dramatikman nan dènye ane yo nan peyi Meksik ak lòt peyi yo. Kòm konsekans pandemi an, anpil fanmi rapòte yon ogmantasyon nan vyolans lakay yo.

Antanke kretyen nou pa ka evite reyalite sa a e nou dwe adrese pwoblèm sa yo. Nou dwe analize kijan vyolans yo pwodwi? Ki kalite vyolans ki egziste? Ki jan nou kapab diminye vyolans lakay nou?

9.2 Devlopman

9.2.1 Ki sa ki vyolans domestik la?

Vyolans Domestik (VD) la defini kòm sitiyasyon kote ke sistematikman ak pwolonje sou tan, youn nan manm fanmi an sèvi ak pozisyon otorite li pou soumèt yon lòt oswa lòt moun ak entansyon pou domine, mal ak/oswa denigre, sa ki lakòz fizik. , domaj sikolojik, seksyèl oswa ekonomik. Kwonik oswa

peryodikite epizòd vyolans yo se eleman santral pou defini yon sitiyasyon kòm vyolans familyal.

A. Karakteristik gason ki vyolan yo

Kèk karakteristik komen pou gason ki vyolan yo se (Hegstrom, 2001):

- Gen move estim pwòp tèt ou.
- Kwè nan tout mit ki baze sou relasyon ki vyolan yo.
- Se yon tradisyonalis epi ou kwè nan sipremasi gason.
- Blame lòt moun pou sa li fè.
- Fè jalouzi twòp.
- Gen yon pèsonalite doub.
- Pa reziste presyon.
- Sèvi ak relasyon seksyèl kòm yon zak agresyon.
- Ou pa kwè ke konpòtman vyolan ou gen konsekans negatif.
- Nye ke yo gen pwoblèm kòm yon koup epi yo vin fache si madanm nan revele sitiyasyon an.
- Li egzajere nan tout sa li fè, lè li maltrete ak lè li montre lanmou.
- Grandi nan yon kay ki plen ak vyolans.
- Genyen yon relasyon etranj ak manman l: yon anbivalans nan renmen ak rayi.
- Pèsonalite li pa nòmal.
- Sou presyon, sansiblite ou vin paranoya.

B. Karakteristik komen fanm ki bat la (Hegstrom, 2001)

- Gen move estim pwòp tèt ou. Ou souzèstime kapasite w nan tout domèn.
- Li blame tèt li pou konpòtman gason ki maltrete li a epi li kwè ke li pral chanje si li chanje.
- Kwè tout mit sou relasyon vyolan yo.
- Èske yon tradisyonèlis konsènan kay la; kwè nan estereyotip ki etabli.
- Pran responsablite pou zak vyolans lan.
- Santi li koupab men li refize pè oswa fache.
- Eseye kontwole moun ak sitiyasyon pou li pa fache.
- Montre yon atitud pasif anvè lòt moun.
- Soufri reyaksyon sikofizik grav akòz presyon.
- Li se yon travayè di, men l ap viv anba laperèz ak estrès konstan.
- Sèvi ak relasyon seksyèl kòm yon fason pou etabli entimite.
- Li kwè pèsonn p'ap ka ede l rezoud pwoblèm li eksepte li menm.
- Anpil nan fanm sa yo dekri paran yo kòm tradisyonalis ki te trete yo tankou poupe frajil, ki fè yo kwè ke yo pa t 'kapab pran swen tèt yo epi yo te oblije depann de yon gason.

9.2.2 Faktè risk yo

Faktè risk pou vyolans domestik ak fanmi gen ladan pwoblèm endividyèl, relasyon, kominote ak sosyal. Gen yon relasyon envès

ant edikasyon ak vyolans domestik. Plis mwens edikasyon, se plis chans pou vyolans domestik rive. Abi sou timoun yo souvan asosye ak vin yon moun ki komèt vyolans domestik kòm yon adilt. Moun ki komèt vyolans domestik souvan repete zak vyolans ak nouvo patnè. Abi dwòg ak alkòl la ogmante anpil ensidans vyolans domestik.

Timoun ki viktim oswa ki temwen vyolans domestik ak fanmi ka kwè ke vyolans lan se yon fason rezonab pou rezoud konfli. Gason ki aprann ke fanm yo pa egalman respekte yo gen plis chans abi fanm nan pita nan lavi yo. Fanm ki te temwen vyolans domestik antanke timoun gen plis chans pou yo viktim mari oswa madanm yo. Malgre ke fanm yo souvan viktim vyolans domestik, wòl sèks yo ka ranvèse. Faktè risk komen yo gen ladan li:

- Konpòtman agresif nan jèn yo.
- Twoub pèsonalite antisosyal
- Moun ki gen andikap
- Pinisyon kòporèl nan kay la
- Gwosès
- Estrès ekonomik/fanmi ki gen ti revni anyèl
- Fanm ki gen nivo edikasyon oswa okipasyon wo parapò ak nivo edikasyon oswa pwofesyonèl konjwen yo.
- Estim deswa ki ba
- Yon istwa fanmi vyolans.
- Edikasyon ki ba
- Move elvaj

- Istwa sikyatrik
- Diskisyon marital
- Enfidelite marital
- Move sanksyon legal oswa ranfòsman.
- Istwa abi ti moun yo
- Chomaj
- Itilizasyon ak abi alkòl ak dwòg yo asosye fòtman ak yon gwo pwobabilite pou vyolans.
- Nouvo ka enfeksyon VIH gen rapò ak vyolans patnè entim.

Men poukisa gason yo maltrete? Atant ke sosyete a enpoze sou gason se youn nan rezon ki fè gason maltrete. Maskilinite a eksprime se yon konpòtman aprann ki reflekte atitud dominan nan sosyete a nan nonm nan ap viv. Gen kèk mit sou maskilinite yo enkli ke gason pa ta dwe kriye oswa eksprime santiman yo, ke gason yo dwe dominan ak pi enpòtan an, ke yo dwe fò epi limite emosyon yo, e ke yo dwe toujou okipe pozisyon ki pi wo nan yerachi a.

9.2.3 Ki jan relasyon ki an sante a ye?

Relasyon an sante yo bati sou fondasyon respè ak libète, epi yo vin pi fò ak tan. Kontrèman ak fòm abi, eleman yo nan yon relasyon an sante yo se:

- Kontak ki apwopriye – montre apresyasyon fizik, ki pa seksyèl.
- Atachman ki apwopriye - sipò emosyonèl, endividyèlman ak "nou".

- Koperasyon ekonomik - konsantman mityèl pou gwo depans, kominikasyon.
- Respè pou pwopriyete a – respekte pwopriyete youn lòt.
- Kondwit sosyal ki apwopriye – montre afeksyon ki akseptab an piblik.
- Endividyalite ki apwopriye – dwa pou espas pèsònèl, enterè, aktivite, amitye.
- Demann ki respekte – libète pou idantifye ak kominike bezwen ak dezi.
- Fòmasyon ti moun ki an sante emosyonèlman – Kominikasyon fanmi ak rekreyasyon.
- Kominikasyon ki apwopriye – tout moun gen dwa pou eksprime tèt yo epi resevwa ekout.
- Responsablite ki serye – pataje travay, devlope aktivite ki bay plezi.
- Relasyon seksyèl ki an sante – kominikasyon mityèl sou bezwen, preferans, dezi.
- Kwasans espiyèl – relasyon pèsònèl ak fanmi ak Bondye, enstriksyon espiyèl.

9.2.4 Mit ak reyalite yo

❖ **Mit: Viktim vyolans domestik renmen lè moun frape yo.**

Reyalite: Pa gen moun ki renmen yo menase yo, kalòt, voye jete, toufe, oswa choute. Li pa fasil pou kite yon nonm ki se sèl mwayen poul viv, kèlkeswa jan abizif la. Li difisil pou viktim nan

kite relasyon an sitou si yo pa gen okenn kote yo ale epi si yo gen ti moun yo manje. Yon fanm pap rete nan yon maryaj vyolan paske li renmen sa, men paske presyon fanmi li, legliz li, ak kominote a souvan kite l santi li pa gen okenn chwa.

❖ **Mit: Yon fwa viktim nan deside ale, li ka ale byen fasil.**

Reyalite: Pifò viktim vyolans domestik yo ale kite abizè yo, souvan plizyè fwa. Li kapab pran plizyè tantativ pou separe pou tout tan paske abizè yo itilize vyolans, kontwòl finansye, oswa menas sou ti moun yo pou fòse viktim yo retounen. Anplis de sa, yon mank sipò bò kote zanmi, manm fanmi, oswa pwofesyonèl, tankou anplwaye tribinal, lapolis, konseye, oswa klèje, ka lakòz viktim yo retounen.

❖ **Mit: Dwòg ak alkòl lakòz anpil vyolans domestik.**

Reyalite: Dwòg ak alkòl ka ogmante nivo danje epi yo te prezan nan omwen 50% nan ka vyolans domestik, men anpil alkòl ak dwòg adikte pa abize, ak anpil moun ki itilize vyolans pa sèvi ak dwòg san alkòl. Mete fen nan alkolis moun nan pa pral mete fen nan vyolans lan. Tou de dejwe a ak konpòtman abizif ou dwe trete poukont yo.

❖ **Mit: Batè yo abize patnè yo paske yo anba anpil estrès.**

Reyalite: Estrès pa fè moun k ap bat yo abize patnè yo. Vyolans domestik yo se paske sosyete a tolere abi mari oswa madanm, e paske moun ki komèt zak yo aprann ke yo ka jwenn sa yo vle yo grasa itilizasyon fòs, san yo pa fè fas ak konsekans ki grav.

❖ **Mit: Kòlè lakòz vyolans domestik.**

Reyalite: Moun ki sèvi ak vyolans pa gen plis kòlè pase lòt moun. Yo sèvi ak kòlè a kòm yon eskiz ak jistifikasyon pou konpòtman

yo. Tout moun santi kòlè nan kèk pwèn, sepandan, sa a se pa yon rezon ase yo itilize vyolans.

❖ **Mit:** **Vyolans lan fèt sèlman nan gwoup ki pa gen revni oswa ki pa gen edikasyon.**

Reyalite: Vyolans domestik la fèt nan chak gwoup demografik, kèlkeswa ras, etnisite, ekonomi, klas, oryantasyon seksyèl, okipasyon oswa edikasyon.

❖ **Mit:** **Si li sipòte anpil bagay, bagay yo pral chanje epi relasyon an ap amelyore.**

Reyalite: Si fanm nan pa ale, si li pa chèche èd legal oswa sikolojik, li posib ke abi fizik ak mantal la ap vin pi mal, pa pi bon. Anpil fanm rete ap tann abi a fini. Gen kèk finalman kite lè vyolans la tèlman grav ke yo vle touye moun ki fè abizè yo, oswa konnen ke pwochen fwa yo pral touye yo. Li danjere pou ale nan pwèn sa a.

❖ **Mit:** **Si li travay epi li pote lajan lakay li, fanm nan dwe sipòte abi a.**

Reyalite: Nou pa ta dwe tolere vyolans jis paske yon gason bon ak ti moun epi li pote lajan li lakay ou. Vyolans domestik pa ta dwe pèmèt pou okenn rezon. Yo ta dwe trete madanm nan yon fason desan tankou nenpòt lòt manm nan fanmi an.

❖ **Mit:** **Vyolans nan patnè entim nan pa afekte ti moun yo.**

Reyalite: Menm si pitit ou yo pa pale sou vyolans, yo konnen li egziste e li afekte yo pwofondman. Vyolans ant mari oswa madanm se yon egzàn pou timoun epi yo ka aprann. Li byen posib ke si pitit ou yo wè sa lakay yo, yo menm tou yo pral bat

madanm yo oswa yo pral abi. Epitou viv nan kalite kay sa a ka souvan lakòz pwoblèm nan lekòl pou ti moun yo.

❖ **Mit:** Sa a se volonte Bondye e pa gen anyen ou kapab fè pou sa.

Reyalite: Pa gen dout, gen anpil bagay ke Bondye fè aranjman nan lavi nou, men li pa ta janm aksepte yon fanm yo bat sou yon baz regilye. Gen anpil bagay nan lavi nou ke nou pa ka kontwole tankou yon maladi fatal oswa lanmò yon timoun, men kontwòl nou genyen an ka itilize pou ede sispann vyolans lan.

9.2.5 Plizyè fòm vyolans.

Vyolans sou fanm nan koup la eksprime nan fason sa yo:

- **Vyolans Fizik:** Li varye soti nan zongle ak kou ak objè, tankou lam oswa zam afe, ki ka mennen nan rezilta fatal tankou swisid oswa omisid.
- **Vyolans Sikolojik:** Gen ladann yon seri de konpòtman ak manifestasyon vèbal ki soti nan joure, rèl, betiz, diskalifikasyon nan piblik, chantaj ekonomik oswa emosyonèl, epi tou atitud ak konpòtman ki vle di kontwòl sou sa moun nan di oswa fè yon lòt moun, tankou yon entèdiksyon pou travay andeyò kay la.
- **Vyolans Seksyèl:** Gen tout zak nan esfè seksyèl ki fèt kont volonte fanm nan. Akòz efè devastatè li yo sou sante fizik ak sikolojik fanm yo, se yon manifestasyon vyolans patnè entim ki mande yon apwòch espesifik.

Moun vyolan yo chèche kontwole lè l sèvi avèk youn oswa plis nan mwayen sa yo (Hegstrom, 2001).

- Abi fizik – frape, mòde, toufe, bat, bay kout pye, grate, kalòt

- Pouvwa – nye dwa debaz, nye lavi prive oswa pèsònèl.
- Siveyans – Twòp jalouzi, mefyans, espyonaj.
- Abi fizik – frape, mòde, toufe, bat, kout pye, grate, kalòt
- Pouvwa – nye dwa debaz, nye lavi prive oswa pèsònèl.
- Sivanyans – Twòp jalouzi, mefyans, espyonaj.
- Abi emosyonèl – kritike, joure, tòtire, konpòtman ekstrèm kontwòl.
- Menas pou kraze relasyon an, fè l mal, touye l, touye tèt.
- Presyon finansye – restriksyon konsènan travay ak itilizasyon lajan.
- Entimidasyon – fè pè ak aparans, aksyon, jès, rèl, oswa mo.
- Vyolans kont pwopriyete – frape mi, kraze pòt, elatriye.
- Zam nan silans - pa vle pale, pa konnen ki jan yo eksprime emosyon.
- Izolasyon – kontwòle sa patnè a fè, ki moun yo rankontre oswa ak ki moun yo pale.
- Itilizasyon timoun yo – sèvi ak timoun pou voye mesaj oswa chantaj.
- Imilyasyon - imilyan an piblik, aparans yo, travay yo, travay yo.
- Responsablite – fè viktim nan responsab pou tout bagay.
- Abi espartyèl, nan itilize pasaj bibliik pou madanm nan "kenbe sou."
- Abi seksyèl – fòse w angaje w nan zak seksyèl kont volonte w.

- Privilèj maskilen an, trete viktim nan kòm yon sèvitè epi aji kòm pwopriyetè li.

9.2.6 Sik vyolans lan

Pifò nan tan, vyolans pa fèt kontinyèlman, men pito nan yon sik, ki fè li pi difisil pou yo sispann. Gen twa faz kote vyolans lan pwodwi ak repwodwi: akimilasyon tansyon, eksplozyon ak lin de myèl, se sik vyolans.

1. Akimilasyon tansyon. Sa a se faz ki pi difisil pou idantifye, eleman prensipal li se vyolans sikolojik, kote agresè a montre ogmante chimerik, entolerans ak fristrasyon: li joure, izole, kritike, imilye, pran responsablite pou eta li nan tèt li, fè jalouzi, kite pou li pale ak diskite, pami lòt moun. Nan sikonstans sa yo, fanm lan anjeneral jistifye konpòtman agresif la ak resorts nan refi.

2. Eksplozyon an. Li se rezilta tansyon ki akimile yo. Tout posibilite pou kominikasyon ak agresè a pèdi epi tansyon li yo lage. Apre ensidan vyolan an, li posib ke menm atakan an trete blesi viktim li oswa mennen l lopital, diskite ke se te yon "aksidan".

3. Lin de myèl la. Nan faz sa a, yon peryòd rekonsilyasyon kòmanse, agresè a montre regrètman li, se pa paske li te eklate, men li te depase fason li te fè li a, li mande eskiz epi li pwomèt ke ensidan an pap rive ankò. Apre plizyè repetisyon nan sik la, faz rekonsilyasyon an disparèt, pase soti nan "akimilasyon tansyon" nan "eksplozyon vyolans lan". Nan ka sa a atak yo pral de pli zan pli vyolan.

9.2.7 Etap pou soti nan yon relasyon vyolan

Pou kòmanse rezoud pwoblèm yo, li enpòtan ke moun nan tretman rekonèt gravite sitiyouyon yo epi, kòm yon premye etap, ale lwen pwoblèm nan. Etap yo sijere pou rekiperasyon pou fanm sa yo enkli:

1. Chèche èd.
2. Fè gerizon ou an premye priyorite nan lavi ou.
3. Jwenn yon gwoup sipò ki fòm ak kanmarad ki konprann ou.
4. Devlope bò espiyitèl ou atravè pratik chak jou yo.
5. Sispann jere ak kontwole lòt moun.
6. Aprann pa "atache" ak jwèt.
7. Ak kouraj fè fas ak pwòp pwoblèm ou yo ak enpèfeksyon ou yo.
8. Kiltive sa ou bezwen pou devlope nan tèt ou.
9. Vin "egoyis", mete tèt ou an premye, epi aprann tolere dezapwobasyon lòt moun.
10. Pataje ak lòt moun sa ou te fè eksperyans ak aprann.

Gen plizyè faz nan pwosesis rekiperasyon an.

- Premye faz la kòmanse lè ou konprann pwoblèm nan epi ou vle sispann li.
- Apre sa, jis swiv volonte ak premye tantativ pou chèche èd la.
- Apre sa, ou dwe antre nan faz ki mande yon angajman pou gerizon ak yon volonte pou kontinye pwogram rekiperasyon an. Pandan peryòd sa a fason pou aji ak panse a kòmanse chanje.

Nan tout etap rekiperasyon an, estim deswa a ap grandi tou dousman men siman.

9.3 Konklizyon yo

Nou pa kapab rele tèt nou kretyen si n ap fè yon seri de vyolans. Ki kote sakre relasyon nou an ye? Ki kote akonplisman gwo kòmandman an: apre ou fin renmen Bondye ak tout fòs ou, lespri, ki jan ou renmen pwochen ou?

Vyolans lakay ou pa ta dwe yon sekrè ki wont ki anpeche w chèche èd. Nan yon relasyon vyolan, fòm sa yo ka rive an menm tan oswa yo ka obsève dominasyon youn oswa lòt yo. Li ta dwe sonje ke lè yo detekte vyolans fizik, li trè pwobab ke gen vyolans seksyèl. Menm jan an tou, vyolans fizik toujou implique vyolans sikolojik. Vyolans nan koup la ka rive nan yon relasyon entim ansanm ak lyen afeksyon.

Anpil viktim padonnen atak yo akòz lide oswa dezi yo genyen ke patnè yo pral chanje, e se pou sa twazyèm faz la vin pi danjere nan tout, paske finalman se nouvo opòtinite pou sik la fini jwe ankò. Chak fwa yon sik fèmen, viktim nan pèdi konfyans nan tèt li, ak estim pwòp tèt li piti piti disparèt devan agresyon patnè li a.

Yon fwa yon moun te idantifye tèt li kòm yon viktim vyolans, li enpòtan pou konnen etap sa yo pou soti nan relasyon vyolans lan, men sitou, deside swiv yo epi fè yon plan pou li.

Angajman mwen anvè Bondye.

Egzèsis refleksyon ak aplikasyon pratik.

1. Fè yon evalyasyon pwòp tèt ou pou w wè si w se yon papa absan. Kilès nan karakteristik yon papa absan ki nan ou? Revize karakteristik yo etidye isit la.

2. Si ou idantifye kèk karakteristik ki prezan nan ou kòm yon papa absan, trase yon plan pou vin yon papa prezan, ki pran responsablite li kòm yon papa ak ekselans.

Referans bibliyografik

Hegstrom, Pòl. (2001). ***Gason vyolan ak viktim yo lakay yo.***
Nazarene House of Publications.

Leson 10. Papa **ki absan emosyonèlman yo**

Tèks biblik: 1 Timote 5:8

Men, si yon vèv gen pitit, osinon pitit pitit, se pou pitit yo aprann fè tout devwa Bondye mande yo fè pou pwòp fanmi yo anvan. Konsa, y'a fè tou sa yo dwe fè pou papa yo, manman yo ak granparan yo. Se sa ki pou fè Bondye plezi.

Objektif:

- **Eksplike** kisa ki yon papa ki absan emosyonèlman ye.
- **Dekri** konsekans ki kapab rive lè ke genyen yon papa ki absan emosyonèlman.
- **Pran** aksyon ki nesèsè pou evite yon papa absan.

10.1 Entwodiksyon

Tipik fanmi nikleyè ki te fòme ak papa, manman ak ti moun yo te diminye nan pousantaj nan divès peyi tankou Meksik. Sa a reflekte nan yon pi gwo kantite fanmi yon sèl paran oswa fanmi rekonstitye.

Nan peyi tankou Meksik ak Kolonbi, ak anpil lòt, pousantaj fanmi ki te dirije pa manman an ap ogmante. Nan Meksik, resansman 2020 la endike ke 33 sou chak 100 kay rekonèt fanm kòm chèf fanmi. Menm jan an tou, kantite fanmi ki gen yon sèl paran kontinye ap grandi anpil, rive menm nan Meksik. (INEGI, 2021).

Anplis de sa, paran jodi a te chanje fason yo akonpayman ak paran yo. Pitit ou yo pa premye priyorite w ankò. Kounye a paran yo pataje lòt priyorite tankou travay yo, fòmasyon akademik yo e menm tan amizman yo ak plezi yo. (Montoya et al, 2016)

Menm jan an tou, ritm lavi a ap de pli zan pli mande nan tan nou an. Sa a anjeneral lakòz nou estrès, depresyon, enkyetid pa byen manyen presyon an ke nou sibi sou yon baz chak jou.

Tout sa ki anwo yo te fè gwo domaj nan devlopman sanitè ti moun nou yo, ki fini peye bòdwo nou yo. Nou neglije atansyon, swen ak lanmou nou dwe genyen anvè yo. Tout bagay sa yo kontrè ak plan Bondye te fè pou fanmi an. Pawòl Bondye a montre aklè ki moun ki pa okipe fanmi l, e sitou fanmi l, li pa konpòte l tankou yon kretyen. (1 Timote 5:8)

Se poutèt sa, nan leson sa a nou pral wè pwoblèm ke nou lakòz pitit nou yo lè nou pran distans nou ak yo, kit se fizikman oswa emosyonèlman.

10.2 Devlopman

10.2.1 Ki sa ki yon papa ki absan emosyonèlman?

Yon papa ka pa nan lavi ti moun yo akòz diferan sikonstans. Men absans papa an pa menm ak non-egzistans. Malerezman gen plizyè kòz ki lakòz yon distans ant paran ak ti moun yo. Kèk nan yo se:

- Paran an dwe ale travay nan yon lòt vil ke fanmi li abite a.
- Separasyon paran yo.
- Pèt yon paran.
- Prezans fizik nan kay paran an, men emosyonèlman distans de yo.

Nou vle sitou pale sou dènnye a nan leson sa a. Ferrufino, ki te site pa Victoria Ramos (2016) dekri absans papa a kòm:

Disparisyon nan fanmi an ki manifeste pou diferan rezon, ki lakòz konfli ak chanjman tankou absans siy afeksyon, chanjman nan konpòtman timoun yo e menm pwoblèm sikolojik nan manm sistèm fanmi an, menm jan an tou gen yon move balans depi lòt zòn ki afekte tankou ekonomi an, sekirite, konfyans pou devlopman ak kwasans nan ti moun yo.

Lanmou yon papa tèlman enpòtan tankou pa manman yo, pliske yo tou de a garanti yon devlopman emosyonèl depase nan ti moun yo.

Jounen jodi a, lènmi an fè nou kwè ke ti moun yo bezwen sèlman lanmou matènèl pou devlopman nòmal ak an sante. Yo fè nou panse ke papa yo ta dwe sèlman enkyete pou bay sipò finansye pou fanmi an epi pou yo sipòte manman an. Men, sa a se yon gwo desepsyon nan lènmi nou an. Plizyè etid yo te komisyon pou demontre lanmou yon papa enpòtan menm jan ak manman yo, paske tou de garanti devlopman emosyonèl pi bon nan timoun yo.

Michelle Aviña (s.f.) afime ke “Ti moun yo bezwen yon referans pou yo grandi, yon glas kote yo gade tèt yo ak yon moun ki akonpaye yo, koute yo epi ki la avèk yo lè yo bezwen yo. Sa etid yo montre se pa vrèman yon bagay nouvo. Bib la anseye nou enpòtans relasyon ant paran ak timoun ki enplike bay yo lanmou, dirije yo, ankouraje yo, fikse limit korespondan yo, elatriye. An brèf, Bib la mete aksan sou enpòtans pou yo bay yon modèl pou yo viv yon vi ki santre sou Bondye. Kèk pasaj ki montre nou sa yo se:

- Bib la fè konnen ke ti moun nan bezwen manman an ak papa a tou (Egzòd 20:12, Pwovèb 1:8,9).

- Bib la pale nou sou fason pou bay ti moun yo enstriksyon. (Pwovèb 22:6)
- Pawòl la pale nou sou fason pou nou leve yo avèk konpasyon. Sòm 103:13
- Pa fè yo fache. Efezyen 6:4

10.2.2 Sentòm yon papa ki absan.

Papa absan an karakterize pa (Carabaño, 2022; Sanchis, 2022):

A. Li neglije bezwen pitit li yo. Li pa kapab ranpli responsablite paran li yo tankou toujou montre lanmou li, mete limit pou yo, jwe ak yo, ede yo gen matirite emosyonèl, kontwole pwogrè edikasyon yo, elatriye.

B. Li enpoze jijman li. Li manifeste dekonèksyon emosyonèl li nan enpoze volonte li ak pwèn de vi sou pitit li yo. Li pa bay espas pou koute rezon rès fanmi an. Li pa apresye sa fanmi l panse de li. Mande ak fòs timoun nan reyalize objektif trè wo, san yo pa rekonèt efò a. Li pa konnen tou ki jan yo ranfòse aksyon pozitif. Anplis de sa, li enpoze pinisyon ki disproporsyone ak laj ti moun yo.

C. Apatik. Menmsi li ka yon founisè finansyèman, li pa kapab bay yon lwanj oswa yon ti rale zòrèy la lè k esa dwe fèt nan tan li. Anjeneral li kite tout pwa edikasyon ti moun yo sou manman an. Li pa trè kominike, li limite tèt li a founi ekonomikman.

D. Emosyonèlman manke matirite. Li se papa a ki refize grandi, epi li vle vin yon adolesan etènèl. Pou fòm li, timoun yo reprezante yon chay. Yo pa rive nan matirite pou pran desizyon epi presize limit ti moun yo bezwen. Yo pa kapab yon modèl

pozitif pou pitit yo, paske yo priyore satisfaksyon pwòp bezwen yo epi si yo pa reyalize sa, yo vin fache.

E. Yo pa gen tan. Moun ki pa gen matirite emosyonèl jwenn li difisil pou yo gen rapò ak moun, yo kouri ale oswa yo pè angajman, yo menm rive nan etabli relasyon ki toksik. (Castro, 2021). Papa a chwazi oswa absòbe lòt priyore. Pafwa se pou rezon travay li ke li pa lakay li. Ou ka pa vle vin yon paran absan, e ou ka menm soti nan yon kay ki prezante yon paran pozitif ak renmen. Men, li delege wòl paran an paske li dwe satisfè yon kantite travay ki mande pou bay fanmi li. Kidonk, li sispann pataje tan ak pitit li yo.

Nan lòt okazyon papa a toujou ap etidye e sa anpeche l pase tan ak pitit li. Nan lòt okazyon, papa a dwe ede nan kay matènèl li, kouri soti nan tan li ranpli responsablite li kòm yon papa. Yon ka ekstrèm se ke papa a dedye li pou lwazi li oswa plezi pèsònèl li, san yo pa pran swen pitit yo.

F. Yo pa gen mank de responsablite. Li se ka ekstrèm kote li pa patisipe nan ni sipò emosyonèl oswa sipò finansye ti moun yo. Malgre presyon manman an fè pou l pran pati li nan sipò ti moun nan, li inyore li. Li posib ke dèyè yon papa ki gen mank de responsablite gen yon ti moun ki te leve pa yon papa absan, men sa pa jistifye konpòtman li.

G. Kapab genyen yon manman ki absòbe oswa ki revandike. Pafwa, ka gen yon manman kontwole, ki anpeche papa a egzèse wòl li. Sa a se pi komen nan koup ki ap separe. Anplis de sa, gen fanm ki asime tout responsablite yo nan levasyon ak edikasyon.

H. Kenbe blesi emosyonèl yo. Sara Sanchis (2022) fè remake ke pafwa, atitid pou evite pou pa ranpli wòl li kòm papa se akòz

blesi emosyonèl ki separe l epi ki pa pèmèt li pran swen pitit li jan li ta dwe fè l la.

I. Montre yon mank de senpati. Yon papa ki absan fizikman oswa emosyonèlman se yon moun ki pa santi senpati oswa ki pa gen anpil koneksyon emosyonèl ak pitit li yo ak moun ki bò kote l yo. Indira Ramírez (2021) di li se edonist epi li kenbe relasyon supèfisyèl, san pwofondè.

J. Egoyis. Papa egoyis la bliye ke li dwe tèt li nan yon sèten mezi ak pitit li yo. Yo fè plan lavi san yo pa konsidere opinyon pitit yo oswa mete lòt priyorite pi wo pase fanmi yo, tankou pataje ak zanmi oswa ale nan travay pwoblèm ki ta ka byen tann (Castro, 2021).

K. Moun ki gen "mamitis". Papa ki emosyonèlman byen lwen pitit yo gen tandans pou yo trè atache ak manman yo, mete egzistans figi manman yo devan madanm yo ak pitit yo. Sa lakòz konfli nan koup la ak yon blesi rejè nan ti yo (Pipochos, 2018).

10.2.3 Konsekans pou ti moun yo ki genyen yon papa ki absan emosyonèlman

Michelle Aviña Vélez (s.f.) idantifye konsekans sa yo nan ti moun ki grandi ak paran ki absan emosyonèlman.

A. Mefyans nan lòt moun. Paske paran yo pa t nan lè yo te bezwen yo a, yo gen pwoblèm pou yo gen rapò ak lòt moun.

B. Pwoblèm konpòtman. Anpil ti moun chèche atansyon paran yo lè yo vin "ti moun rebèl". Yo konpòte yo mal nan lekòl la, yo sèvi ak agresyon, dezobeyi règ yo. Yo ap chèche fason sa a yo ka resevwa atansyon a nan paran yo.

C. Pwoblèm emosyonèl. Mank afeksyon nan men youn nan paran yo nan anfans kapab jenere yon adolesan ki gen pwoblèm grav pou kontwole emosyon yo. Sa a se paske pèsonn pa te anseye l ki jan fè li. Lè yo rive nan adolesans, yo fè fas a anpil santiman ki ka mennen yo bati yon pèsonalite frajil.

D. Dout yo. Pa gen yon referans fèm nan anfans, ti moun yo lè yo grandi ap fè sa san yo pa gen règ klè. Sa ka lakòz yo vin adolesan ki gen dout e ki pa deside, ki gen pwoblèm pou pran desizyon enpòtan e, sitou, ki pa gen kapasite pou yo komèt.

E. Konpòtman vyolan. Ti moun ki gen papa ki absan yo gen tandans pou yo pa rezonab, yo kite tèt yo domine ak enpilsyon. Yo gen tandans fè eksperyans enkyetid ak estrès epi souvan konpòtman agresif.

F. Depresyon. Kè a pa gen yon referans emosyonèl bò kote l ki kapab deklannche depresyon nan ti moun nan.

G. Gran moun ki twò depandan. Ti moun sa yo pral adolesan ki gen yon depandans sou chèche yon moun pou ranpli vid yo fè eksperyans. Sa kapab mennen yo chèche moun ki pa bon pou yo pran swen yo. Yo pè pou moun pa rejte yo, pou yo abandone yo. Pou rezon sa a, yo ka sakrifye tèt yo twòp pou yo gen yon moun bò kote yo.

H. Vid enteryè kontinyèl. Se tankou yon twou ke yo pa ka bouche. Pafwa sa a mank de afeksyon nan men paran yo nan anfans akonpaye yo pou tout tan.

Bò kote pa l, Bryan Longo (2021) fè remake ke nan ti moun oswa adolesan ki te abandone pa youn oswa toude paran yo, kèk nan konsekans sa yo kapab rive:

- Yo gen tandans fè move pèfòmans lekòl, oswa menm abandone.
- Yo gen difikilte pou yo adapte yo ak mond lan ak reyalyte a.
- Yo fè eksperyans laperèz konstan pou abandone.
- Yo montre yon konpòtman agresif anvè lòt moun.
- Konstwi relasyon sosyal san anpèchman. Pa egzanp, konpòtman vèbal oswa fizik ki twò abitye, ti kras oswa pa gen okenn rekou bay paran oswa gadyen, devlope yon dispozisyon pou ale ak granmoun ki pa abitye.
- Yo devlope yon atachman reyaktif. Nan okazyon trè ra, li chèche konfò lè li santi malèz.
- Devlope ti kras oswa pa gen okenn entèlijans emosyonèl.

10.2.4 Kisa pou nou fè si nou grandi ak papa ki absan emosyonèlman?

Bryan Longo (2021) ban nou kèk konsèy pou nou simonte dega ke grandi te fè nou san prezans yon papa ki te ranpli responsablite l kòm sa. Isit la nou sove kèk nan konsèy sa yo epi ajoute lòt:

A. Aprann padone. Elabore abandon yon papa mande padon endividyèl ak, sitou, fanmi, byenke se pa yon bagay fasil pou reyalize. Nan anpil okazyon, moun ka akimile anpil doulè nan kè yo pou yo pa konnen ki jan yo padone ofans yo resevwa yo. Nou dwe fè atansyon pou sa pa rive ankò.

Nan leson 2 nan Leson Manyèl pou Maryaj la (Koup Kontan) 2021 ou ka jwenn plis èd sou fason pou trete padon. Nou sijere pou w

etidye etap G. Smalley (1998) sigjere yo pou rann li pi fasil pou nou padone delenkan nou yo.

B. Aplike gras papa w ki te absan. Favè nou te resevwa a ap pèmèt nou konprann ke Bondye nan gwo lanmou li padone menm pi move peche nou yo. Epi li te fè li sèlman pa gras, nou pa fè anyen plis pase resevwa li nan rekonèt Kris la kòm Sovè pèsonèl nou an.

C. Sonje ke lanmou an se gwo kòmandman an. Nou dwe renmen menm moun sa a ki te ofanse nou seryezman. Lanmou ale devan nan bèl kalite fwi Lespri a. 1 Pyè 4:8 8 Pi wo a pase tout bagay, se pou gen anpil renmen nan mitan nou, paske renmen padonnen anpil peche.

D. Konprann epi nòmalize emosyon w yo. Apre w fin kite tèt ou koute emosyon w epi bay memwa w yon espas, li lè pou w konprann yo pou w ka imanize figi papa w ke w te reifye anpil. Si ou konprann ke ou gen emosyon epi ou ka nonmen chak youn pa sansasyon kòporèl yo ke yo lakòz ou, ou pral kapab senpati ak yo. Aksepte ke yon pèt ka lakòz anpil doulè ap anpeche w kontinye minimize li oswa èkstrapole li bay tout lòt moun oswa sitiyasyon nan lavi ou kounye a.

E. Senpati ak papa w. Rekonèt ke lòt moun fè eksperyans emosyon tou, epi yo ka pa jere yo. Nou ka te blame tèt nou oswa paran absan sa a pandan tout ane sa yo pou abandone. Pa egzanp, si nou konprann ke papa oswa manman ka fè eksperyans kèk emosyon nan pè pa konnen oswa pa kapab pran responsablite pou chanjman sa a nan lavi yo (timoun) epi li se pou rezon sa a ke yo te deplase lwen. Sa a, nan kou, pa jistifye abandon oswa nenpòt zak yon paran, men li pèmèt nou

konprann mond afektif kote n ap viv la epi konsa pèmèt nou konprann erè lòt moun ak erè pa nou.

F. Pran konsyans. Lè nou konsyan de tout pwèn sa yo reprezante yon gwo avans, paske nou pral kapab separe doulè lòt moun ak pwòp pa nou; emosyon lòt moun ak pwòp pa nou. Lè sa a, chwazi toujou renmen papa w epi padone l, pa kite blesi sa yo kontinye lakòz ou mal. Sonje ke blesi sa yo domaje tout relasyon: ak Bondye, ak mari oswa madanm ou, ak pitit ou, ak lòt moun. Pa kite modèl papa absan an repete tèt li. Sonje ke ou pa responsab chwa lòt moun, men se nan men w pou w pran kontwòl lavi w.

10.3 Konklizyon yo

Kòm nou te wè, absans fizik papa a akòz lanmò oswa divòs pi fasil pou eksplike timoun nan, epi li asimile li pi byen. Minè a jwenn varyab ekstèn ki jistifye ke papa l, kont volonte l ak preferans li, dwe distanse.

Sepandan, nou te etidye ke absans emosyonèl pi konplike pou fè yon ti moun konprann, li pi deranje ak difisil pou simonte (menm lè ou se yon granmoun). Ann reflechi sou sa: kòman yo eksplike ke papa a la, men kòm si li pa te la?

Kòm S. Sanchis (2022) fè remake, li toujou posib pou chanje direksyon pou yon amelyorasyon siyifikatif nan nenpòt dezekilib vital. Kondisyon fondamantal pou yon pwosesis fwitye nan chanjman pèsònèl kòmanse nan papa absan an se ke li menm li vin okouran de sitiyasyon li ak anvè chanje li.

Angajman mwèn anvè Bondye.

Egzèsis refleksyon ak aplikasyon pratik.

1. Fè yon evalyasyon pwòp tèt ou pou w wè si w se yon papa absan; kilès nan karakteristik yon papa absan ki nan ou? Revize karakteristik yo etidye isit la.

2. Si ou idantifye kèk karakteristik ki prezan nan ou kòm yon papa absan, trase yon plan pou vin yon papa prezan, ki pran responsablite li kòm yon papa ak ekselans.

Referans bibliyografik

Avina, Michelle. (s.f.). ***Èske w konnen ki sa sendwòm papa absan an ye?*** <https://www.icel.edu.mx/sindrome-del-padre-ausente/>

Calley Sivils. ***Papa absan, papa prezan.***

<https://www.biblia.work/blog/papa-abusente-padre-presente/>

Carabano, Thady (2022). ***6 karakteristik papa absan.***

<https://mejorconsalud.as.com/padres-ausentes-6-caracteristicas/>

Cruz, Elaine (2021). ***Ekilib emosyonèl: Pèsonalite transfòme pa fwi Lespri a.*** Patmos Publishing, Miami, FL

INEGI. (2021). ***Karakteristik kay la.***

<https://www.inegi.org.mx/temas/hogares/>

Longo, Bryan. (2020). ***Abandone paran yo: konsekans ak fason pou simonte li.*** <https://www.psicologia-online.com/abandono-paterno-consecuencias-y-como-superarlo-5026.html>

Mondragon, Karen. (2022). ***Sendwòm Papa Absan: Ki sa li ye ak ki jan li afekte yo?*** <https://heraldodemexico.com.mx/estilo-de-vida/2022/4/15/sindrome-del-padre-abusente-que-es-como-los-afecta-396379.html>

Montoya Zuluaga, Diana; Castaño Hincapié, Nancy & Moreno Carmona, Norman (2016). ***Fè fas a absans paran yo: resous psikososal ak konstriksyon byennèt.*** Nan Kolonbyen Journal of Social Sciences, vol. 7, non. 1, p. 181-200, 2016. Luis Amigó Inivèsite Katolik

Emosyonèlman paran absan oswa blesi absans la.

<https://www.psicomocionat.com/padres-abusentes-emocionalmente/> pòpkòn. (2018). ***Uit karakteristik papa absan.*** <https://pipochos.com/2018/02/19/ocho-caracteristicas-de-los-padres-ausentes/>

Ramirez, Indira. (2021). ***6 karakteristik papa absan.*** <https://eresmama.com/5-caracteristicas-padres-abusentes/>

Ramos, Victoria (2016). ***Absans papa a ak karakteristik pèsonalite. Tèz bakaloreya nan sikoloji.*** Inivèsite Rafael Landívar. Quetzaltenango, Gwatemala

Krapo ak prensès magazin. (2022). ***Konsekans grandi ak paran ki absan emosyonèlman.*** <https://saposyprincesas.elmundo.es/consejos/psicologia-infantil/padres-ausentes-emocionalmente/>

Sagrelles, Marta (s.f.) ***Paran ki absan emosyonèlman oswa blesi absans la.*** <https://www.psicomocionat.com/padres-abusentes-emocionalmente/>

Sanchis, Sara. (2022). ***Sendwòm Papa Absan: Ki sa li ye ak ki jan li afekte yo?*** <https://heraldodemexico.com.mx/estilo-de->

vida/2022/4/15/sindrome-del-padre-abusente-que-es-como-los-afecta-396379.html

Montoya Zuluaga, Diana; Castaño Hincapié, Nancy & Moreno Carmona, Norman (2016). ***Fè fas a absans paran yo: resous psikososyal ak konstriksyon byennèt***. Nan Kolonbyen Journal of Social Sciences, vol. 7, non. 1, p. 181-200, 2016. Luis Amigó Inivèsite Katolik

Emosyonèlman paran absan oswa blesi absans la.

<https://www.psicoemocionat.com/padres-abusentes-emocionalmente/pòpkòn>. (2018). ***Uit karakteristik papa absan.***
<https://pipochos.com/2018/02/19/ocho-caracteristicas-de-los-padres-ausentes/>

Ramirez, Indira. (2021). ***6 karakteristik papa absan.***

<https://eresmama.com/5-caracteristicas-padres-abusentes/>

Ramos, Victoria (2016). ***Absan papa ak karakteristik pèsonalite.***

Tèz bakaloreya nan sikoloji. Inivèsite Rafael Landívar.

Quetzaltenango, Gwatemala

Krapo ak prensès magazin. (2022). ***Konsekans grandi ak paran ki absan emosyonèlman.***

<https://saposyprincesas.elmundo.es/consejos/psicologia-infantil/padres-ausentes-emocionalmente/>

Sagrelles, Marta (s.f.) ***Paran ki absan emosyonèlman oswa blesi***

absans la. <https://www.psicoemocionat.com/padres-abusentes-emocionalmente/>

Sanchis, Sara. (2022). ***Karakteristik papa absan an.***

<https://www.psicologia-online.com/caracteristicas-del-padre-abusente-6259.html>

Leson 11. **Travay ou** enpòtan pou Bondye

Tèks biblik: **Jan 15:17**

Jezi reponn yo: Jouk koulye a, Papa m ap travay, mwen menm tou m'ap travay.

Objektif:

- **Konprann** ke travay se yon benediksyon Bondye.
- **Gade** espas travay la kòm yon chan misyon.
- **Prepare** yon pwojè lavi k ap travay.

11.1 Entwodiksyon

Youn nan pyèj komen lènmi an se fè nou kwè ke nou dwe separe diferan aspè nan lavi yo. Kidonk, nou aprann gen yon lavi travay, yon lavi fanmi, yon lavi espiyèl, e menm yon lavi lwazi.

Tandans pou separe aspè sa yo nan lavi a pou ke gen ti sipèpoze oswa pa gen okenn sipèpoze ant yo ka apwopriye nan kèk ka. Pa egzanp, li pa bon pou nou mennen travay lakay nou pou sa entèfere ak relasyon fanmi nou. Yon lòt bò, pouswit lwazi pa ta dwe afekte tan nou pase ak Bondye tou.

Sepandan, restriksyon sa a pa ta dwe aplike nan wòl lavi espiyèl nou ta dwe jwe nan tout egzistans nou. Travay kretyen an soti nan kominyon ak travay ak Bondye. Travay se yon fason pou nou pratike prezans Bondye. Konpartimantasyon lavi relijye nou, limite Bondye a yon sèl jou, yon èdtan, oswa menm yon sèl aspè nan lavi a, se rejte prezans Bondye nan lòt aspè sa yo.

Kouman mwen ta dwe wè travay mwen? Kisa Bondye vle m fè nan travay mwen genyen an?

11.2 Devlopman

11.2.1 Travay ak Bib la.

Anpil fwa nou gen panse defòme ke travay se tankou yon madichon, ke li sèlman sèvi pou jenere lajan. Men, nan leson sa a nou pral wè pèspektiv Bondye sou travay epi nou pral gen yon vizyon pi laj sou sa Bondye ka fè nan nou ak atravè nou nan travay nou an.

- Bondye se yon travayè. Li travay ak repo nan travay li. Epi li toujou ap travay. Jan 15:17
- Travay la se lide Bondye. Nan mond ideyal anvan peche a, Bondye te bay Adan ak Èv travay pou yo pran swen Jaden Edenn nan (Jen. 2:15).
- Atravè travay nou non sèlman glorifye Bondye, nou tou bay fanmi nou yo epi kontribye nan kominote nou yo (Det 14:28-29; Ef 4:28).
- Travay se yon benediksyon. Bondye te mete premye koup imen an nan Jaden Edenn nan pou yo kiltive l ak pran swen l.
- Bondye ban nou “travay [nou] men” pou nou ka jwenn satisfaksyon ak lajwa (gade Pwo. 10:4; 12:14).
- Travay se sous sipò nou. "Nou chonje lè m' te lakay nou, mwen te di nou: moun ki pa travay pa gen dwa manje non plis" (2 Tes. 3:10).
- Atravè travay nou onore Bondye. Kol. 3:23-24 *Nenpòt travay yo ban nou fè, fè l' ak tout kè nou tankou si se pa pou lèzòm nou t'ap travay, men pou Seyè a. Chonje byen: Seyè a gen pou ban nou rekonpans nou: l'ap ban nou eritaj li sere pou moun pa l' yo. Paske, mèt n'ap sèvi tout bon an se Kris la.*

Youn nan konsèp ki pi revolisyonè nou ka jwenn se ke tout travay enpòtan pou Bondye, pa sèlman travay esprityèl tankou yon pastè oswa yon misyonè. Nou te kreye nan imaj Bondye a epi kòm sa yo nou se ko-kreyatè epi fè travay Bondye a ansanm ak li. J.D. Greear

Poukisa li enpòtan pou nou konekte travay nou ak lafwa?

Marcelo Robles prezante nou kèk rezon:

- Paske Bib la pale anpil sou travay.
- Paske omwen yon tyè nan lavi nou pase
- Paske travay la se yon faktè santral nan konsiderasyon moun yo genyen sou bonè (chomaj, mank de pwoteksyon legal, travay enfòmèl, elatriye).
- Paske mond travay la te pwotagonis nan gwo chanjman sosyal yo nan Amerik Latin nan.
- Paske misyon kretyen nou an poko afekte mond travay la.

11.2.2 Èske w santi w fatige ak travay ou?

Gen anpil moun ki pa renmen travay y ap fè a. Petèt se pa travay yo te reve a, oswa menm prepare pou li. Men, sa a pa ta dwe yon fristrasyon pou nou. San nou pa sispann anvè vin pi bon, nou dwe sonje sa Bondye di atravè Pòl: "Nenpòt travay yo ban nou fè, fè l' ak tout kè nou tankou si se pa pou lèzòm nou t'ap travay, men pou Seyè a" Kol. 3:23.

Donk, nan transfòmasyon nou te ensiste sou tout Manyèl sa a, nou dwe mande Bondye pou l transfòme pèsepsyon nou genyen sou travay nou an tou. Pou kounye a pandan sa rive, nou ka pataje avèk ou lide sa yo ki pral ede w avanse nan direksyon sa a.

- Ofri travay ou bay Bondye (Pwov. 16:10). Fè Jezi avèk ou nan travay la.
- Valè opòtinite pou yo sèl ak limyè nan kote sa a.
- Kreve yon bagay pou travay ou pi byen apresye.
- Bondye ka sèvi ak ou pou beni sous travay sa a ak moun k ap travay la.

Si grasa travay ou, ou touche lavi fanmi ou, beni lòt moun, epi pran opòtinite pou bay temwayaj, sa a nan tèt li se deja ase rezon pou w jwi li. Men, pi enpòtan toujou, dapre sa nou te wè nan Kol. 3:22-24

Sonje ke yo te voye Jozèf nan prizon, yo te jete Danyèl nan twou lyon an, yo te jete jèn gason ki te sèvi avè l yo nan fou, men Bondye te pwoteje yo. Bondye toujou rete fidèl. Rete fèm epi pa sezi wè sa Bondye ka fè atravè lavi ou pou l kapab fè Wayòm li an avanse, menm nan travay sa a ke ou kapab pa menm renmen jodi a. Anfen, se sa ki tout bagay la: ou se yon enstriman pou w fè Wayòm li an avanse epi se pa pwòp tèt pa ou.

Pa genyen okenn divizyon ant bagay ki pa sakre ak sa ki sakre a. Tout bagay ki egziste se pou Jezi ki se Kris la. J.D. Greear

11.2.3 Pa kite travay vin tounen bondye ou

Nou te mansyone ke travay la se yon manda, se yon benediksyon ak yon opòtinite pou devlopman. Sepandan, nou dwe fè atansyon pou travay twòp la pa vin yon pwoblèm. Gen moun ki ta pito fè travay sipleman tè pase ak fanmi yo. Bib la anseye ke lèzòm ta dwe pran repo apre travay li fè a. Ek. 2:24.

Gen yon vis pou travay. Sa pale de sa ki nan kè ou. Pa gen dout, sa kreye yon move balans nan moun nan. Li ka yon papa absan, ki pa janm gen tan pou pitit li, ni li p'ap gen tan pou madanm li. L ap diman gen tan pou ale legliz, patisipe aktivman nan kèk ministè. Malgre ke pafwa li vle santi yo konprann lè li bay ti moun yo bon kado, oswa finansyèman sipòte legliz la.

Se pou nou moun konsantre sou objektif Bondye pou lavi nou. Travay se pa yon bagay nou ta dwe plenyen kontinyèlman. Men, nou pa ta dwe ale nan lòt ekstrèm nan idolatris li, jan ke pafwa sa rive. Ann reflechi sou Ek. 2:4-11. Apre Salomon fin rakonte tout travay li ak gwo richès li te rasanble a, li fini pou l di:

Lè sa a, mwen konsidere tout travay mwen yo ak travay ki te koute m fè yo, epi mwen wè ke tout bagay te vanite, yon kouri dèyè van an, epi ke pa gen okenn pwofi ke moun kapab jwenn nan lavi sa a.

Idolatri a rive aktive lè ke yon bagay gen plis enpòtans pou ou pase glwa Bondye. Menm si se siksè, lajan oubyen lwanj lòt moun, moun nan pran desizyon an pou li atenn objektif sa yo olye pou l onore Bondye. J.D. Greear

Anfen, Edith Esquivel (2020) mansyone ke, akòz travay yo, yo manke tan pou lòt bagay. Mank tan mansyone Edith Esquivel, konstitye yon kalite povrete. Moun yo fin itilize e sa afekte yo nan plizyè fason:

- Li afekte satisfaksyon yo ak lavi yo
- Li lakòz enkyetid ak depresyon nan lavi yo
- Yo ri mwens, yo pran mwens plezi
- Yo gen pi move sante

- Yo divòse pi souvan.
- Pwodiktivite yo nan travay yo redwi

Manke tan an gen pou wè avèk yon kalite povrete tou. Edith Esquivel

11.2.4 Aspè ou dwe konsidere lè w ap chwazi travay ou

Pliske travay enpòtan pou Bondye, nou gen responsablite pou nou reflechi sou sa ki pi bon travay pou nou. Lè n ap pran yon desizyon konsènan travay nou, nou dwe konsidere kèk aspè tankou:

- **Kalite travay la:** Èske travay mwen fè a satisfèzan? Èske pozisyon mwen an selon gou ak talan mwen? Èske mwen santi ke travay mwen an itil?
- **Relasyon ak siperyè mwen:** Èske mwen santi mwen byen ak bòs mwen an? Si patwon an Èske mwen satisfè ak travay mwen?
- **Anplwaye:** Èske yo kolabore nan yon bon klima? Èske yo satisfè objektif yo selon kapasite yo?
- **Salè:** Èske mwen resevwa bon jan salè pou travay mwen? Èske mwen santi mwen rekonpanse nan lòt fason san konte finansyèman?
- **Rekonesans:** Èske travay an mwen gen valè? Èske rekonesans sa a eksprime oswa manifeste nan yon fason?
- **Orè:** Èske mwen travay yon kantite èdtan ase? Èske orè a pèmèt mwen rekonsilye lavi travay mwen ak lavi pwofesyonèl mwen?

- **Espas travay:** Èske enstalasyon yo bon pou travay san danje epi alèz? Èske se yon kote ki motive?

- **Tan pou vwayaje:** Èske mwen santi mwen pase twòp tan pou vwayaje?

Travay la tèlman enpòtan nan lavi moun ke modèl yo te devlope pou evalye kalite lavi travay la. Nou envite ou evalye tèt ou jan ou santi ou nan travay ou ye kounye a atravè Modèl ke nou pral prezante ba ou anba a.

Walton, devlope yon modèl ak wit faktè ki afekte kalite lavi k ap travay, ki se:

Faktè pou detèmine kalite lavi laboral la	Nòt (de 0 a 100)
1. Konpansasyon san patipri ak adekwat: jistis distribisyon konpansasyon an depann de sifizabilite salè pou travay moun nan fè a, ekite entèn ak ekite ekstèn,	
2. Kondisyon sekirite ak sante nan travay la: gen ladan dimansyon travay la ak anviwònman fizik ki apwopriye pou sante ak byennèt moun nan,	
3. Travay ak devlopman kapasite: bay opòtinite pou satisfè bezwen travay, konpetans ak konesans travayè a, devlope otonomi yo, kontwòl tèt yo ak jwenn enfòmasyon,	
4. Opòtinite pou kwasans ak sekirite kontinyèl: bay opòtinite karyè nan òganizasyon an, kwasans ak devlopman pèsònèl, ak sekirite travay,	
5. Entegrasyon sosyal nan òganizasyon an: eliminasyon baryè yerachik notwa, sipò mityèl, frankè entèpèsònèl ak absans lide prejije,	

6. Règleman: refere a etablisman an nan nòm ak règ òganizasyon an, dwa ak devwa nan travayè a, apèl kont desizyon abitrè ak yon klima demokratik,	
7. Travay ak espas k ap viv total: travay la pa ta dwe absòbe tout tan ak tout enèji travayè a, li prejidis pou fanmi li ak lavi prive,	
8. Enpòtans sosyal lavi nan travay la: travay la ta dwe yon aktivite sosyal ki fè moun nan fyè	

Pou chwazi yon travay nan lavni, nou envite w fè egzèsis sa a:

Vizyon

- Ki vizyon ou genyen sou tèt ou nan 5 an?
- Ki kote ou ta renmen ale?
- Ki sa ou vle reyalize antanke yon pwofesyonèl?
- Kisa ou ta renmen fè si ou te gen tout fasilite yo nan men ou?
- Ki travay ou ta renmen genyen?
- Pou ki kalite konpayi ou ta renmen travay?
- Ki sa ki ta devlopman pwofesyonèl ou (objektif)? ...

Dyagnostik

- Èske w nan plas ou vle ak merite a?
- Èske w santi sa w ap fè a se vrè misyon w?
- Konbyen ane ankò ou wè tèt ou nan sitiasyon pwofesyonèl sa a?
- Èske sa w fè a ann amoni ak sa w apresye a?
- Ki priyorite w jodi a ak kounye a?
- Ki konpetans mwen ye kounye a?

- Èske mwen ta dwe kontinye prepare pou amelyore karyè pwofesyonèl mwen?

Nan plas pou nou ta enkyete nou depi davans, ann panse ak planifye pou avni an. Winston Churchill

11.3 Konklizyon yo

Travay nou fè pati lavi nou, nou pa ta dwe separe an "sekilè a", panse ke sa nou fè la pa espiyite. Pawòl la anseye nou ke tout sa nou fè, nou dwe fè l tankou si se pou Bondye.

Donk nou dwe re-evalye pèspektiv nou genyen sou travay nou. Travay se plis pase yon sant konsomasyon, se yon opòtinite pou devlope vokasyon, don ak talan mwen. La tou, Bondye ka sèvi ak nou pou vide favè li a.

Si ou fatige ak travay ou, re-evalye avantaj ak dezavantaj yo. Si se yon travay ki pèmèt ou gen tan pou fanmi w ak pou ministè w, san dout se yon travay ki deja gen pwèn an favè. Se vre ke pafwa anviwònman travay la difisil. Antouka, sa nou dwe fè se amelyore konpetans sosyal nou pou amelyore relasyon nou ak lòt moun epi vin yon moun ki pote gras Bondye nan espas travay la.

Angajman mwen anvè Bondye._____

Egzèsis refleksyon ak aplikasyon pratik.

1. Ki atitud ou anvè travay ou? Nan ki fason ou ta ka sèvi ak travay ou pou vin yon pi gwo benediksyon pou lòt moun? _____
 2. Ki jan ou manifeste espiyite w nan travay chak jou nan lavi a? Ki kalite enpresyon ou panse ou kite?
-

3. Pou chak pasaj ki anba yo, reponn Kisa pasaj sa a anseye nou sou fason nou ta dwe viv?

Pasaj	Kisa pasaj sa a anseye nou sou fason nou ta dwe viv?	Ki jan nou ta ka fè sa a nan yon prensip pou fè biznis?
Jeremi 22:13, 17		
Jak 5:1-8		
Pwovèb 22:16		
1 Tes. 4:11-12		
Pwovèb 11:1-4		
Matye 7:12		
Pwovèb 6:6-11		
1 Tim. 6:6-10, 17-19		

4. Nan lavi travay ou, ki jan Bondye sèvi ak ou pou objektif li?

Referans bibliyografik

Ki jan yo balanse lavi pwofesyonèl ak lavi pèsionèl?

<https://www.orientacionparaeempleo.com/vida-profesional-y-personal/>

Ajans pou Devlopman Ekonomik Vil Córdoba. (2010). **Travay lavi pwojè**. Pwogram Entra21 Faz II. <https://docplayer.es/62107145-Cartilla-proyecto-de-vida-laboral.html>

Ana (s.f.). **Pwojè Pwofesyonèl: Vizyon, Misyon, Objektif ak Estrateji mwen**. <https://cambioprofesional.com/proyecto-profesional/>

Chester, Tim. (2016). **Travay ki santre sou levanjil**. Piblikasyon Poiema. Kolonbi.

Kafou. (2014). **Tout travay se pou Bondye**. Crossroads Publications Center Ministè Prizon.

Ann fèl. (s.f.). **Yon gade biblik nan travay**. Editorial YWAM. Ajantin.

Ekip Asana. (2021). **Ki sa ki se yon plan devlopman pwofesyonèl (PDP)? Aprann kijan pou kreye plan ou nan 6 etap**.

<https://asana.com/es/resources/professional-development-plan>

Inivèsite Cauca. (s.f.). **Kalite plan pou byennèt ak kalite lavi k ap travay**. Inivèsite Cauca.

<https://www.unicauca.edu.co/versionP/sites/default/files/files/Plan-Calidad-Vida-labora.pdf>

Leson 12 Prensip Biblik pou amelyore finans yo, pandan w'ap **sèvi ak GPS k'ap mennen ou nan objektif final la**

Tèks biblik: Matye 6:24

Pesonn pa ka sèvi byen ak de mèt an menm tan. Li gen pou l' rayi yonn si l' renmen lòt la. L'ap sèvi byen ak yonn, men l'ap meprize lòt la. Nou pa kapab sèvi Bondye ak lajan an menm tan.

Objektif:

- **Evalye** si ou respekte prensip Bondye bay pou jesyon ki saj nan finans ou.
- **Devlope** yon plan pou korije sa ki nesèsè, ki baze sou dyagnostik yo fè sou konfòmite ak prensip Bondye yo.
- **Mande** oryantasyon Lespri Sen an pou aplike chanjman ki nesèsè yo nan lavi w epi pou dirije chanjman yo nan fanmi w.

12.1 Entwodiksyon

Si fanmi nou ap travèse yon sitiyasyon finansye difisil, youn nan kesyon enpòtan yo dwe se Ki jan nou te rive isit la? Nou dwe konnen ke nou te petèt vyole sa Bondye te mande nou fè. Petèt nou te koute ak asiste vwa sosyete a ki dikte ki jan nou ta dwe ye.

Nan chak kilti nou gen prensip ki kapab anfavè sa Bondye mande nou nan Pawòl li a. Men, nou dwe vijilan epi rekonèt ke kilti mond sa a anjeneral ap mennen nou vyole Pawòl Bondye a, mete presyon sou nou menm ak fanmi nou.

Malerezman nou tonbe devan lènmi ki ofri nou plizyè kalite satisfaksyon, oubyen konvenk nou pou nou pran yon chemen rapid pou nou jwenn lajan, oubyen di nou si nou bese yon ti kras kalite oswa kantite sa nou vann, n ap gen plis lajan. Anjeneral li di nou nan zòrèy nou "Gade, lòt moun yo ap fè li epi ou, poukisa pa". Men, Bondye di "Kwè nan mwen." Jezi mande nou pou nou chèche Wayòm nan an premye, epi Bondye ap bay bezwen nou yo.

12.2 Devlopman

12.2.1 Objektif Bondye nan nou

Lè w ap medite sou prensip Bondye ban nou konsènan jesyon an sante nan finans ak byen nou yo, sa fè m sonje figi yon vwayaj oswa yon karyè (petèt ak anpil obstak). Nou isit la pase nan objektif nan:

- Preche Pawòl li a,
- Anseye lòt moun sou Kris la,
- Sèvi lòt moun nan renmen,
- Kominyon ak fanmi mwen nan Kris la ak
- Adore Bondye nan tout sa mwen fè, panse, e mwen ye.

Jan apot Pòl te etabli li, nou dwe sonje ke nou pral nan yon objektif defini, ki reprezante kòm kouwòn lavi a (Fil. 3:14).

Kidonk, si nou vle vin tankou Jezi te modele nou, nou dwe mande gidans Lespri Sen an pou chak desizyon nan lavi nou, sitou nan domèn finans nan okazyon sa a, ka aliye pou akonpli sa Bondye vle nou fè a. Si m fè sa, m ap onore Bondye e m ap akonpli objektif li nan moun mwen ak nan fanmi mwen.

Konekte GPS diven ou a epi toujou kenbe li limen avèk objektif pou w rive atenn objektif la, gwo rekonpans lan.

12.2.2 Prensip biblik ki konsidere kòm yon tablo navigasyon

Kòm nan nenpòt vwayaj long, nan lavi nou gen divès chemen, rakoursi posib, elatriye. Li bon pou nou gen yon kat ki pèmèt nou idantifye pi bon wout pou rive nan destinasyon nou an.

Sepandan, kat tradisyonèl yo te kite dèyè e jodi a gen sa yo rele Global Positioning Systems (GPS pou akwonim li an anglè).

Pou itilize yon GPS, li ase pou di l kote nou prale epi kite l konnen kote nou ye kounye a. Lè sa a, sistèm sa a kòmanse trete enfòmasyon epi anjeneral make wout ki pi kout la pou nou.

Pandan m ap avanse, si pou nenpòt ki rezon mwen kite chemen an, GPS la gen kapasite pou l pale avè m (literalman) epi di m ki jan m ka retounen sou wout pou m rive nan destinasyon orijinal la te fikse a. Menm plis, GPS la gen opòtinite pou avèti pwoblèm posib ke mwen ka rankontre si mwen kontinye sou yon sèten wout.

Se sa Bondye ban nou grasa Pawòl li ekri a pou nou konnen ki kote pou nou ale. Men, pa sèlman sa, ak vini nan Sentespri a, li te ajoute "vwa" tou. Kidonk, rekòmandasyon nou an se ke pandan n ap dirije nan direksyon objektif selès la nou dwe toujou nan pi bon relasyon ak Bondye. Sa ap ede nou sansib pou direksyon Lespri Sen an vle ban nou. Lè nou wè sa nan fason sa a, sa chanje fason nou panse sou lwa Bondye yo. Li se youn nan prensipal ki enterese nan chak nan nou rive nan objektif la.

Kidonk, mwen espere ke w pare pou w retounen sou wout la epi w motive w pou w rekòmanse vwayaj ou nan objektif selès la. Se poutèt sa nou prezante nan seksyon ki vin apre a prensip Bondye

genyen pou w antreprann vwayaj an sekirite pandan w ap anba swen l. Revize yo epi pran angajman pou suiv yo. Lè sa a, espere gwo bagay nan men Bondye nan lavi ou.

Bondye se prensipal moun ki enterese nan nou pou ke nou rive atenn objektif la ak jwenn rekonpans oswa kouwòn lavi a. Pou sa, li te ban nou enstriksyon nan Pawòl li sou fason pou nou fè li epi li ban nou Sentespri li pou redireksyon nou si sa nesesè.

12.2.3 Prensip bibliik konsènan finans

Nan seksyon sa a nou pral fè referans ak prensip bibliik A. Rodríguez (2016) site yo. Pou eksplike li yon fason ki pi senp, ann reflechi sou sa ki te etabli nan Inite anvan an konsènan " touche otan ou kapab, ekonomize otan ke ou kapab epi bay otan ke ou kapab " (Suárez, 2015).

A. Touche tout sa ke ou kapab

Lè nou fè sa, nou dwe konsidere prensip sa yo:

1. ***Se Bondye ki founi bezwen nou yo*** (Fil. 4:19). Annou rekonèt ke Bondye pran swen nou si nou chèche li e si nou mache dapre pawòl li. Men, li nesesè pou nou fè jesyon ak sa li mete nan men nou an. An nou pa pèdi de vi ke se Bondye ki ban nou pouvwa pou jenere richès yo (Dt. 8:18).

2. ***Travay pou jwenn sa ki nesesè pou bay fanmi w*** (Pwo. 14:23). Bib la fè konnen ke gason an responsab pou l founi bezwen fanmi an. Nou dwe fè efò pou nou jwenn yon travay ki pèmèt nou touche ase pou nou sipòte fanmi nou. Bib la fè konnen tou nou dwe bay moun ki nan bezwen yo. Malerezman, sèjousi manman yo tou gen pou soti al peye bil yo, neglije pitit yo. Pafwa se manman an ki responsab fanmi an.

3. Pa fè parese (Pwov. 20:13). Bib la mande nou pou nou travay di pou nou jwenn resous ki nesesè pou nou bay lakay nou. Sa a ta dwe byen panse deyò pa moun ki san yo pa etidye oswa travay. Pa kite parès se vi ou. Nenpòt moun ki aji konsa, li pa atann pou Bondye bay li nan jou li nan bezwen an, men li pral vin nan povrete. Nou rekòmande ou etidye liv Pwovèb la nan sans sa a, ki gen ladan l plizyè sitasyon tankou: Pr. 6:6; 13:4; 18:9; 20:4; 21:25; 26:13, 14, 16.

4. Pa vle fè lajan nan move fason (Ab. 2:9). Depi nan kòmansman (Egz. 18:21) Bondye avèti nou pou nou pa vle genyen nan pri pou nou vyole prensip li yo. Pafwa nou pral tante patisipe nan kèk fwod nan travay, bay yon sèvis ki pa konfòme ak sa yo ofri, elatriye. Sa se peche devan Bondye e li sèlman montre kote kè nou ye. (Tit. 1:7; 1ye Tim. 3:3; 1ye Pyè 5:2).

5. Trete travayè w yo avèk diyite (Dt. 24:14,15). Bondye nan lwa jis li yo te etabli ke se yon peche li ye lè ke nou abize travayè nou yo lè nou peye yo mwens, pa peye yo alè (Lev. 19:13), soumèt yo anba twòp travay oswa pi mal toujou kite yo san peye (Jer. 22:13). Okenn nan sa yo pa tolere pa Bondye. Sonje ke li se Bondye jistis e rèl travayè sa yo pral leve devan li (Jak 5:4),

6. Pa pratike prè ak enterè (Lev. 25:35-38). Bondye te etabli lwa pou pwoteje moun ki pi nan bezwen yo. Nan ka pòv yo ki bezwen prete pou yo siviv, Bondye kòmande pou yo pa peye okenn enterè. Men, nan lòt fwa li pèmèt li. Jodi a gen frè oswa lòt moun ki vle yon prè pou kòmanse yon biznis, fè yon vwayaj, elatriye. Nan ka sa yo, enterè yo ka chaje san yo pa rive nan gwo depans pou itilizasyon lajan. Konpare to lòt sous finansman (bank, elatriye) ka ede w evite fè yon kontra ki pa jis (Mt. 25:27).

B. Fè ekonomi otan ke ou kapab

Lè nou fè sa, nou dwe konsidere prensip sa yo:

1. Travay sou yon bidjè (Pwov. 27:23, 24). Sa ap ede nou kontwole depans, wè kantite revni nou bezwen pou satisfè bezwen yo, epi tou planifye sa ki nesèsè pou reyalize objektif yo etabli ki mande resous finansye (edikasyon timoun yo, sante, plan retrèt, elatriye). Nan Lik 14:24-30 Jezi, Seyè nou an, di nou sou estimasyon depans ke nou pral fè lè bati yon bilding anvan yo kòmanse, asire w ke nou gen sa ki nesèsè yo fini li. Menm ansèyman an aplike pou antretyen lakay nou.

2. Pwovizyon pou bezwen fanmi an (1 Tim. 5:8). Sa se premye responsablite nou. Anjeneral sa a koresponn ak gason an, men si nou sonje pasaj fanm vètye a (Pwov. 31:13, 14, 16), nou wè ki jan pafwa fanm nan gen pou kontribye tou nan ekonomi fanmi an. Ka sa yo maryaj ki te fonn epi lè sa a papa a refize bay sipò timoun yo te genyen oswa li pa kontribye ase pou sipò sa a merite yon mansyon espesyal. Li anbarasan ke yo dwe rele lajistis pou ranpli responsablite paran yo, ke yo pa te pèdi malgre yo te divòse kounye a. Kontèks aktyèl la kote ki gen anpil fanmi yon sèl paran, pifò te dirije pa manman an, epi ta dwe konsidere tou. Si papa a pa responsab, li dwe ranplase li.

3. Aprann fè ekonomi pou chak etap ak bezwen (Pwov. 21:20). Nan bidjè a, nou dwe aplike atik nan ekonomi an. Pafwa evantyèlman tankou pèt travay, maladi, aksidan, elatriye, ka rive epi nou dwe prepare pou li. Anplis de sa, nou dwe ekonomize pou lekòl pitit nou yo, achte yon kay, elatriye. Pw. 6:6-8 ak 30:25 anseye nou ke nou dwe ekonomize tou pou lè nou pran retrèt ou a rive. Pw. 13:22 mande pou yo kite yon eritaj bay pitit nou yo.

4. Pa fè lanbi (Pwov. 28:22; Lik 12:15). Lanbi a genyen ladan li yon dezi ekstraòdinè pou posede ak jwenn richès yo nan lòd yo pou ekonomize li. Sa vle di yon pwoblèm espartyèl grav. Distenge avèk sajès ant yo bon jeran ak yon moun ki gen lanbi. Konsidere plis ke nan Kol. 2:5, konvwatiz yo konsidere kòm idolatri.

5. Aprann viv avèk kè kontan (1 Tim. 6:7, 8). Pou anpil moun li difisil pou yo viv ak kè kontan. Bib la di ke si nou gen manje ak rad nou ta dwe remèsye Bondye ak kontantman. Sa pa vle di ke ou pa gen dezi pou amelyore sitiyasyon finansye ou. Ki sa Bondye mande se ke nou rekonèt Senyè I 'nan lavi nou epi konsantre sou objektif selès olye ke objektif terès. Mekontantman ka mennen ou viv anmè, pou ou ka fasil pou lènmi an fè ou panse ke Bondye pa jis pou ou. Aprann gen kè kontan menm nan mitan advèsite.

6. Pa kontrakte dèt ou pa kapab peye (Pwov. 22:7). Dèt yo reprezante yon fason pou nou tounen esklav moun oswa konpayi ki te prete nou an. Nou dwe gen bon konprann pou wè konbyen mwen ka peye anvan akèri yon byen oswa yon sèvis. Pòl di nou nan Wom. 13:8 Pa dwe pèsonn anyen. Nou pral fouye plis nan sijè sa a nan Inite III. Konsidere tou gwo pwòp enterè akize pou sèvis dèt la. Pou egzanp, yon moun ki achte yon machin nèf pou twa ane anjeneral fini peye yon prim nan 60% oswa plis nan pri debaz la nan machin nan.

7. Evite fè yon acha avèk emosyon (Pwov. 21:5). Nou dwe pran anpil prekosyon nan acha nou yo. Nan limit ki posib, nou ta dwe planifye acha tankou yon aparèy, elatriye. Ann pran swen pou nou pa irasyonèl lè nou vle achte jis paske gen plizyè pwomosyon nan magazen an tankou: vèsman mansyèl san enterè, "lavant lannwit", "kòmanse peye nan twa mwa", elatriye. Chèche dat oswa sezon kote rabè vrèman egziste. Toujou gade pou jwenn

omwen twa diferan sit pou acha yo dwe fèt. Gen etid konsomatè yo deyò epi yo pa pral ezite sèvi ak yo pou fè ou fini achte yon bagay ou pa t gen plan pou achte, petèt ou pa bezwen, oswa pou fè ou achte yon bagay ou ta kapab achte nan yon pi bon pri si li pa t kite tèt gide pa emosyon.

8. Pa renmen lajan (1 Tim. 6:10). Lè nou renmen lajan, nou gen gwo risk pou nou pèdi delivrans nou. Nou totalman pèdi konsantrasyon sou chèche Bondye epi konsantre sou touche plis lajan, menm si nou deja gen ase. Nan Ek. 5:12 li di nou ke moun rich yo pa dòmi, tèlman y'ap panse sou fason pou yo touche plis lajan. Dezi sa a pral domine nou epi n ap kapab vyole lòt prensip pou nou ka touche plis lajan atravè pwofi ilegal, pèyman enjis (Jak 5:4), elatriye. Nou pa kapab sèvi Bondye ak lajan.

9. Pa kite kòm garanti oswa garanti pou lòt moun (Pwov. 17:18). Bib la avèti nou ke si moun ou te garanti a pa ka peye dèt ou a, dèt la ap chaje w. Sa ap pouse ou gen pèt, ki ka pafwa menm soti nan kay kote w ap viv ak fanmi w lan. Rekòmandasyon an se ke ou sèlman fè li nan ti kantite selon kapasite ekonomik ou. Sèlman bat pou w genyen si kantite lajan an pa pral lage pwòp finans fanmi ou nan pwoblèm. Konsidere tou sa ke moun nan pral achte a ki kapab fè li genyen oubyen pèdi a. Èske se yon liks oswa yon nesesite? Li Pwovèb: 6:1-5; 11:15; 17:18; 22:26; 27:13.

10. Akonpli obligasyon w yo (Sòm 37:21). Revize ki moun ou dwe epi eseye peye chak dèt ou dwe. Kretyen an dwe onore pawòl li. Nou ka wè nan Ro. 13:7, 8 ki di nou pa dwe anyen ak lòt moun. Malerezman, gen moun ki deja nan abitud prete, men yo pa responsab pou peye. Anpil amitye te fini akòz move konpòtman sa a. Epitou mete nan lis ou a dèt sa yo ke ou te fè lè

w ap achte yon byen oswa yon sèvis. Mechan an prete, li pa peye Sòm 37:21. Se konsa, toujou kenbe atitud la nan peye tounen sa ou te prete, epi fè li pi vit ke ou kapab.

11. Pa enkyete w pou lajan (Mat. 6:25-34). Bondye mande nou pou nou gen konfyans ke li pral satisfè bezwen nou yo. Pou sa, li etabli kòm yon kondisyon pou nou chèche premyeman Wayòm Bondye a ak jistis li. Asire w ke ou renmen Bondye ak tout fòs ou, ak tout lide ou, ak tout kè ou.

C. Bay tout sa ou kapab

Lè nou fè sa, nou dwe konsidere règ yo ki etabli pa J. Wesley:

- a) Bay Bondye sa l merite
- b) Bay pou sipòte travay Bondye a
- c) Bay pou bezwen lòt moun

Pou sa nou kapab:

1. Akonpli avèk kesyon ladim ak ofrann nou yo (Mal. 3:8).

Bondye te etabli ke kòm administratè sa li ban nou, nou dwe mete sou kote 10% pou kouvri depans ki nesèsè yo ki te pwodwi nan legliz la. Kounye a li ka itilize pou sipòte pastè a (Mat. 10:10; 1 Kor. 9:1-15), kouvri depans yo ki te pwodwi pa divès ministè yo tankou predikasyon ak disip, peman sèvis tankou dlo, limyè, telefòn. , elatriye. Epi tou fè amelyorasyon nan enstalasyon yo, osi byen ke jwenn ekipman nesèsè tankou enstriman mizik, mèb, elatriye. Piske li se pou nou konsantre nou sou ki moun nou dwe ye, li enpòtan pou dim nou an vin yon prèv lanmou nou pou Bondye ak youn nan plizyè fason nou adore l. Se yon zak lafwa tou paske, menmsi ekonomi fanmi nou an ba, n ap montre nou kwè li pral founi bezwen nou yo.

2. Kontribye pou ministè a (1 Kor. 6:2). Gen lòt ofrann ki ale nan divès fon tankou evanjelizasyon, sipò pou misyonè, sipò pou konstriksyon tanp ak kay pastoral. Genyen fon pou sekou pou katastwòf, patwone ti moun yo tou, ak anpil lòt bagay ankò. Selon posiblite nou yo, chak moun ap kapab kontribye pou Wayòm Bondye a kontinye gaye. Jezi fè nou wè ke, menmsi nou ofri ti kras, li wè kè nou, plis pase kantite lajan nou bay la (Mk. 12:43,44).

3. Se pou w renmen bay pou w satisfè bezwen lòt moun, lè sa posib (Lik 6:38). Nan tout Bib la, yo anseye nou ke akòz lanmou pou pwochen nou nou dwe satisfè bezwen moun ki gen plis nesosite yo. Jezi defye nou pou nou bay anpil ak kè kontan (2 Kor. 9:7). Premye legliz la te montre lanmou li lè l te bay frè ki te nan gwo nesosite yo (Travay 4:32-37). 1 Jan 1:17 fè nou wè ke pataje ak moun ki nan bezwen yo se yon siy klè ki gen pou wè avèk lanmou nou pou yo. Li kapab itilize tou pou satisfè bezwen moun ki pa konvèti k ap chèche pou Bondye pale ak kè yo fas avèk demonstrasyon lanmou nou an. J. Wesley te ensiste ke sentete nou an relasyonèl, epi li dwe manifeste atravè aksyon chak jou anvè lòt moun epi konkretize pa mwayen aksyon ki montre lanmou nou pou pwochen nou yo. Sa pral pafwa enplike ede yo ak kèk nan bezwen yo. "Methodis yo te bay pòv yo, yo te viv ak pòv yo, epi yo te bay pòv yo preferans" (LeClerk, 2002).

Si revni ou pa ase pou kouvri depans yo, li lè pou kanpe sou wout la. Albert Einstein te di: "Si ou vle jwenn rezilta diferan, pa toujou fè menm bagay la". Andrés Panasiuk (2011, 12) parafraze li konsa: "Sèl fason pou amelyore sitiyasyon ekonomik nou an se avanse nan yon nivo lide ak valè ki pi wo pase nivo sa a ki mennen nou kote nou ye jodi a".

12.3 Konklizyon yo

Si Bib la gen plizyè santèn oswa dè milye de pasaj ki pale sou lajan oswa byen materyèl, se san dout paske li nesèsè ke nou edike nan yon jesyon ki an sante. Nou bezwen tou de konesans ak bon konprann pou jere resous fanmi yo byen.

Gen de aspè ke nou bezwen rete byen fikse nan lespri nou ak nan kè nou. Anvan nou swiv yon seri etap pou amelyore finans fanmi nou (fè), nou dwe konsantre sou ke Bondye transfòme ak gide pou akonpli objektif li nan lavi nou (Panasiuk, 2006: p.13).

Angajman mwen anvè Bondye. _____

Egzèsis refleksyon ak aplikasyon pratik.

1. Menm jan lè nou ale kay doktè a, swa pou yon pwoblèm sante oswa pou yon etid pou evalye eta nou ye kounye a, ap toujou gen yon seri de pwèn ki tcheke nou pou di kijan nou ye reyèlman. Analize prensip yo etidye yo epi wè ki jan w ap aplike yo nan fanmi w oswa lavi pa w pèsònèlman:

Presep pou analize	Soti nan 0 a 100 Ki jan ou byen aplike li?	Ki sa ou panse se kòz yo pa aplike li byen (si se te ka a)?	Kisa w ka fè pou w byen aplike kòmandman Bondye a?

Q #1

K #5

K #2

K #6

K #3

Q #7

K #4

Q #8

Q#9	Q#15
Q#10	Q#16
Q#11	Q#17
Q#12	Q#18
Q#13	Q#19
Q#14	Q#20

2. Eksplike kisa Senyè Jezi te vle di lè li te di; yo pa ka sèvi Bondye ak mòmon nan menm tan (Matye 6:24).

Referans bibliyografik

LeClerc, Diane. (2002). ***Teyoloji John Wesley***. Gid Elèv. Nazarene Publishing House, Kansas City, MO USA.

Panasiuk, Andres. (2006). ***Kòman pou mwen rive nan fen mwa a?*** Thomas Nelson Piblikatè. Nashville, Etazini

Rodriguez, Angel. (2016). ***Pwopozisyon pou yon kou diplòm pou devlopman entegral fanmi an. Tèz pou jwenn yon diplòm nan Teyoloji nan Seminè Nazarèt Meksiken an***. Monterrey Meksik

Suarez, Fernando H. (2015). ***Panse John Wesley sou ekonomi an ak sosyal la nan dizwityèm syèk la***. Nan Theology and culture, 17(12), Desanm 2015.

Tripp, Pòl. (2014). ***Sèks ak lajan. Plezi yo ki kite ou vid ak favè Bondye a ki satisfè***. Editorial Lighthouse of Grace. Kolonbi.